

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

ANJA NIKOLAVČIČ

Prostor v slovenski kmečki povesti

Magistrsko delo

Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik

Drugostopenjski dvopredmetni pedagoški
magistrski študijski program: Slovenistika
in Zgodovina

Ljubljana, 2017

ZAHVALA

S hvaležnostjo se zahvaljujem svojim prijateljem in sošolcem, ki smo skupaj ustvarjali najboljšo študijsko pot, med njimi najbolj Maji V. Maji Ž., Špeli F., Taniti N., Ani G. in Anžetu K. Hvala fantu Andražu za vso oporo, ki mi jo nudi skozi celoten magistrski študij. Za roko pomoči in sprejem pod svoje mentorstvo se zahvaljujem red. prof. dr. Miranu Hladniku, ki mi je ponovno dal možnost raziskovanja slovenske kmečke povesti.

Najbolj pa hvala mami in tatu, preprosto zato, ker sta, in ker mi omogočata da (p)ostajam najboljša različica same sebe.

Izvleček

Prostor v slovenski kmečki povesti

Skozi analizo desetih obravnavanih del – Fran Zbašnik: *Vas Kôt*, Fran Jaklič: *Iz našega kota*, Fran Detela: *Novo življenje*, Fran Saleški Finžgar: *Boji*, France Bevk: *Bridka ljubezen*, Ivan Matičič: *Moč zemlje*, Ivan Albreht: *Mora*, Miško Kranjec: *Težaki*, Jan Plestenjak: *Lovrač* in Andrej Budal: *Na konju* – se je pokazalo, da so v slovenski kmečki povesti najpomembnejši prostori kategorije prostor hiša, miza, vrata, soba in okno, kategorije zapuščanje prostora hiša, miza, voz in postelja, kategorije drugačna poimenovanja »k/h ...« (nekomu/nečemu), »za ...« (nekom/nečim), »pri ...« (nekom/nečem) in »pred ...« (nekom/nečim). Kategorija prostor je razdeljena na štiri podkategorije, pri čemer so najpomembnejši prostori kategorije stavba hiša, hlev, krčma in gostilna, podkategorije prostor v stavbi soba, veža, izba in kuhinja, podkategorije del prostora/zunanosti miza, vrata, okno in prag, podkategorije zunaj vas, dvorišče, voz, pot in cesta. Poleg teh prostorov so pomembni še drugi opisi, kjer so izraženi prostori, med njimi največkrat najdemo opise okolice. Analiza je pokazala tudi, da je dogajanje kmečke povesti enakomerno razdeljeno med notranje in zunanje. Povezanost glavnih literarnih oseb se je izkazala za bolj raznoliko in je pri vsakem delu odvisna od same zgodbe.

Ključne besede: slovenska kmečka povest, dogajalni prostor, hiša

Abstract

Spatial Setting in Slovenian Rural Story

Through the analysis of ten chosen works – Fran Zbašnik: *Vas Kôt*, Fran Jaklič: *Iz našega kota*, Fran Detela: *Novo življenje*, Fran Saleški Finžgar: *Boji*, France Bevk: *Bridka ljubezen*, Ivan Matičič: *Moč zemlje*, Ivan Albreht: *Mora*, Miško Kranjec: *Težaki*, Jan Plestenjak: *Lovrač* in Andrej Budal: *Na konju* – it was discovered that in the Slovenian rural story the most important spatial settings in the category of location are: the house, the table, the door, the room and the window; in the category of leaving a location: the house, the table, the cart and the bed; and in the category of different namings: “to ...” (someone/something), “behind ...” (someone/something), “at/next to/with ...” (someone/something) and “in front of ...” (someone

something). The category of location is divided into four subcategories. The most important locations in the subcategory building are: the house, the barn, the tavern and the village inn; in the subcategory rooms in a building: the room, the vestibule, izba (the room) and the kitchen; in the subcategory part of a room/exterior: the table, the door, the window and the doorstep; and in the subcategory outside: the village, the courtyard, the cart, the path and the road. In addition to these locations, other descriptions are also of significance mainly where locations are expressed, most often among which are the descriptions of the surroundings. Furthermore, the analysis showed that the events in the rural story are evenly distributed between the internal and external locations. It has been showed that the connectedness between the main literary characters is more diverse and depends on the story in each individual work.

Key words: Slovenian rural story, spatial settings, house

KAZALO

ZAHVALA.....	i
Izvleček	ii
1. UVOD	1
2. FRAN ZBAŠNIK: POVEST <i>VAS KÔT</i> (1896)	3
2.1 Kraji dogajanja v povesti <i>Vas Kôt</i>	3
2.2 Prostor v povesti <i>Vas Kôt</i>	3
2.3 Okolica in opisi v povesti <i>Vas Kôt</i>	6
2.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti <i>Vas Kôt</i>	7
2.5 Glavne literarne osebe in prostori v povesti <i>Vas Kôt</i>	7
3. FRAN JAKLIČ: POVEST <i>IZ NAŠEGA KOTA</i> (1898).....	9
3.1 Kraji dogajanja v povesti <i>Iz našega kota</i>	9
3.2 Prostor v povesti <i>Iz našega kota</i>	9
3.3 Okolica in opisi v povesti <i>Iz našega kota</i>	12
3.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti <i>Iz našega kota</i>	12
3.5 Glavne literarne osebe in prostori v povesti <i>Iz našega kota</i>	13
4. FRAN DETELA: POVEST <i>NOVO ŽIVLJENJE</i> (1908).....	14
4.1 Kraji dogajanja v povesti <i>Novo življenje</i>	14
4.2 Prostor v povesti <i>Novo življenje</i>	14
4.3 Okolica in opisi v povesti <i>Novo življenje</i>	17
4.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti <i>Novo življenje</i>	17
4.5 Glavni literarni osebi in prostori v povesti <i>Novo življenje</i>	18
5. FRAN SALEŠKI FINŽGAR: POVEST <i>BOJI</i> (1914)	19
5.1 Kraji dogajanja v povesti <i>Boji</i>	19
5.2 Prostor v povesti <i>Boji</i>	19
5.3 Okolica in opisi v povesti <i>Boji</i>	22
5.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti <i>Boji</i>	23
5.5 Glavne literarne osebe in prostori v povesti <i>Boji</i>	23
6. FRANCE BEVK: POVEST <i>BRIDKA LJUBEZEN</i> (1927).....	24
6.1 Kraji dogajanja v povesti <i>Bridka ljubezen</i>	24
6.2 Prostor v povesti <i>Bridka ljubezen</i>	25
6.3 Okolica in opisi v povesti <i>Bridka ljubezen</i>	27
6.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti <i>Bridka ljubezen</i>	28
6.5 Glavni literarni osebi in prostori v povesti <i>Bridka ljubezen</i>	29

7. IVAN MATIČIČ: DELO <i>MOČ ZEMLJE; PRIPOVED O BOJU ZA SLOVENSKO KOROŠKO</i> (1931).....	30
7.1 Kraji dogajanja v delu <i>Moč zemlje</i>	30
7.2 Prostor v delu <i>Moč zemlje</i>	30
7.3 Okolica in opisi v delu <i>Moč zemlje</i>	33
7.4 Dogajanje zunaj : znotraj v delu <i>Moč zemlje</i>	34
7.5 Glavni literarni osebi in prostori v delu <i>Moč zemlje</i>	34
8. IVAN ALBREHT: DELO <i>MORA</i> (1931/32).....	35
8.1 Kraji dogajanja v delu <i>Mora</i>	35
8.2 Prostor v delu <i>Mora</i>	36
8.3 Okolica in opisi v delu <i>Mora</i>	38
8.4 Dogajanje zunaj : znotraj v delu <i>Mora</i>	39
8.5 Glavne literarne osebe in prostori v delu <i>Mora</i>	39
9. MIŠKO KRANJEC: DELO <i>TEŽAKI</i> (1932)	41
9.1 Kraji dogajanja v delu <i>Težaki</i>	41
9.2 Prostor v delu <i>Težaki</i>	41
9.3 Okolica in opisi v delu <i>Težaki</i>	44
9.4 Dogajanje zunaj : znotraj v delu <i>Težaki</i>	44
9.5 Glavni literarni osebi in prostori v delu <i>Težaki</i>	45
10. JAN PLESTENJAK: DELO <i>LOVRAČ</i> (1936).....	46
10.1 Kraji dogajanja v delu <i>Lovrač</i>	46
10.2 Prostor v delu <i>Lovrač</i>	46
10.3 Okolica in opisi v delu <i>Lovrač</i>	49
10.4 Dogajanje zunaj : znotraj v delu <i>Lovrač</i>	49
10.5 Glavne literarne osebe in prostori v delu <i>Lovrač</i>	50
11. ANDREJ BUDAL: POVEST <i>NA KONJU</i> (1938).....	51
11.1 Kraji dogajanja v povesti <i>Na konju</i>	51
11.2 Prostor v povesti <i>Na konju</i>	51
11.3 Okolica in opisi v povesti <i>Na konju</i>	55
11.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti <i>Na konju</i>	55
11.5 Glavni literarni osebi in prostori v povesti <i>Na konju</i>	56
12. PROSTOR V SLOVENSKI KMEČKI POVESTI.....	57
12.1 Kraji dogajanja	57
12.2 Porazdelitev kategorij in podkategorij	57

12.3 Raznolikost prostorov v kategorijah in podkategorijah	59
12.4 Najpogostejši prostori v kategoriji prostor in njenih podkategorijah.....	60
12.4.1 Najpogostejši prostori kategorije prostor	60
12.4.2 Najpogostejši prostori podkategorije stavba	61
12.4.3 Najpogostejši prostori podkategorije prostor v stavbi.....	62
12.4.4 Najpogostejši prostori podkategorije del prostora/zunanjosti	64
12.4.5 Najpogostejši prostori podkategorije zunaj	65
12.5 Najpogostejši prostori v kategoriji zapuščanje prostora	66
12.6 Najpogostejši prostori v kategoriji drugačna poimenovanja.....	68
12.7 Okolica in opisi	69
12.8 Dogajanje zunaj : znotraj.....	70
12.9 Glavne literarne osebe in prostori	73
12.9.1 Glavne literarne osebe in prostori v kategoriji prostor.....	74
12.9.2 Glavne literarne osebe in prostori v kategoriji zapuščanje prostora	74
12.9.3 Glavne literarne osebe in prostori v kategoriji drugačna poimenovanja.....	75
12.9.4 Glavne literarne osebe in prostori v vseh treh kategorijah skupaj	76
12.9.5 Glavne literarne osebe in najpogostejši prostori v kategoriji prostor.....	76
12.9.6 Glavne literarne osebe in najpogostejši prostori v kategoriji zapuščanje prostora	77
12.9.7 Glavne literarne osebe in najpogostejši prostori v kategoriji drugačna poimenovanja	78
12.9.8 Glavne literarne osebe in prostori v slovenski kmečki povesti	78
13. ZAKLJUČEK.....	79
14. POVZETEK	85
15. VIRI IN LITERATURA	88
15.1 Viri	88
15.2 Literatura	88
PRILOGE	0

Kazalo tabel

Tabela 1: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti <i>Vas Kôl</i>	5
Tabela 2: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti <i>Vas Kôl</i>	6
Tabela 3: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti <i>Iz našega kota</i>	11
Tabela 4: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti <i>Iz našega kota</i>	11
Tabela 5: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti <i>Novo življenje</i>	16
Tabela 6: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti <i>Novo življenje</i>	17
Tabela 7: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti <i>Boji</i>	21
Tabela 8: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti <i>Boji</i>	22
Tabela 9: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti <i>Bridka ljubezen</i>	27
Tabela 10: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti <i>Bridka ljubezen</i>	27
Tabela 11: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v delu <i>Moč zemlje</i>	32
Tabela 12: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v delu <i>Moč zemlje</i>	33
Tabela 13: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v delu <i>Mora</i>	37
Tabela 14: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v delu <i>Mora</i>	38
Tabela 15: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v delu <i>Težaki</i>	43
Tabela 16: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v delu <i>Težaki</i>	44
Tabela 17: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v delu <i>Lovrač</i>	48
Tabela 18: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v delu <i>Lovrač</i>	48
Tabela 19: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti <i>Na konju</i>	54
Tabela 20: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti <i>Na konju</i>	54

Kazalo grafov

Graf 1: Povprečna porazdelitev kategorij prostorov v slovenski kmečki povesti.....	58
Graf 2: Povprečna porazdelitev podkategorij kategorije prostor v slovenski kmečki povesti .	58
Graf 3: Zastopanost treh najpogostejših prostorov kategorije prostor v desetih obravnavanih delih.....	61
Graf 4: Zastopanost treh najpogostejših prostorov podkategorije stavba v desetih obravnavanih delih	62
Graf 5: Zastopanost treh najpogostejših prostorov podkategorije prostor v stavbi v desetih obravnavanih delih	63
Graf 6: Zastopanost treh najpogostejših prostorov podkategorije del prostora/zunanosti v desetih obravnavanih delih.....	65

Graf 7: Zastopanost treh najpogostejših prostorov podkategorije zunaj v desetih obravnavanih delih.....	66
Graf 8: Zastopanost treh najpogostejših prostorov kategorije zapuščanje prostora v desetih obravnavanih delih	68
Graf 9: Zastopanost treh najpogostejših prostorov kategorije drugačna poimenovanja v desetih obravnavanih delih	69
Graf 10: Postavitev prostorov vseh desetih del v kategoriji prostor	71
Graf 11: Postavitev prostorov vseh desetih del v kategoriji zapuščanje prostora pred zapustitvijo prostorov.....	71
Graf 12: Postavitev prostorov vseh desetih del v kategoriji zapuščanje prostora po zapustitvi prostorov.....	71
Graf 13: Postavitev prostorov vseh desetih del v kategoriji drugačna poimenovanja	71
Graf 14: Postavitev vseh prostorov vseh desetih del pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora	72
Graf 15: Postavitev vseh prostorov v vseh desetih delih po zapustitvi prostorov v kategoriji zapuščanje prostora	72

1. UVOD

V magistrskem delu z naslovom *Prostor v slovenski kmečki povesti* bi rada raziskala, ali je možno kmečko povest raziskovati oziroma opisovati in jo klasificirati tudi s strani prostora. Ali je prostor pomembna sestavina kmečke povesti in ali se ga avtorji radi poslužujejo? Ali ima le postransko vrednost in ne igra pomembne vloge? Ne gre le za dogajališča, ampak za prostor širše. Gre tudi za opise prostorov, ki niso dogajališča, ampak na primer okolica, za razmerja med dogajanjem zunaj in dogajanjem znotraj. Zanima me tudi, v kakšnem odnosu sta prostor in glavna literarna oseba.

Analiziram deset del slovenske kmečke povesti, ki spadajo v obseg od 20.000 do 45.000 besed, pri čemer upoštevam tudi nekatera odstopanja, če ni besedila, ki bi spadalo v ta obseg. Besedilom, ki niso dostopna na internetu, besede preštejem z metodo, ki jo Miran Hladnik opisuje v delu *Slovenski zgodovinski roman*. V analizo so tako vključena naslednja dela: Zbašnikova povest *Vas Kôt*, Jakličeva povest *Iz našega kota*, Detelova povest *Novo življenje*, Finžgarjeva povest *Boji*, Bevkova povest *Bridka ljubezen*, Matičičevo delo *Moč zemlje*, Albrehtovo delo *Mora*, Kranjčevo delo *Težaki*, Plestenjakovo delo *Lovrač* in Budalova povest *Na konju*. Najprej opravim analizo v posameznem delu, na koncu pa opravim skupno analizo z rezultati. V zaključku strnem dobljene rezultate opravljene analize.

Najprej me zanimajo dejanski kraji dogajanja: ali ti kraji zares obstajajo ali so plod avtorjeve domišljije. Delno se naslanjam na svoje diplomsko delo z naslovom *Primerjava prostora v kmečki povesti Franceta Bevka in Miška Kranjca*. Iz diplome sem obdržala prvi dve kategoriji prostora, tretjo pa sem spremenila. Tako prostor kategoriziram skozi tri kategorije, in sicer je prva imenovana zgolj prostor. Tu gre za prostore, kjer se osebe nahajajo med potekom zgodbe, na primer »v hiši«, »pri mizi«, »na polju«, »v senci«. Druga je imenovana zapuščanje prostora, kjer gre za prostore, ki jih osebe zapustijo in je to izraženo z besedami, na primer »iz hiše«, »s postelje«, »iz postelje«, »iz vasi«. Tretja kategorija so drugačna poimenovanja, kjer ne gre za prostore, ki so poimenovani z besedami za prostore, predmete, pohištvo itd., ampak z različnimi predlogi, zaimki, prislovi, kot so »za njim«, »k njemu«, »doma«, »naokoli« itd. Prav tako kot kategorije se od diplome delno razlikujejo tudi podkategorije kategorije prostor. Še vedno so štiri, spremenjen je le njihov vrstni red in delno je spremenjeno poimenovanje treh. Prva podkategorija se imenuje stavba, druga je prostor v stavbi, kjer je razlika z diplomom v dodani besedni zvezi »v stavbi«, tretja je poimenovana del prostora/zunanosti – tukaj se

poimenovanje razlikuje od diplome, kjer je bilo ime del prostora, saj so določeni prostori lahko v prostoru ali v zunanosti (na primer miza, klop, zid) – in četrta podkategorija, ki se imenuje zunaj – tudi tukaj je poimenovanje spremenjeno, kjer je v diplomi ime dogajanje zunaj. Določeni prostori podkategorije del prostora/zunanosti in podkategorije zunaj se lahko pri različnih avtorjih pojavljajo v različnih podkategorijah. Tokrat grem v podrobno analizo in temeljito raziskujem, kje se določen prostor nahaja. Če se neki prostor konstantno pojavlja zunaj, spada v podkategorijo zunaj. Enako velja za podkategorijo del prostora/zunanosti. Če pa je določeni prostor enkrat zunaj, drugič znotraj, ga vpisujem v podkategorijo del prostora/zunanosti. Če je neki prostor dvoumen in se ne ve, ali je znotraj ali zunaj (na primer v senu), to globlje raziščem glede na podatke v besedilu in ga nato razporedim v podkategorijo del prostora/zunanosti ali podkategorijo zunaj. Če nimam dovolj podatkov za določitev, ali je prostor postavljen ven ali noter, ga tudi vključim v podkategorijo del prostora/zunanosti. Pri vseh podkategorijah me zanimajo tudi predlogi, ki so uporabljeni pri posameznih prostorih. To mi nudi vpogled, koliko dogajanja je zunaj in koliko znotraj – predvsem je to pomembno pri stavbah, in sicer pri predlogih na primer v hiši ali pred hišo. Pri vseh kategorijah in podkategorijah predstavim prve tri prostore, se pravi tiste tri, ki se največkrat pojavijo. Še pred tem predstavim, koliko je vseh prostorov in koliko prostorov je raznolikih. Vse skupaj računam tudi v odstotkih. Pri podkategorijah kategorije prostor računam, koliko odstotkov prikazuje prostor znotraj svoje podkategorije ter znotraj celotne kategorije. Pri kategorijah pa računam, koliko odstotkov prikazuje določen prostor znotraj svoje kategorije in koliko med vsemi prostori skupaj.

Nato se posvečam okolici in opisom. Zanima me, ali se avtorji poslužujejo tudi opisovanja prostora, ki ni nujno vezano na dogajanje. Tukaj mislim na okolico, ki literarne osebe obkroža, ali pa razne opise krajev ter druge opise, kjer je izražen prostor. Pomembno je ravno to, da je pri tem izražen prostor, se pravi na primer vas, dolina, cerkev, okno, tudi drevo, gore itd. Tudi tukaj ločujem opise v kategorije. Kategorije so štiri, in sicer opis kraja/prostora, opis okolice, opis zvokov iz okolice in opis vsega (kraj/prostor, okolica, zvok). Ni nujno, da se v posameznih delih pojavijo vse štiri kategorije.

Nadaljnje sem koncentrirana na razmerje med dogajanjem zunaj in dogajanjem znotraj. Tukaj je potrebna podrobna analiza prostorov. V pomoč so mi predlogi, ki pri določenih prostorih, na primer pri stavbah, takoj povedo, kje dogajanje poteka. Pri nekaterih prostorih tega ni mogoče določiti, saj je v besedilu premalo podatkov, tako da v teh primerih označim, da je

oznaka nedoločljiva. Razmerje raziskujem v vseh treh kategorijah posebej in nato še skozi vse kategorije skupaj. Pri kategoriji zapuščanje prostora raziščem, kje se oseba nahaja pred zapustitvijo prostora in kje, ko prostor zapusti. Zato so podatki predstavljeni prej in potem. Enako upoštevam tudi pri analizi vseh prostorov, zato imamo tudi tam dvojne podatke. Za lažjo predstavo skupne podatke v analizi predstavim tudi grafično.

Na koncu se posvečam glavnim literarnim osebam in njihovi prisotnosti v prostorih. Izberem si glavno moško in glavno žensko literarno osebo. Nekje je teh več, saj sta lahko dve ženski glavni oziroma pomembni. Pregledam, v koliko prostorih se te osebe pojavijo in to predstavim tudi v odstotkih. Nato še dodatno pogledam, koliko so osebe prisotne v prostorih, ki so v posameznih kategorijah in podkategorijah najštevilčnejši, saj me zanima, ali so ti prostori najbolj vezani na glavno osebo ali so porazdeljeni med vse osebe.

2. FRAN ZBAŠNIK: POVEST VAS KÔT (1896)

2.1 Kraji dogajanja v povesti Vas Kôt

Edini kraj dogajanja, ki je v povesti izražen z imenom, je vas Kôt. Na zemljevidu Slovenije najdemo nekaj krajev s tem imenom, vendar v povesti nimamo dovolj podatkov, da bi lahko trdili, da je kateri od krajev na zemljevidu ta vas, ki jo omenja avtor. Poleg te vasi omenja še druga zemljepisna imena, in sicer Hrvatsko, Kranjsko, Bavarsko in Klek.

2.2 Prostor v povesti Vas Kôt

Povest *Vas Kôt* je sestavljena iz enajstih poglavji in vsebuje 29.684 besed. Celotno delo vsebuje 301 prostor, med katerimi jih 124 spada v kategorijo prostor, kar predstavlja 41 % vseh prostorov, sedemnajst jih spada v kategorijo zapuščanje prostora, kar predstavlja 6 %, 160 prostorov pa spada v kategorijo drugačna poimenovanja, kar predstavlja 53 % vseh v povesti.

Med 124 prostori prve kategorije – prostor – je 45 raznolikih. Med vsemi prostori v kategoriji je najštevilčnejša hiša, ki se pojavi 23-krat, kar predstavlja 19 % v kategoriji in 8 % v celotnem delu. Na drugem mestu so s sedmimi pojavitvami miza, okno, vas in trg. Vsak predstavlja 6 % v kategoriji prostor in 2 % v povesti. Na tretjem mestu so gostilna, hlev, veža,

klop in tla, pojavijo se po štirikrat, kar predstavlja 3 % prostorov te kategorije in 1 % prostorov te povesti.

Podkategorija stavba prinaša 40 prostorov, med temi je osem raznolikih. Celotna podkategorija predstavlja 32 % kategorije prostor. Najštevilčnejši prostor je hiša, ki se pojavi 23-krat in predstavlja 58 % v podkategoriji in 19 % v kategoriji. Šestnajstkrat se pojavi s predlogom »v«, po enkrat pa brez predloga, brez predloga z glagolom »bližati se«, s predlogi »po«, »pod«, »pri« in »za« ter v množinski obliki s predlogom »med«. Na drugem mestu sta dva prostora, gostilna in hlev. Oba se pojavita štirikrat, kar znaša 10 % v podkategoriji stavba in 3 % v kategoriji prostor. Gostilna se trikrat pojavi s predlogom »v« in enkrat s predlogom »pri«. Hlev se dvakrat pojavi s predlogom »v« in po enkrat s predlogom »pri« in brez predloga. Na tretjem mestu so trije prostori, ki se pojavijo po dvakrat. Ti prostori so cerkev, koča in sušilnica. Vsak zavzema 5 % prostorov te podkategorije in 2 % prostorov te kategorije. Cerkev se pojavlja z dvema predlogoma, »v« in »okoli«, enako koča, in sicer s predlogoma »v« in »mimo«, sušilnica se pojavlja le s predlogom »v«. Druga podkategorija – prostor v stavbi – vsebuje dvanajst prostorov, kar predstavlja 10 % v tej kategoriji. Med temi dvanajstimi prostori je sedem raznolikih. Na prvem mestu je s štirimi pojavitvami veža, kar znaša 33 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Dvakrat se pojavi s predlogom »v« in po enkrat s predlogoma »pred« in »proti«. Na drugem mestu sta okrajno glavarstvo in soba, oba se pojavita po dvakrat in predstavljata 17 % prostorov podkategorije in 2 % prostorov kategorije. Soba se pojavlja le s predlogom »v«, okrajno glavarstvo se enkrat pojavi s predlogom »do« v pomenu »na« in enkrat s predlogom »k«, prav tako v pomenu »na«. Na tretjem mestu so z eno pojavitvijo vsi ostali prostori v podkategoriji. Ti prostor so klet, kuhinja, pisarna in shrambe. Vsak zavzema 8 % v tej podkategoriji, v tej kategoriji pa 1 %. Klet, kuhinja in pisarna se pojavijo s predlogom »v«, shrambe se pojavijo s predlogom »po«. Podkategorija del prostora/zunanosti vsebuje 34 prostorov, med temi dvanajst raznolikih. Skupno predstavlja 27 % vseh prostorov kategorije prostor. Na prvem mestu sta dva prostora, to sta miza in okno. Oba se pojavita sedemkrat in zavzemata 21 % v svoji podkategoriji in 6 % v svoji kategoriji. Miza se trikrat pojavi s predlogom »na«, po enkrat se pojavi v množinski obliki s predlogom »pri«, brez predloga v pomenu »ob« ter s predlogoma »na« in »po« v pomenu »na«. Okno se dvakrat pojavi s predlogom »pod«, po eno pojavitev imajo predlogi »na«, »pri«, »skoz« v pomenu »ob«, »skoz« in »tik«. Tudi na drugem mestu sta dva prostora, in sicer klop in tla, ki se pojavita po štirikrat in predstavljata 12 % v tej podkategoriji in 3 % v tej kategoriji. Klop se trikrat pojavi s predlogom »na« in enkrat s predlogom »po«.

Tla se trikrat pojavijo s predlogom »na« in enkrat s predlogom »ob«. Na tretjem mestu je s tremi pojavitvami postelja. Predstavlja 9 % prostorov podkategorije del prostora/zunanosti in 2 % prostorov kategorije prostor. Dvakrat se pojavi s predlogom »v« in enkrat s predlogom »iz« v pomenu »v«. Četrta podkategorija – zunaj – je najštevilčnejša in prinaša največ raznolikih prostorov. Vsebuje 38 prostorov, med temi osemnajst raznolikih, in zavzema 31 % vseh v kategoriji. Najštevilčnejša prostora sta vas in trg, ki se pojavita sedemkrat. Vsak predstavlja 18 % v tej podkategoriji in 6 % v tej kategoriji. Vas se trikrat pojavi s predlogom »v«, po eno pojavitev imajo predloga »blizu« in »pred« in pomanjševalnici, enkrat z glagolom »bližati se« in enkrat s predlogom »proti«. Trg ima štiri pojavitve s predlogom »v« in po eno pojavitev s predlogi »blizu«, »do« in »pred«. Na drugem mestu sta s tremi pojavitvami prag in voz, ki predstavljata 8 % v podkategoriji zunaj in 2 % v kategoriji prostor. Prag se vsakič pojavi s predlogom »na«, voz se dvakrat pojavi s predlogom »na« in enkrat brez predloga v pomenu »na«. Na tretjem mestu so štirje prostori, luža, mesto, pot in senca. Vsak se pojavi dvakrat, kar znaša 5 % v sami podkategoriji in 2 % v kategoriji. Luža se pojavlja z dvema predlogoma, »do« in »v«, mesto in senca le s predlogom »v«, pot s predlogom »na« in v množinski obliki s predlogom »po«.

Tabela 1: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti *Vas Kôl*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	23	19 %
prostor v stavbi	veža	4	3 %
del prostora/zunanosti	miza, okno	7	6 %
zunaj	trg, vas	7	6 %

Druga kategorija – zapuščanje prostora – vsebuje sedemnajst prostorov, med temi trinajst raznolikih. Kategorija predstavlja 6 % vseh prostorov v povesti. Na prvem mestu sta dva prostora, ki se oba pojavita po trikrat in predstavljata 18 % v kategoriji, v celotni povesti pa 1 %. Ta dva prostora sta hiša in vas. Hiša se dvakrat pojavi s predlogom »iz« in enkrat s predlogom »od«. Vas se dvakrat pojavi v množinski obliki s predlogom »iz« in enkrat v edninski obliki, prav tako s predlogom »iz«. Vsi ostali prostori se pojavijo po enkrat, kar predstavlja 6 % v kategoriji in manj kot odstotek (< 1 %) v celotni povesti. Ti prostori so »iz blata«, »iz cerkve«, »iz gostilne«, »iz hleva«, »s klopi«, »iz luže«, »iz mesta«, »iz postelje«, »s sedežev«, »s skednja« in »iz veže«.

Kategorija drugačna poimenovanja prinaša največ prostorov, in sicer 160. Med temi je 44 raznolikih. Kategorija predstavlja 53 % vseh prostorov v povesti. Najpogostejša prostora sta »k/h ...« (nekomu/nečemu) in »pri ...« (nekom/nečem). Oba se pojavita dvajsetkrat in predstavljata 13 % v svoji kategoriji in 7 % v celotnem delu. Na drugem mestu sta tudi dva prostora, »domú« in »za ...« (nekom/nečim), ki se pojavita po enajstkrat, kar znaša 7 % v kategoriji drugačna poimenovanja in 4 % v celotnem delu. Na tretjem mestu je z desetimi pojavitvami »proti ...« (nekomu/nečemu). V svoji kategoriji ta prostor zavzema 6 %, v celotnem delu pa 3 %.

Tabela 2: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti *Vas Kôt*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	hiša	23	8 %
zapuščanje prostora	hiša, vas	3	1 %
drugačna poimenovanja	k/h ... (nekomu/nečemu), pri ... (nekom/nečem)	20	7 %

2.3 Okolica in opisi v povesti *Vas Kôt*

V povesti je še 22 prostorov, ki ne spadajo v nobeno od zgornjih kategorij. Gre za različne opise. Sedemkrat avtor uporabi opis kraja/prostora, pri čemer lahko gre za opis kraja kot uvod v dogajanje, na primer: »Samo tri hiše, ali tri družine obsega Vas Kôt, in ta kraj bi se tedaj priličneje imenoval selo ali zaselje, toda kaj moremo mi za to, da stoji na jedini krajevni deski ali tabli drugače zapisano« (Zbašnik, 1896: 3), ali opis prostora, v katerem se nahajajo literarne osebe ali o njem avtor pripoveduje, na primer: »Grabežev skedenj je bil že skoro pogorel, in tudi njegov skedenj, pa Grabeževa hiša sta bila že v plamenu« (Zbašnik, 1896: 64). Desetkrat opiše okolico. Pri tem lahko gre za prostore, ki jih literarne osebe gledajo ali so proti njim obrnjene, na primer: »[T]a je zrla trepetaje v tla« (Zbašnik, 1896: 14), lahko gre za opise okolice, za katere izvemo iz monologa literarnih oseb, na primer: »[N]as tudi ta hrib za našimi hišami in pa one gore vzadi varujejo« (Zbašnik, 1896: 18), lahko gre za opise okolice, ki dodatno pojasnjujejo, kje stoji prostor, kjer se nahaja literarna oseba, na primer: »[B]ila prišla [sta] že prav blizu vasi, do kraja, kjer je stala vedno, tudi ob dolgi suši, velika luža« (Zbašnik, 1896: 29), ali pa gre za opise okolice prostora, v katerem se nahajajo literarne osebe, na primer: »Kakih sto korakov od pogorišča je imel Mravlja veliko sušilnico« (Zbašnik, 1896: 66). Dvakrat se pojavi opis zvokov iz okolice, enkrat gre za zvok, ki ga

poslušna literarna oseba: »[K]o je pozneje odmevalo glasno ukanje sem iz bližnje vasi, zdelo se ji je, kakor da bi čula [...]« (Zbašnik, 1896: 41), enkrat pa za zvok, ki ga literarne osebe tudi poslušajo, kar pa izvemo iz monologa: »Čujta, kako vrši v gori« (Zbašnik, 1896: 36). Trikrat je uporabljen daljši opis, ki vsebuje dve ali vse tri kategorije od zgornjih, na primer: »[K]o završi zunaj vihar po drevju, in kmalu potem potegne veter s tako močjo, da so vežna vrata, ki so morala biti le slabo zapahnjena, nazaj butnila ter se odprla na stežaj« (Zbašnik, 1896: 63).

2.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti *Vas Kôt*

Od 124 prostorov kategorije prostor je 60 postavljenih ven, kar predstavlja 48 %, 61 jih je postavljenih noter, kar predstavlja 49 %, za tri prostore pa ne moremo določiti, ali so postavljeni noter ali ven. Ti trije prostori predstavljajo 3 %. Preden osebe v kategoriji zapuščanje prostora zapustijo prostore, jih je sedem zunanjih in deset notranjih. Noben prostor ni nedoločljiv. Zunanji predstavljajo 41 %, notranji 59 %. Po zapustitvi prostora je slika precej obrnjena. Tako imamo dvanajst zunanjih prostorov, štiri notranje, en ostane nedoločljiv. Zunanji predstavljajo 71 %, notranji 23 %, nedoločljiv predstavlja 6 %. Med 160 prostori kategorije drugačna poimenovanja je 69 zunanjih, kar znaša 43 %, 78 je notranjih, kar znaša 49 %, trinajst je nedoločljivih, kar znaša 8 %.

Skupno je pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora 136 prostorov postavljenih ven, kar predstavlja 45 %, 149 prostorov je postavljenih v notranjost, kar predstavlja 50 %, šestnajstim prostorom pa ne moremo določiti, ali so v notranjosti ali zunanosti, kar predstavlja 5 %. Po zapustitvi se zunanji in notranji prostori izenačijo. Zunanjih je tako 141, kar predstavlja 47 %, notranjih je 143, kar prav tako predstavlja 47 %, nedoločljivih ostaja tako sedemnajst. Ti predstavljajo 6 %.

2.5 Glavne literarne osebe in prostori v povesti *Vas Kôt*

Določitev glavne osebe v Zbašnikovi povesti *Vas Kôt* je težko, saj že sam avtor na začetku dela zapiše: »Namen nam je namreč opisati kar vso vas, oziroma baviti se do malega z vsemi prebivalci te vasi« (Zbašnik, 1896: 3). V povesti opisuje tri družine, ki živijo v vasi. Zato sem se odločila, da izberem enega od moških, ki vodijo te tri družine in v povesti približno enako nastopajo, in sicer Ivana Mravljo, enega od sinov, Jerneja Veseljaka, in eno od hčera, Anico Mravlja, ki se na koncu poroči z Jernejem.

Mravlja se pojavi v 44 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 35 %. Med temi je 31 najpogostejših. Iz podkategorije stavba se sedemkrat pojavi hiša, po dvakrat hlev in sušilnica ter enkrat koča. Iz podkategorije prostor v stavbi se dvakrat pojavi soba, po enkrat pa okrajno glavarstvo in klet. Po tri pojavitve v podkategoriji del prostora/zunanosti imata miza in klop, po eno imata okno in postelja. Iz podkategorije zunaj se štirikrat pojavi trg, dvakrat senca in enkrat vas. Od prostorov kategorije zapuščanje prostora jih Mravlja zapusti pet, kar znaša 29 % vseh v kategoriji. Ti prostori so vas, hlev, postelja, sedeži in skedenj. Od kategorije drugačna poimenovanja je z njim opisanih 36 prostorov, kar predstavlja 23 % vseh. Od najpogostejših je šestnajst, in sicer osemkrat »pri ...« (nekom/nečem), štirikrat »k/h ...« (nekomu/nečemu), dvakrat »za ...« (nekom/nečim) in po enkrat »domú« in »proti ...« (nekomu/nečemu). Skupno se Mravlja pojavi v 85 prostorih, kar predstavlja 28 % vseh v povesti. Jernej Veseljak se pojavi v štirinajstih prostorih kategorije prostor, kar znaša 11 %. Med temi je enajst najpogostejših. Iz podkategorije stavba se trikrat pojavi hiša in po enkrat gostilna in hlev. Iz podkategorije prostor v stavbi se pojavi le veža, in sicer dvakrat. Tudi iz podkategorije del prostora/zunanosti je le en prostor, ki se pojavi le enkrat, in sicer je to miza. Podkategorija zunaj prinaša tri prostore z eno pojavitvijo, trg, vas in luža. V kategoriji zapuščanje prostora Jernej zapusti štiri prostore, kar predstavlja 24 %. Ti prostori so hiša, blato, gostilna in luža. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 30 prostorov, kar predstavlja 19 %. Od teh je dvanajst najpogostejših. Štirikrat se pojavi »za ...« (nekom/nečim), trikrat »k/h ...« (nekomu/nečemu), po dvakrat »pri ...« (nekom/nečem) in »proti ...« (nekomu/nečemu) ter enkrat »domú«. Skupno se Jernej pojavi v 48 prostorih, kar predstavlja 16 % vseh prostorov v povesti.

V povesti so le štiri ženske osebe, Jernejeva mama, Mravljeva žena in dve Mravljevi hčeri Marjetica in Anica. Izbrala sem Anico, ker se na koncu poroči z Jernejem. Anica se pojavi v trinajstih prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 10 %. Med temi le en ni najpogostejši. Od prostorov podkategorije stavba se štirikrat pojavi hiša, dvakrat sušilnica in enkrat cerkev. Iz podkategorije prostor v stavbi se po enkrat pojavita veža in kuhinja. Iz podkategorije del prostora/zunanosti se pojavita okno, in sicer dvakrat, in postelja, ki se pojavi enkrat. Anica se ne pojavi v nobenem od najpogostejših prostorov podkategorije zunaj. V kategoriji zapuščanje prostora zapusti tri prostore, kar znaša 18 %. Ti prostori so cerkev, klop in postelja. Iz kategorije drugačna poimenovanja je z Anico opisanih šestnajst prostorov, kar znaša 10 %. Od najpogostejših se pojavita le dva, sedemkrat »pri ...« (nekom/nečem) in

dvakrat »k/h ...« (nekomu/nečemu), skupno devet najpogostejših. V celotni povesti se Anica pojavi v 32 prostorih, kar predstavlja 11 % vseh.

3. FRAN JAKLIČ: POVEST *IZ NAŠEGA KOTA* (1898)

3.1 Kraji dogajanja v povesti *Iz našega kota*

Večina dogajanja v povesti je postavljena v vas Središče. To vas sicer najdemo v Prekmurju ob hrvaški meji, a je v povesti izražen tudi pridevnik dolenski, zato domnevamo, da je Središče nekje na Dolenjskem. Dogajanje je postavljeno tudi v Stransko vas. To naselje najdemo na zemljevidu pod imenom Stranska vas pri Semiču. Lahko bi šlo za isto naselje, saj je to naselje na Dolenjskem, je blizu Kočevja, ki je omenjeno kot bližnji kraj, poleg tega je tudi v bližini hrvaške meje, v delu pa avtor opisuje, kako so odhajali domačini na delo čez hrvaško mejo, vendar ne moremo tega zagotovo trditi. Male vasi, ki je tudi kraj dogajanja, spet ne najdemo na zemljevidu. Ena od literarnih oseb se nahaja tudi v Ljubljani. Poleg teh krajev avtor omenja še dva, in sicer Kočevje in Ameriko.

3.2 Prostor v povesti *Iz našega kota*

Jakličeva povest *Iz našega kota* je sestavljena iz desetih poglavji in skupno šteje 27.108 besed. Celotno delo vsebuje 256 prostorov, izmed katerih jih je 156 v kategoriji prostor, dvanajst v kategoriji zapuščanje prostora in 88 v kategoriji drugačna poimenovanja. Tako kategorija prostor predstavlja 61 % vseh prostorov, kategorija zapuščanje prostora 5 % in kategorija drugačna poimenovanja 34 %.

Med 156 prostori kategorije prostor je 57 raznolikih. Skozi celotno kategorijo se največkrat pojavi hiša, in sicer sedemnajstkrat. To predstavlja 11 % prostorov te kategorije in 7 % v celotni povesti. Na drugem mestu je s petnajstimi pojavitvami štacuna, ki predstavlja 10 % v kategoriji in 6 % v povesti. Na tretjem mestu so vrata, ki se pojavijo osemkrat, kar znaša 5 % prostorov kategorije in 3 % prostorov povesti.

V prvi podkategoriji – stavba – je 62 prostorov, med katerimi je šestnajst raznolikih. Skupno predstavljajo 11 % prostorov kategorije prostor. Na prvem mestu te podkategorije je hiša, ki se pojavi sedemnajstkrat. To predstavlja 27 % vseh prostorov v podkategoriji in 11 % v

kategoriji. Hiša se sedemkrat pojavi s predlogom »v«, petkrat s predlogom »pred« in dvakrat s predlogom »po«. Po enkrat se pojavi s predlogom »do«, v množinski obliki s predlogom »okrog« in brez nobenega predloga. Na drugem mestu je s petnajstimi pojavitvami štacuna, ki predstavlja 24 % prostorov podkategorije in 10 % kategorije. Po dvakrat se pojavi s predlogoma »v« in »pred«. Desetkrat se pojavi v pomanjševalnici s predlogom »v« in enkrat v pomanjševalnici s predlogom »pred«. Na tretjem mestu sta dva prostora, gostilna in prodajalnica. Pojavita se petkrat, kar predstavlja 8 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Prodajalnica se vedno pojavlja v pomanjševalnici in s predlogom »v«, medtem ko se gostilna enkrat pojavi brez predloga, trikrat s predlogom »v« in enkrat v pomanjševalnici s predlogom »v«. Iz podkategorije prostor v stavbi je 17 prostorov, kar predstavlja 11 % vseh v kategoriji. Med vsemi je šest raznolikih. Na prvem mestu sta dva prostora, soba in veža, ki se pojavita petkrat in predstavljata 29 % v tej podkategoriji in 3 % v tej kategoriji. Soba se dvakrat pojavi brez predloga, po enkrat pa s predlogi »po«, »sredi« in »v«. Veža se dvakrat pojavi s predlogom »v«, po enkrat pa s predlogoma »pred« in »po« ter v besedni zvezi »iz veže v vežo«. Na drugem mestu je klet, ki se pojavi trikrat, kar predstavlja 18 % prostorov podkategorije in 2 % prostorov kategorije. Vedno se pojavi s predlogom »v«. Na tretjem mestu je dvorana z dvema pojavitvama. Predstavlja 12 % v svoji podkategoriji in 1 % v kategoriji. Pojavi se s predlogoma »po« in »v«. V podkategoriji del prostora/zunanosti je 42 prostorov, med katerimi je štirinajst raznolikih. Skupno predstavlja podkategorija 27 % celotne kategorije prostor. Na prvem mestu so z osmimi pojavitvami vrata. Predstavljajo 19 % prostorov svoje podkategorije in 5 % kategorije. Vrata se pojavljajo z različnimi predlogi, in sicer po dvakrat s predlogom »v« v pomenu »ob« in brez predloga v pomenu »ob«, po enkrat pa se pojavijo predlogi »k«, »med«, »za« in »z« v pomenu »ob«. Na drugem mestu je miza, ki se pojavi sedemkrat ter predstavlja 29 % v podkategoriji in 4 % v kategoriji. Trikrat se pojavi s predlogom »na«, po enkrat s predlogi »ob«, »od« v pomenu »ob«, »pod« v pomenu »ob« in v množinski obliki s predlogom »okrog«. Na tretjem mestu je prag, ki se pojavi šestkrat, kar predstavlja 14 % v tej podkategoriji in 4 % v tej kategoriji. Vedno se pojavi s predlogom »na«, štirikrat v ednini, dvakrat v množini. Od 35 prostorov podkategorije zunaj je 21 raznolikih. Skupaj predstavljajo 22 % vseh prostorov v kategoriji. Na prvem mestu je vas, ki se pojavi sedemkrat. To predstavlja 20 % prostorov podkategorije zunaj in 4 % kategorije prostor. Petkrat se pojavi s predlogom »v«, enkrat s predlogom »po« v množinski obliki in enkrat v besedni zvezi »od vasi do vasi«. Od sedmih pojavitev se štirikrat vas pojavi kot ime, na primer Mala vas. Na drugem mestu so trije prostori, ki se pojavijo vsak trikrat. Ti prostori so pot, njiva in cesta. Vsak predstavlja 9 % prostorov v tej podkategoriji in 2 % v tej

kategoriji. Cesta se dvakrat pojavi s predlogom »na« in enkrat s predlogom »po«. Njiva se enkrat pojavi s predlogom »po«, v množinski obliki enkrat s predlogom »na« in enkrat brez predloga. Pot se po enkrat pojavi s predlogoma »na« in »po« ter brez predloga. Na tretjem mestu sta dva prostora, in sicer selišča in senca. Pojavita se vsak dvakrat, kar znaša 6 % v podkategoriji in 1 % v kategoriji. Senca se obakrat pojavi s predlogom »v«, selišča pa s predlogoma »po« in »v«.

Tabela 3: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti *Iz našega kota*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	17	11 %
prostor v stavbi	soba, veža	5	3 %
del prostora/zunanosti	vrata	8	5 %
zunaj	vas	7	4 %

V drugi kategoriji – zapuščanje prostora – je 12 prostorov, od tega jih je enajst raznolikih. Celotna kategorija predstavlja 5 % vseh prostorov v povesti. Edino en prostor se pojavi večkrat, in sicer hiša. Osebe jo zapustijo dvakrat, kar predstavlja 17 % v svoji kategoriji in 1 % v celotni povesti. Hiša se obakrat pojavi s predlogom »iz«. Vsi ostali prostori se pojavijo po enkrat in predstavljajo 8 % v tej kategoriji in manj kot odstotek (< 1 %) v povesti. Ti prostori so: »s kolodvora«, »iz kota«, »od mize«, »iz obližja«, »od okna«, »iz posojilnice«, »iz sobe«, »izpod strehe«, »iz šole« in »iz vasi«.

Kategorija drugačna poimenovanja z 88 prostori predstavlja 34 % vseh prostorov povesti. Med temi je 29 raznolikih. Na prvem mestu je »na ...« (nekje/nekam), ki se pojavi osemnajstkrat, kar predstavlja 20 % v kategoriji drugačna poimenovanja in 7 % v celotni povesti. Na drugem mestu je »k/h ...« (nekomu/nečemu), ki se pojavi trinajstkrat, kar znaša 15 % v kategoriji in 5 % v povesti. Na tretjem mestu je z enajstimi pojavitvami »pri ...« (nekom/nečem), kar predstavlja 13 % vseh prostorov te kategorije in 4 % celotne povesti.

Tabela 4: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti *Iz našega kota*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	hiša	17	11 %
zapuščanje prostora	hiša	2	1 %
drugačna poimenovanja	na ... (nekje/nekam)	18	7 %

3.3 Okolica in opisi v povesti *Iz našega kota*

V povesti se pojavi še 23 prostorov, ki ne spadajo v nobeno kategorijo. Gre za različne opise. Dvanajstkrat Jaklič uporabi opis kraja/prostora, pri čemer gre ali za opis kraja kot uvod v pripoved, na primer: »Stalo je [v Središču] nekaj lesenih koč, košate seči so stezale trnite veje ob blatni cesti, in na mestu, kjer je sedaj pošta in lepo kegljišče, [...]« (Jaklič), ali za opis prostora, v katerem se literarna oseba nahaja ali o njem avtor pripoveduje, na primer: »Seč je bila kmalu posekana in korenine izkopane« (Jaklič). Enkrat manj uporabi opise okolice. Lahko gre za opis prostorov, ki jih literarne osebe gledajo, na primer: »[G]ledal [je] čez seč ledino« (Jaklič), lahko gre za dodatne opise, kje stoji prostor literarnih oseb, na primer: »seč ob poti« (Jaklič), lahko pa gre za opise okolice prostorov, kjer se literarne osebe nahajajo, na primer: »[J]e zavil malo v stran. Srednje visok grm je rasel in okrog njega je bila mehka travica« (Jaklič).

3.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti *Iz našega kota*

Od 156 prostorov kategorije prostor jih je 57 postavljenih ven, kar predstavlja 36 %. 90 prostorov je postavljenih noter, kar znaša 58 %. Devetim prostorom ne moremo določiti, ali se nahajajo zunaj ali znotraj. Teh devet prostorov predstavlja 6 % vseh prostorov v kategoriji. V kategoriji zapuščanje prostora so trije prostori, preden jih literarne osebe zapustijo, zunaj, devet pa jih je postavljenih v notranjost, tako da noben prostor ni nedoločljiv. Dogajanje zunaj predstavlja 25 % prostorov kategorije, dogajanje znotraj 75 %. Ko osebe prostor zapustijo, je šest prostorov zunaj, dva znotraj, štirje pa so nedoločljivi. Procentualno dogajanje zunaj predstavlja 50 %, dogajanje znotraj 17 %, nedoločljivi prostori 33 %. V kategoriji drugačna poimenovanja je 23 prostorov postavljenih ven, kar predstavlja 26 %, 58 jih je postavljenih noter, kar predstavlja 66 %, sedem prostorov je nedoločljivih, kar predstavlja 8 %.

Skupno, preden literarne osebe zapustijo prostor, je 83 prostorov postavljenih v zunanost, kar znaša 33 %. 157 prostorov je postavljenih noter in predstavljajo 61 % vseh prostorov. Za šestnajst prostorov ne moremo določiti, kje se nahajajo. Ti predstavljajo 6 %. Po zapustitvi prostora je zunaj postavljenih 86 prostorov, ki enako kot prej predstavljajo 33 %, 150 prostorov je postavljenih v notranjost in predstavljajo 59 %, dvajset prostorov ostane nedoločljivih. Ti predstavljajo 8 %.

3.5 Glavne literarne osebe in prostori v povesti *Iz našega kota*

Glavna moška oseba je Štempihar. Pojavi se v 43 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 28 %. Med temi prostori je 26 najpogostejših prostorov kategorije prostor. Iz podkategorije stavba se štirikrat pojavi hiša, šestkrat štacuna in po enkrat gostilna in prodajalnica. Iz podkategorije prostor v stavbi se po trikrat pojavita soba in klet ter enkrat veža. Iz podkategorije del prostora/zunanjosti se petkrat pojavijo vrata in enkrat prag. Iz podkategorije zunaj se pojavi le en prostor, in sicer cesta. V kategoriji zapuščanje prostora Štempihar zapusti tri prostore, od teh ni nobeden hiša, ki je najpogostejši prostor. Ti trije prostori, vas, obližje in kolodvor, predstavljajo 25 %. Iz kategorije drugačnih poimenovanj je s Štempiharjem uporabljenih 17 prostorov, kar znaša 19 %. Med temi je šest najpogostejših, in sicer štirje »na ...« (nekje/nekam) in dva »pri ...« (nekom/nečem). Skupno se Štempihar pojavi v 63 prostorih, kar predstavlja 25 % vseh prostorov povesti.

Nobeden od ženskih likov ni glavni oziroma ne prevladuje, zato sem izbrala dve ženski osebi, ki sta najbolj vplivali na dogajanje. To sta Štempiharjeva žena Micika in hči Agata. Micika se pojavi v desetih prostorih kategorije prostor in predstavlja 6 % prostorov. Med temi je šest najpogostejših. Trikrat se pojavi štacuna in enkrat gostilna, obe iz podkategorije stavba, iz podkategorije prostor v stavbi se enkrat pojavi soba, prav tolikokrat se pojavi miza iz podkategorije del prostora/zunanjosti. Micika ne zapusti nobenega prostora. Od kategorije drugačna poimenovanja se pojavlja z dvema prostoroma, kar predstavlja 2 % v kategoriji. Od teh dveh prostorov je en najpogostejši, in sicer »k/h ...« (nekomu/nečemu). Tako se Micika skupno pojavi v dvanajstih prostorih, kar predstavlja 5 % prostorov celotne povesti. Agata se pojavi v dvanajstih prostorih kategorije prostor in predstavlja 8 % vseh. Od teh desetih le dva nista med najpogostejšimi. Iz podkategorije stavba sta hiša, ki se pojavi štirikrat, in prodajalnica, ki se pojavi enkrat, iz podkategorije prostor v stavbi je soba, ki se pojavi dvakrat, iz podkategorije del prostora/zunanjosti je prag z dvema pojavitvama in iz podkategorije zunaj z eno pojavitvijo pot. V kategoriji zapuščanje prostora Agata zapusti tri prostore, od teh sta dva hiša, ki je najpogostejši prostor te kategorije, in soba. Ti trije prostori prikazujejo 25 % vseh v kategoriji. Tudi od kategorije drugačna poimenovanja so z Agato povezani trije, kar znaša 3 %. Vsi trije so najpogostejši, in sicer se vsak pojavi po enkrat. Skupno se Agata pojavi v osemnajstih prostorih, kar predstavlja 7 % vseh v povesti.

4. FRAN DETELA: POVEST *NOVO ŽIVLJENJE* (1908)

4.1 Kraji dogajanja v povesti *Novo življenje*

Povest *Novo življenje* je postavljena v vas Šmarjeta, za katero avtor že v prvi povedi zapiše: »Vas Šmarjeta leži v prijazni dolinici na Kranjskem; toda kje, to ve samo pisatelj in pa nekatere osebe, ki nastopajo v povesti in bodo takoj spoznale, da se vse drugače in kako da se pravzaprav imenuje ta vas.« (Detela, 1908: 3) Posledično Šmarjete ne najdemo na zemljevidu. Drugi kraj dogajanja je Trata, za katero ne vemo, ali je vas, ali zaselek, ali le ime kmetije. Na Geopediji sicer zasledimo pet krajev pod imenom Trata, ki se nahajajo na območju nekdanje Kranjske, vendar že zaradi pomanjkanja podatkov, kaj Trata sploh je, ne moremo zatrditi, da katerikoli od petih zadetkov predstavlja Trato v povesti. Črešnjice so zadnji kraj, kjer se povest dogaja. Tudi zanj ne vemo, ali je vas ali le zaselek. Geopedija ne poda nobenega rezultata, da bi tak kraj obstajal na Kranjskem. Iz pripovedovanja literarnih oseb izvemo tudi o drugih krajih, v katerih so osebe bile v preteklosti. Ti kraji so: Ljubljana, Maribor, Celovec, Amerika, Podlog in Velika vas. Omenjajo se tudi drugi kraji: Trst, Stegne, Minesota, Hamburg, Havre, New York, Moste, Genova.

4.2 Prostor v povesti *Novo življenje*

Povest *Novo življenje* šteje 43.361 besed in osemnajst poglavji. Celotno delo obsega 553 prostorov, od tega jih je 324 v kategoriji prostor, 46 v kategoriji zapuščanje prostora in 183 v kategoriji drugačna poimenovanja. Delež odstotkov teh prostorov je 59 % za kategorijo prostor, 8 % za kategorijo zapuščanje prostora in 33 % za kategorijo drugačna poimenovanja.

Kategorija prostor, ki obsega 324 prostorov, vsebuje 84 raznolikih prostorov. V celotni kategoriji prevladuje hiša, ki se pojavi 30-krat in tako predstavlja 9 % vseh prostorov kategorije prostor. Na drugem mestu sta soba in miza, ki se pojavita 29-krat in predstavljata vsaka 9 % prostorov znotraj kategorije. Na tretjem mestu je vas, ki se pojavi dvajsetkrat in tako zavzema 6 % vseh prostorov v kategoriji prostor. Hiša, soba in miza predstavljajo 5 %, vas predstavlja 4 % vseh prostorov v povesti.

V prvi podkategoriji – stavba – je vseh prostorov 67, med katerimi je trinajst raznolikih. Podkategorija z vsemi prostori predstavlja 21 % prostorov kategorije prostor. Na prvem mestu

je hiša, ki se pojavi 30-krat in zavzema 45 % vseh prostorov podkategorije ter 9 % prostorov kategorije. Največkrat se pojavi s predlogom »pred«, in sicer desetkrat. Na drugem mestu je predlog »v« z osmimi pojavitvami. Sledi predlog »po«, ki se pojavi dvakrat. Prav tako se dvakrat pojavi prostor hiša brez nobenega predloga. Vse ostale oblike in predlogi se pojavijo vsaka po enkrat. Te so: »nedaleč od«, »okrog«, »pod«, »proti«, »spodnja stran«, »za«, »v« skupaj s pomanjševalnico hišica in »od hiše do hiše«. Na drugem mestu je gostilna z desetimi pojavitvami in 15 % prostorov podkategorije stavba in 3 % celotne kategorije. Dvakrat se pojavi brez predloga, trikrat s predlogom »pred« in petkrat s predlogom »v«. Tretje mesto zaseda šola, ki se pojavi sedemkrat in predstavlja 10 % znotraj podkategorije stavba in 2 % znotraj kategorije prostor. Pojavlja se s tremi predlogi, in sicer po enkrat s predlogoma »pred« in »zunaj« ter petkrat s predlogom »v«. V podkategoriji prostor v stavbi je 46 prostorov, kar predstavlja 14 % vseh prostorov kategorije prostor. Med temi je sedem raznolikih. Največ pojavitev ima soba, in sicer 29. To predstavlja 63 % vseh prostorov podkategorije in 9 % vseh prostorov kategorije. Največkrat je uporabljen predlog »v«, in sicer štirinajstkrat. Na drugem mestu je predlog »po« s sedmimi pojavitvami. Trikrat se soba pojavi brez predloga, dvakrat je uporabljen predlog »v« skupaj s pomanjševalnico. Pomanjševalnica je uporabljena še enkrat s predlogom »po«. Po eno pojavitev imata še predloga »skozi« in »sredi«. Na drugem mestu je veža, ki se pojavi sedemkrat in zavzema 15 % prostorov svoje podkategorije in 2 % svoje kategorije. Štirikrat se pojavi s predlogom »v«, dvakrat s predlogom »iz« v pomenu »v« in enkrat s predlogom »po«. Tretje mesto s tremi pojavitvami zaseda kuhinja, ki se vedno pojavlja ob predlogu »v«. Znotraj podkategorije prostor v stavbi kuhinja predstavlja 7 % prostorov, znotraj kategorije predstavlja 10 % vseh. Tretja podkategorija – del prostora/zunanosti – vsebuje 105 prostorov, od teh je 29 raznolikih. Skupaj predstavljajo 32 % prostorov kategorije prostor. Na prvem mestu je miza. Ta se pojavi 29-krat in predstavlja 28 % prostorov v podkategoriji in 9 % prostorov v kategoriji. Pojavlja se z različnimi predlogi, in sicer je na prvem mestu predlog »na«, ki se pojavi enajstkrat. Na drugem mestu sta s petimi pojavitvami predloga »ob« in »po«. Sledijo predlogi »k«, »pri« in »za«, ki se pojavijo vsak po dvakrat. Prav tako dvakrat se miza pojavi brez predloga, kjer razumemo, da so osebe ob mizi. Na drugem mestu so z desetimi pojavitvami vrata, ki predstavljajo 10 % v tej podkategoriji in 3 % v tej kategoriji. Petkrat se pojavijo brez predloga, kar razumemo v pomenu ob vratih. Dvakrat se pojavijo s predlogom »pred«. Eno pojavitev imajo predlogi »med«, »na« v pomenu »ob« in »skozi«. Tretje mesto zavzema klop, ki se pojavi osemkrat, kar znaša 8 % v podkategoriji in 2 % v kategoriji. Pojavlja se s predlogom »na« (šestkrat) in s predlogom »v« (dvakrat). Četrta podkategorija – zunaj – tako

po številu kot po raznolikosti prostorov vodi. Vsebuje 35 raznolikih prostorov, ki se pojavijo 106-krat, kar zavzema 33 % prostorov celotne kategorije. Najpogostejši prostor te podkategorije je vas, ki se pojavi dvajsetkrat, kar predstavlja 19 % prostorov te podkategorije in 6 % prostorov te kategorije. Najbolj razširjen je predlog »po«, ki se pojavi sedemkrat. Drugi je predlog »v«, ki se pojavi štirikrat, za njim sta predloga »skozi« in »za« z dvema pojavitvama. Po enkrat se pojavijo predlogi »proti«, »blizu«, »pred«, »na« in »po« skupaj z množinsko obliko. Na drugem mestu je z dvanajstimi pojavitvami dvorišče, kar znaša 11 % v podkategoriji in 4 % v kategoriji. Sedemkrat se pojavi s predlogom »na«. Po enkrat se pojavijo predlogi »konec«, »po« in »z« v pomenu »na«, »črez« in »krog«. Cesta se pojavi desetkrat in zaseda tretje mesto ter 9 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Štirikrat osebe stojijo na cesti, trikrat grejo po cesti. Po enkrat je cesta uporabljena brez predloga, s predlogom »kraj« in s predlogom »z« v pomenu »na«.

Tabela 5: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti *Novo življenje*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	30	9 %
prostor v stavbi	soba	29	9 %
del prostora/zunanosti	miza	29	9 %
zunaj	vas	20	6 %

Druga kategorija – zapuščanje prostora – obsega 46 prostorov, kar predstavlja 8 % vseh prostorov v povesti. Med 46 prostori je 24 raznolikih. Od vseh prostorov v tej kategoriji osebe največkrat zapustijo hišo, in sicer to storijo dvanajstkrat. Hiša predstavlja 26 % vseh prostorov v kategoriji in 2 % v celotni povesti. Največkrat je uporabljen predlog »iz«, in sicer devetkrat. Po enkrat so uporabljeni predlogi »od«, »izmed« skupaj z množinsko obliko in »iz«, prav tako skupaj z množinsko obliko. Na drugem mestu je soba s štirimi pojavitvami in 9 % v svoji kategoriji. Dvakrat se pojavi s predlogom »iz« in dvakrat z glagolom »ostaviti«. Na tretjem mestu je voz, ki se pojavi trikrat in predstavlja 7 % prostorov v kategoriji zapuščanje prostora. Vedno se pojavi s predlogom »z«. Tako soba kot voz predstavljata 1 % vseh prostorov v povesti.

Kategorija drugačna poimenovanja s 183 prostori predstavlja 33 % vseh prostorov v povesti. Med njimi je 40 raznolikih. Na prvem mestu je »k/h ...« (nekomu/nečemu). Pojavi se 30-krat in predstavlja 16 % prostorov svoje kategorije in 5 % v celotni povesti. Na drugem mestu je

»za ...« (nekom/nečim), ki se pojavi dvajsetkrat in zavzema 11 % v svoji kategoriji ter 4 % v povesti. Na tretjem mestu je »domov«, ki se pojavi dvanajstkrat in predstavlja 7 % prostorov kategorije drugačna poimenovanja in 2 % vseh prostorov v povesti.

Tabela 6: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti *Novo življenje*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	hiša	30	5 %
zapuščanje prostora	hiša	12	2 %
drugačna poimenovanja	k/h ... (nekomu/nečemu)	30	5 %

4.3 Okolica in opisi v povesti *Novo življenje*

V celotni povesti se skupno pojavi 44 opisov prostorov, ki ne sodijo v nobeno od prejšnjih treh kategorij. V osmih primerih avtor opiše kraj/prostor. Tega opisuje kot uvod v samo pripoved, na primer: »Cesta, ki pelje dandanes v zložnih ridah iz Šmarjete čez grič mimo Trate, je bila pred tridesetimi leti še strma in ob grdem vremenu razdrta« (Detela, 1908: 3), ali pa kot opis prostora, kjer se literarne osebe nahajajo ali o njem avtor pripoveduje, na primer: »Ob bregovih je zamrzaval potok; visok gozd je mirno dremal in oreh pred hišo je [...]« (Detela, 1908: 18). V 28 primerih opiše okolico. Opisi so različni. Lahko gre za opise okolice oziroma stvari, proti katerim so osebe obrnjene, jih kažejo ali gledajo: »[O]brnil se [je] proti svoji koči nad vasjo« (Detela, 1908: 46). Lahko gre za opise oziroma dodatna pojasnila o okolici prostora iz kategorije prostor: »Prišel je do temnega gozda ob cesti čez klanec« (Detela, 1908: 35). Lahko pa gre za opise okolic prostorov, kjer se osebe nahajajo ali jih opazujejo, o katerih lahko izvemo tudi iz govora literarnih oseb: »Tam jo že vidim pri solnčnicah« (Detela, 1908: 79). Osemkrat avtor opiše zvoke, ki prihajajo iz prostorov iz okolice. Gre za zvoke, ki jih osebe poslušajo, na primer: »In res se je slišal tak glas iz Kramarjevega hleva« (Detela, 1908: 56), ali za zvoke, ki opisujejo dogajanje: »[P]etelini so budili po vasi« (Detela, 1908: 6).

4.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti *Novo življenje*

Od 324 prostorov, ki jih vsebuje kategorija prostor, se jih 165 nahaja zunaj, kar predstavlja 51 %. V notranjosti se nahaja 47 % prostorov, kar znaša 152 prostorov. Za sedem prostorov oziroma za 2 % zaradi pomanjkanja podatkov ne moremo določiti, ali se nahajajo zunaj ali

znotraj. V kategoriji zapuščanje prostora se najprej, preden literarna oseba zapusti prostor, 33 prostorov ali 72 % nahaja znotraj in trinajst prostorov oziroma 28 % zunaj. Tako nimamo nobenega prostora, za katerega ne bi vedeli, ali je zunaj ali znotraj. Po odhodu pa se stvar številčno obrne. Sedaj imamo največ prostorov zunaj, in sicer 30 oziroma 65 %, znotraj imamo dvanajst prostorov ali 26 %, za štiri prostore pa ne vemo, kje se nahajajo, kar znaša 9 %. V kategoriji drugačna poimenovanja se zunaj nahaja 85 prostorov, kar prikazuje 46 %, znotraj 86 prostorov ali 47 %, za 12 prostorov oziroma 7 % pa ne vemo, kje se nahajajo.

Skozi celotno povest imamo tako najprej 263 prostorov ali 48 %, ki se nahajajo zunaj, 271 ali 49 %, ki se nahajajo znotraj, ter 19 prostorov ali 3 %, za katere ne vemo, ali se nahajajo zunaj ali znotraj. Po spremembi, ki jo prinaša kategorija zapuščanje prostora, imamo 280 prostorov ali 51 % zunaj, 250 prostorov ali 45 % znotraj in 23 prostorov ali 4 % nedoločljivih.

4.5 Glavni literarni osebi in prostori v povesti *Novo življenje*

Glavna oseba zgodbe je Tonček. Ta se pojavi v 115 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 35 %. Od teh prostorov je 49 takih, ki spadajo med tri najpogostejše znotraj posameznih podkategorij. Iz podkategorije stavba se dvanajstkrat pojavi hiša, enkrat gostilna in štirikrat šola. Iz podkategorije prostor v stavbi se šestkrat pojavi soba, enkrat veža in dvakrat kuhinja. Iz podkategorije del prostora/zunanosti se Tonček trikrat pojavi s klopjo, dvakrat z mizo in enkrat z vrati. Iz podkategorije zunaj se devetkrat pojavi vas, petkrat dvorišče in trikrat cesta. Od kategorije zapuščanje prostora Tonček zapusti osem prostorov, kar znaša 17 %. Od treh najštevilčnejših prostorov Tonček zapusti le hišo, in sicer to stori trikrat. Iz kategorije drugačna poimenovanja je delež Tončkovih pojavitev s prostori 39 %, kar znaša 71 prostorov, med katerimi je 23 takih, ki se pojavijo največkrat. Enajstkrat je nahajanje Tončka opisano s prostorom »k/h ...« (nekomu/nečemu). Po šestkrat sta uporabljena prostora »za ...« (nekom/nečim) in »domov«. Če gledamo vse kategorije skupaj, se Tonček nahaja v 194 prostorih, kar predstavlja 35 %.

Glavna ženska oseba je Lenčika, ki se pojavi v 25 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 8 % prostorov te kategorije. Med temi je trinajst najpogostejših, in sicer se iz podkategorije stavba trikrat pojavi hiša in dvakrat šola, iz podkategorije prostor v stavbi imajo vsi trije prostori po dve pojavitvi, iz podkategorije del prostora/zunanosti se pojavi le miza, tudi ta le enkrat, enako je v podkategoriji zunaj z dvoriščem. V kategoriji zapuščanje prostora Lenčika

zapusti le dva prostora, kar predstavlja 4 %. Od tega je en prostor najpogostejši, in sicer je ta prostor hiša. Iz kategorije drugačna poimenovanja je z Lenčiko povezanih 22 prostorov, kar znaša 12 %. Od najpogostejših se pojavi le »za ...« (nekom/nečim), in sicer štirikrat. Skupno se Lenčika pojavi v 49 prostorih, kar predstavlja 9 % vseh prostorov v povesti.

5. FRAN SALEŠKI FINŽGAR: POVEST *BOJI* (1914)

5.1 Kraji dogajanja v povesti *Boji*

Kraj, v katerem se dogaja večina povesti, ni poimenovan. Omenjena sta kraja ali zaselka Kozji hrib in Kozji vrh, kjer živita glavni osebi – vsaka v svojem hribu. Trikrat se osebe odpeljejo v Ljubljano, tako lahko sklepamo, da je kraj dogajanja nekje v bližini Ljubljane. Ustavijo se tudi v Šent Vidu, kar razumem kot današnji Šentvid pri Ljubljani. Omenjena so še druga zemljepisna imena, in sicer Tacen, ki je, če sklepamo po prebranem, v bližini dogajalnega kraja, Sava, Golagora, Galicija, Ogrska in Krn.

5.2 Prostor v povesti *Boji*

Finžgarjeva povest *Boji* je sestavljena iz šestnajstih poglavji in vsebuje okoli 41.700 besed. Skupno povest vsebuje 961 prostorov, med katerimi jih je 588 v kategoriji prostor, kar predstavlja 61 % vseh prostorov, 52 jih spada v kategorijo zapuščanje prostora, kar znaša 6 %, in 321 jih spada v kategorijo drugačna poimenovanja, kar predstavlja 33 % vseh prostorov.

Med 588 prostori prve kategorije – prostor – jih je 118 raznolikih. Skupno je na prvem mestu hiša, ki se pojavi 57-krat in predstavlja 10 % prostorov kategorije in 6 % prostorov celotne povesti. Na drugem mestu je miza, ki se pojavi 39-krat, kar znaša 7 % v kategoriji in 4 % v celotni povesti. Na tretjem mestu so vrata, pojavijo se 35-krat in predstavljajo 6 % v kategoriji in 4 % v povesti.

V podkategorij stavba je 118 prostorov, med temi je šestnajst raznolikih. Podkategorija predstavlja 20 % v kategoriji. Najpogostejši prostor je hiša, ki se pojavi 57-krat, kar znaša 48 % v svoji podkategoriji in 10 % v svoji kategoriji. Največkrat se pojavi s predlogom »v«, in sicer 32-krat. Sedem pojavitev ima s predlogom »pred«, štiri s predlogom »sredi«, tri s predlogom »iz« v pomenu »v« in dve s predlogom »po«. Po eno pojavitev imajo predlogi

»krog«, »pri«, »proti«, besedna zveza »na sredi«, pojavitev brez predloga v pomenu »blizu«, množinska oblika s predlogoma »med« in »pred« ter besedna zveza »od hiše do hiše«. Na drugem mestu je hlev, ki ima devetnajst pojavitev in predstavlja 16 % prostorov podkategorije stavba in 3 % prostorov kategorije prostor. Pojavlja se le v edninski obliki, enajstkrat s predlogom »v«, petkrat s predlogom »pred« in trikrat s predlogom »po«. Na tretjem mestu je z osmimi pojavitvami pod, ki predstavlja 7 % v tej podkategoriji in 1 % v tej kategoriji. Tudi pod se pojavlja le v edninski obliki, trikrat s predlogom »na«, po dvakrat s predlogoma »po« in »pred«, enkrat s predlogom »za«. V podkategoriji prostor v stavbi je 78 prostorov, od tega je devet raznolikih. Podkategorija predstavlja 13 % prostorov v kategoriji. Najpogostejši prostor je soba, ki se pojavi 23-krat in predstavlja 29 % prostorov podkategorije prostor v stavbi in 3 % prostorov kategorije prostor. Sedemkrat se pojavi s predlogom »v«, štirikrat s predlogom »sredi«, po trikrat s predlogom »po« in brez predloga ter dvakrat v pomanjševalnici s predlogom »v«. Po eno pojavitev imajo predloga »skozi« in »sredi«, množinska oblika s predlogom »v« in besedna zveza »od sobe do sobe«. Na drugem mestu je veža z osemnajstimi pojavitvami, kar znaša 23 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Trinajstkrat se pojavi s predlogom »v«, dvakrat s predlogom »skozi«, po eno pojavitev pa imajo predlog »pred«, množinska oblika s predlogom »po« in beseda veža brez predloga. Na tretjem mestu je z desetimi pojavitvami kamra, ki predstavlja 13 % prostorov podkategorije in 2 % prostorov kategorije. Vsakič se pojavi s predlogom »v«, od tega dvakrat s pomanjševalnico. Tretja podkategorija – del prostora/zunanosti – je najštevilčnejša, in sicer vsebuje 214 prostorov, kar predstavlja 37 % vseh v kategoriji. Med temi 214 jih je 34 raznolikih. Najštevilčnejši prostor je miza, ki se pojavi 39-krat. Miza predstavlja 18 % prostorov v podkategoriji in 7 % v kategoriji. Najpogostejši je predlog »na«, ki se pojavi desetkrat. Sedem pojavitev ima predlog »za«, šest predlog »k«, tri predlog »ob«, po dve pojavitvi imajo predloga »po« in »na« v pomenu »ob« in besedna zveza »na vogalu«. Besedna zveza »od mize do mize«, množinska oblika s predlogom »za«, predlogi »čez«, »do«, »okrog« in »od« v pomenu »blizu« ter besedna zveza »na vogel« se pojavijo po enkrat. Na drugem mestu so vrata, ki se pojavijo 35-krat in predstavljajo 16 % v podkategoriji del prostora/zunanosti in 6 % v kategoriji prostor. Štirinajstkrat se pojavijo brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob«, po štirikrat se pojavi s predlogoma »skozi« in »na« v pomenu »ob«, dve pojavitvi imajo predlogi »k«, »pred«, »pri« in »proti«, eno pojavitev imajo predlogi »do«, »izza« v pomenu »za«, »med«, »na« in »za«. Tretji najpogostejši prostor je s petnajstimi pojavitvami okno. Predstavlja 7 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Trikrat se pojavi s predlogoma »pri« in »k« ter brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob«, dvakrat se

pojavi s predlogom »na« v pomenu »ob«, po enkrat se pojavi s predlogoma »skozi« in »mimo« ter v pomanjševalnici s predlogom »pri« in v množinski obliki s predlogom »krog«. Četrta podkategorija – zunaj – vsebuje največ raznolikih prostorov, in sicer 59. Vseh prostorov je 178, kar predstavlja 30 % vseh prostorov v kategoriji. Največkrat se pojavi dvorišče, in sicer devetnajstkrat, kar predstavlja 11 % v tej podkategoriji in 3 % v tej kategoriji. Dvanajstkrat se pojavi s predlogom »na«, dvakrat s predlogoma »čez« in »po« ter po enkrat s predlogom »z« v pomenu »na« in z besedno zvezo »po robu«. Prav tako enkrat se pojavi brez predloga. Na drugem mestu je voz, ki se pojavi enkrat manj kot dvorišče in predstavlja 10 % v podkategoriji zunaj in 3 % v kategoriji prostor. Sedemkrat se pojavi s predlogom »na«, po dvakrat se pojavi s predlogom »na« v pomenu »ob« in brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob«. Eno pojavitev imajo predlogi »ob«, »pri«, »z« v pomenu »ob« in »k« ter množinska oblika s predlogom »na«. Na tretjem mestu je cesta z devetimi pojavitvami, kar znaša 5 % v podkategoriji in 2 % v kategoriji. Po dvakrat se pojavi s predlogoma »po« in »na«, eno pojavitev imajo predlogi »sredi«, »ob« in »do« ter množinska oblika s predlogoma »ob« in »po«.

Tabela 7: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti *Boji*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	57	10 %
prostor v stavbi	soba	23	4 %
del prostora/zunanosti	miza	39	7 %
zunaj	dvorišče	19	3 %

V kategoriji zapuščanje prostora je 52 prostorov, med temi je 31 raznolikih. Kategorija predstavlja 6 % vseh prostorov v povesti. Največkrat osebe zapustijo dva prostora, hišo in mizo, in sicer vsakega sedemkrat, kar predstavlja 13 % prostorov kategorije in 1 % prostorov celotne povesti. Hiša se pojavi le s predlogom »iz«, medtem ko se miza pojavi z dvema predlogoma, in sicer dvakrat s predlogom »izza« in petkrat s predlogom »od«. Na drugem mestu je voz, ki ga osebe zapustijo štirikrat, kar znaša 8 % v kategoriji. Tudi voz se pojavlja z dvema predlogoma, in sicer enkrat s predlogom »izpred« in trikrat s predlogom »z«. Na tretjem mestu je šest prostorov, ki se vsi pojavijo po dvakrat in v kategoriji predstavljajo 4 %. Ti prostori so hlev, okno, soba, stol, vrata, župnišče. Hlev se pojavi s predlogom »iz«, okno s predlogom »od«, soba s predlogom »iz«, stol s predlogom »s«, vrata s predlogom »od«.

župnišče pa s predlogoma »iz« in »od«. Ti prostori predstavljajo manj kot odstotek (< 1 %) vseh prostorov v povesti.

Tretja kategorija – zapuščanje prostora – prinaša 321 prostorov, med temi 52 raznolikih. Celotna kategorija predstavlja 33 % vseh prostorov v povesti. Največkrat se pojavi »k/h ...« (nekomu/nečemu), in sicer 49-krat, kar predstavlja 15 % v kategoriji in 5 % v povesti. Na drugem mestu je »pri ...« (nekom/nečem), ki se pojavi 32-krat in predstavlja 10 % v kategoriji in 3 % v povesti. Na tretjem mestu je »za ...« (nekom/nečim). Pojavi se 28-krat in predstavlja 9 % vseh prostorov kategorije drugačna poimenovanja in 3 % vseh prostorov v povesti.

Tabela 8: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti *Boji*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	hiša	57	6 %
zapuščanje prostora	hiša, miza	7	1 %
drugačna poimenovanja	k/h ... (nekomu/nečemu)	49	5 %

5.3 Okolica in opisi v povesti *Boji*

V povesti najdemo še 70 prostorov, ki ne spadajo v nobeno od zgornjih kategorij. Gre za različne opise. Sedemkrat je uporabljen opis kraja/prostora, pri čemer gre za opise prostorov, v katerem se literarna oseba nahaja ali o njem avtor pripoveduje, na primer: » [...] Ob vzglavju tornistre, plašči in koci, nad njimi puške« (Finžgar, 1976, 34). 50-krat je uporabljen opis okolice. Pri tem lahko gre za opise prostorov, ki jih literarne osebe gledajo, kažejo ali so proti njim obrnjene, na primer: »[...] je pokazal France z roko proti hiši« (Finžgar, 1976: 17), lahko gre za dodatne opise prostorov, kjer se literarne osebe nahajajo, na primer: »Pri bogcu, kjer je tako lep razgled na ravan« (Finžgar, 1976: 124), ali gre za opise okolice prostora, kjer se literarna oseba nahaja, na primer: »Tihe bukve so stale naokrog, tisti nad njim je bil odlomljen vrh, mimo katerega je sijalo nanj sonce« (Finžgar, 1976: 12). Devetkrat so opisani zvoki iz okolice, pri čemer lahko gre za zvoke, ki jih literarne osebe poslušajo, na primer: »Iz doline se je slišalo drdranje voz, petje vojakov, vmes hropenje tovornega vlaka in žvižgi lokomotiv« (Finžgar, 1976: 7), ali za zvoke, ki opisujejo dogajanje: »Od sosednje mize se je čula kvanta« (Finžgar, 1976: 37). Štirikrat je uporabljen opis vsega, kjer sta v opisu

uporabljeni vsaj dve zgornji kategoriji ali kar vse tri, na primer: »Nad njo so gorele zvezde, v daljavi je šumela voda čez jez, na jesensko polje je padala rosa« (Finžgar, 1976: 81).

5.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti *Boji*

Od 588 prostorov kategorije prostor jih je 250 postavljenih ven, kar predstavlja 42 %, 327 jih je postavljenih noter, kar predstavlja 56 %, enajstim prostorom pa ne moremo določiti, ali so postavljeni ven ali noter. Teh enajst prostorov predstavlja 2 % v kategoriji. Preden osebe v kategoriji zapuščanje prostora zapustijo prostor je štirinajst prostorov zunanjih in 38 notranjih. Zunanji predstavljajo 27 %, notranji 73 % vseh v kategoriji. Ni prostora, za katerega ne moremo reči, kam je postavljen. Po zapustitvi je zunanjih prostorov 27, notranjih 24, en prostor pa je nedoločljiv. Zunanji predstavljajo 52 %, notranji 46 %, nedoločljiv prostor pa predstavlja 2 %. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 166 prostorov v zunanosti, kar znaša 52 %, 147 prostorov je v notranosti, kar znaša 46 %, 8 prostorov je nedoločljivih, kar znaša 2 %.

Skupno prevladujejo notranji prostori. Pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora je skupno zunanjih prostorov 430 ali 45 %, notranjih prostorov je 512 ali 53 %, nedoločljivih prostorov je 19 ali 2 %. Po tem, ko osebe zapustijo prostore, je 443 zunanjih, kar predstavlja 46 %, 498 je notranjih, kar predstavlja 52 %, dvajset jih ostaja nedoločljivih, kar ponovno predstavlja 2 %.

5.5 Glavne literarne osebe in prostori v povesti *Boji*

Glavna moška oseba v povesti *Boji* je France. Pojavi se v 187 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 32 % vseh prostorov v njej. Pojavi se tudi v vseh najpogostejših prostorih te kategorije, in sicer je teh 80. Iz podkategorije stavba se petnajstkrat pojavi hiša, osemkrat hlev in trikrat pod. Iz podkategorije prostor v stavbi je devetkrat uporabljena soba, sedemkrat veža in dvakrat kamra. Od podkategorije del prostora/zunanosti se sedemkrat pojavi miza, šestkrat vrata in trikrat okno. Iz podkategorije zunaj se sedemkrat pojavi dvorišče, enajstkrat voz in dvakrat cesta. Iz kategorije zapuščanje prostora France zapusti trinajst prostorov, kar predstavlja 25 %. Med temi so tudi najpogostejši, teh je šest. Trikrat zapusti mizo, po enkrat hišo, voz in sobo. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 95 prostorov, kar znaša 30 % vseh v kategoriji. Tudi med temi so najpogostejši, in sicer se France pojavi z 29 najpogostejšimi

prostori. Po trinajstkrat sta uporabljena »k/h ...« (nekomu/nečemu) in »pri ...« (nekom/nečem), trikrat je uporabljen prostor »za ...« (nekom/nečim). Skupno se France pojavi v 295 prostorih, kar predstavlja 31 % vseh prostorov v povesti.

Glavni ženski osebi sta dve, Franca in Francka. Franca se pojavi v več prostorih kot Francka. Iz kategorije prostor je 95 prostorov, kar predstavlja 16 %. Med temi je 39 najpogostejših, in sicer se od podkategorije stavba šestkrat pojavi hiša in enkrat pod, iz podkategorije prostor v stavbi se štirikrat pojavi soba, enkrat veža in trikrat kamra, iz podkategorije del prostora/zunanosti je enajstkrat uporabljena miza, šestkrat vrata in trikrat okno, od podkategorije zunaj sta po enkrat uporabljena dvorišče in voz, dvakrat pa cesta. Franca zapusti štirinajst prostorov kategorije zapuščanje prostora, kar znaša 27 %. Med temi je osem najpogostejših, po dvakrat okno in stol, po enkrat hiša, miza, voz in župnišče. 56 prostorov prinaša kategorija drugačna poimenovanja, kar predstavlja 17 %. Od najpogostejših je šestkrat uporabljen »k/h ...« (nekomu/nečemu), petkrat »za ...« (nekom/nečim) in enkrat »pri ...« (nekom/nečem). Skupno se Franca pojavlja z dvanajstimi najpogostejšimi prostori kategorije drugačna poimenovanja. Od celotne povesti se Franca pojavlja v 165 prostorih in predstavlja 17 % vseh prostorov. Iz kategorije prostor se s Francko pojavi 44 prostorov, kar predstavlja 7 % vseh v tej kategoriji. Med temi je šestnajst najpogostejših, in sicer iz podkategorije stavba štiri hiše in dva hleva, iz podkategorije prostor v stavbi ena soba in dve kamri, iz podkategorije del prostora/zunanosti se petkrat pojavijo vrata, iz podkategorije zunaj se po enkrat pojavita dvorišče in voz. Francka zapusti pet prostorov, kar predstavlja 10 % vseh v kategoriji. Najpogostejši so štirje prostori, hiša, voz, hlev in vrata, vsakega Francka zapusti enkrat. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 22 prostorov, kar predstavlja 7 % vseh. Med temi je šest najpogostejših, trikrat je uporabljen »pri ...« (nekom/nečem), dvakrat »k/h ...« (nekomu/nečemu) in enkrat »za ...« (nekom/nečim). Skupno se Francka pojavi v 71 prostorih, kar predstavlja 7 % vseh prostorov v povesti.

6. FRANCE BEVK: POVEST *BRIDKA LJUBEZEN* (1927)

6.1 Kraji dogajanja v povesti *Bridka ljubezen*

Večina dogajanja povesti je postavljena v vas Zalesje, ki pa je ne najdemo na zemljevidu Slovenije. Druga vas, v kateri poteka dogajanje, je Rečina. Tudi te ne najdemo na zemljevidu Slovenije. Del dogajanja je postavljen v Romunijo. Drugih krajev ne omenja.

6.2 Prostor v povesti *Bridka ljubezen*

Bevkova povest *Bridka ljubezen* je sestavljena iz dveh delov. Prvi del ima sedemnajst poglavji, drugi tri več. Oba dela skupaj vsebujeta okoli 40.400 besed. Celotno delo vsebuje 520 prostorov; v kategoriji prostor je 381 prostorov, kar predstavlja 73 %, v kategoriji zapuščanje prostora je 22 prostorov, kar znaša 4 %, kategorija drugačna poimenovanja vsebuje 117 prostorov in predstavlja 23 % vseh prostorov.

Med 381 prostori prve kategorije – prostor – je 99 raznolikih. Skupno znotraj kategorije prevladuje izba, ki se pojavi 34-krat, kar predstavlja 9 % vseh prostorov kategorije in 7 % vseh prostorov v povesti. Na drugem mestu je miza. Ta se pojavi 25-krat in predstavlja 7 % prostorov v kategoriji in 5 % v povesti. Na tretjem mestu je okno, ki se pojavi 23-krat. To predstavlja 6 % prostorov kategorije in 4 % prostorov celotne povesti.

Prva podkategorija – stavba – vsebuje 41 prostorov, od tega je 7 raznolikih. Vsi ti prostori predstavljajo 11 % vseh v tej kategoriji. Na prvem mestu je hiša, ki se pojavi 21-krat, kar predstavlja 51 % vseh prostorov te podkategorije in 6 % vseh prostorov te kategorije. Hiša se pojavlja z različnimi predlogi. Največkrat se pojavi s predlogom »pred«, in sicer sedemkrat. Štirikrat se pojavi s predlogoma »v« in »mimo«. Dvakrat brez nobenega predloga in po enkrat s predlogi »izpred« v pomenu »pred«, »okoli«, »po« in »proti«. Na drugem mestu je krčma, ki se pojavi trinajstkrat in predstavlja 32 % prostorov te podkategorije in 3 % te kategorije. Pojavi se s tremi predlogi, in sicer osemkrat s predlogom »v«, štirikrat s predlogom »pred« in enkrat s predlogom »mimo«. Na tretjem mestu sta dva prostora, cerkev in drvarnica. Pojavita se dvakrat in predstavljata 5 % v svoji podkategoriji, v kategoriji pa 1 % vseh prostorov. Oba se pojavita z dvema predlogoma, cerkev s predlogoma »pred« in »v«, drvarnica s predlogoma »k« in »v«. V podkategoriji prostor v stavbi je 65 prostorov, med katerimi je šest raznolikih. Podkategorija predstavlja 17 % prostorov kategorije prostor. Na prvem mestu je izba, ki se pojavi 34-krat. Predstavlja 52 % prostorov v podkategoriji in 9 % v kategoriji. Največkrat se pojavi s predlogom »v«, in sicer osemnajstkrat. Petkrat se pojavi s predlogom »po«. Trikrat se pojavi s predlogoma »na« in »iz« v pomenu »v«. Dvakrat se pojavi s predlogoma »z« v pomenu »v« in »sredi«. Enkrat se pojavi brez predloga. Na drugem mestu je veža s petnajstimi pojavitvami. To predstavlja 23 % prostorov podkategorije prostor v stavbi in 4 % kategorije prostor. Pojavi se z dvema predlogoma; štirinajstkrat s predlogom »v« in enkrat s predlogom »nad«. Na tretjem mestu je kamra, ki se pojavi dvanajstkrat in predstavlja 18 %

prostorov v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Desetkrat se pojavi s predlogom »v«, po enkrat pa brez predloga in s predlogom »iz« v pomenu »v«. Tretja podkategorija – del prostora/zunanosti – je najštevilčnejša, saj vsebuje 152 prostorov in predstavlja 40 %. Po raznolikosti je na drugem mestu, in sicer se izmenjuje 32 raznolikih prostorov. Na prvem mestu je miza, ki se pojavi 25-krat. Predstavlja 16 % vseh prostorov v svoji podkategoriji in 7 % v kategoriji. Pojavlja se s sedmimi predlogi, in sicer dvanajstkrat s predlogom »na«, štirikrat s predlogom »po«, trikrat s predlogom »k«, dvakrat s predlogom »za« in z besedno zvezo »na vogalu«, in po enkrat s predlogoma »čez« in »okoli«. Na drugem mestu je okno. Pojavi se 23-krat, kar znaša 15 % prostorov podkategorije del prostora/zunanosti in 6 % kategorije prostor. Največkrat se okno pojavi s predlogom »na« v pomenu »ob«, in sicer petkrat. Po trikrat se pojavi s predlogoma »ob« in »skozi« v pomenu »ob«. Po dvakrat se pojavi s predlogoma »pri« in »za«. »Pod«, »blizu« v pomenu »najbližje«, »mimo«, »k«, »do«, brez predloga v pomenu »ob« in množinska oblika s predlogoma »mimo« in »pri« se pojavijo po enkrat. Na tretjem mestu je s trinajstimi pojavitvami klop, ki predstavlja 9 % prostorov v tej podkategoriji in 3 % v kategoriji. Osemkrat se pojavi s predlogom »na«, dvakrat s predlogoma »do« in »ob« in enkrat s predlogom »po« ob množinski obliki. Četrta podkategorija – zunaj – je s 54 raznolikimi prostori najštevilčnejša po raznolikosti, po številu prostorov pa je s 123 prostori na drugem mestu in tako predstavlja 32 % vseh v kategoriji. Na prvem mestu je brv, ki se pojavi enajstkrat in predstavlja 9 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Trikrat se pojavi s predlogom »čez«, dvakrat s predlogom »ob«, po enkrat pa s predlogi »na«, »po«, »do« in »sredi« ter z besedno zvezo »na drugem koncu«. Na drugem mestu je z osmimi pojavitvami pot. Ta predstavlja 7 % v podkategoriji in 2 % v kategoriji. Po trikrat se pojavi s predlogom »na« in brez predloga, dvakrat s predlogom »po«. Na tretjem mestu sta dva prostora, klanec in voz. Pojavita se šestkrat, kar predstavlja 5 % v tej podkategoriji in 2 % v kategoriji. Voz se pojavi s predlogoma »na« in »na« v pomenu »ob«. Oba se pojavita po trikrat. Klanec se po dvakrat pojavi s predlogoma »na« in »po«, po enkrat pa s predlogom »ob« in z besedno zvezo »na vrhu«.

Tabela 9: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti *Bridka ljubezen*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	21	6 %
prostor v stavbi	izba	34	9 %
del prostora/zunanosti	miza	25	7 %
zunaj	brv	11	3 %

V kategoriji zapuščanje prostora je skupaj 22 prostorov, kar predstavlja 4 % v celotni povesti. Med temi je trinajst raznolikih. Največkrat osebe zapustijo kamro, in sicer šestkrat. To predstavlja 27 % prostorov kategorije zapuščanje prostora in 1 % prostorov povesti. Štirikrat se pojavi s predlogom »iz« in dvakrat s predlogom »od«. Na drugem mestu je hiša, ki jo osebe zapustijo štirikrat, kar znaša 18 % vseh v tej kategoriji in 1 % v celotni povesti. Pojavlja se z dvema predlogoma, trikrat s predlogom »iz« in enkrat s predlogom »od«. Na tretjem mestu je izba. Pojavi se dvakrat in predstavlja 9 % v kategoriji in manj kot odstotek (< 1 %) v celotni povesti. Obakrat se pojavi s predlogom »iz«.

V kategoriji drugačna poimenovanja je skupaj 117 prostorov, med katerimi je 39 raznolikih. Kategorija predstavlja 23 % vseh prostorov povesti. Na prvem mestu je »k/h ...« (nekomu), ki se pojavi devetnajstkrat in predstavlja 16 % prostorov te kategorije in 4 % vseh prostorov. Na drugem mestu je »pred ...« (nekom/nečim). Pojavi se enajstkrat, kar znaša 9 % prostorov kategorije in 2 % prostorov povesti. Enak delež ima tudi prostor na tretjem mestu, ki se pojavi enkrat manj kot prejšnji. Ta prostor je »domov«.

Tabela 10: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti *Bridka ljubezen*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	izba	34	7 %
zapuščanje prostora	kamra	6	1 %
drugačna poimenovanja	k/h ... (nekomu)	19	4 %

6.3 Okolica in opisi v povesti *Bridka ljubezen*

Skozi celotno povest se pojavi 88 prostorov, ki ne spadajo v nobeno od zgornjih kategorij. Gre za različne opise. 22-krat Bevk uporabi opis kraja/prostora, kjer lahko opiše kraj kot uvod v pripoved, na primer: »Zalesje – vas, ki leži raztresena ob klancih – se je kopalo v soncu

[...]« (Bevk, 1951: 277), ali opiše sam prostor, v katerem se literarne osebe nahajajo ali o njem avtor pripoveduje, na primer: »Tudi mala, sveže pobeljena krčma, zadnja hiša ob poti v dolino, se je praznično blestela« (Bevk, 1951: 277). 49-krat opiše okolico. Lahko gre za opise prostorov, ki jih osebe gledajo oziroma so proti njim obrnjene, na primer: »[S]o gledali v mizo« (Bevk, 1951: 279), lahko gre za opise okolice prostora, v katerem se nahaja literarna oseba, na primer: »Od krčme do vasi so vodile tri poti« (Bevk, 1951: 284), lahko pa gre za opise okolice, ki dodatno pojasnjujejo, kje stoji prostor literarnih oseb, na primer: »[S]topili [so] v Balantovo krčmo ob studencu« (Bevk, 1951: 307). Dvanajstkrat so opisani zvoki iz okolice; te osebe poslušajo, na primer: »Slišala je, kako nekdo bije po mizi in vpije z visokim glasom« (Bevk, 1951: 284), ali opisujejo dogajanje, na primer: »Zdaj pa zdaj se je izpred hiše raztegnil vrisk« (Bevk, 1954: 344). Petkrat Bevk uporabi daljše opise, ki zajemajo dve ali vse tri kategorije od zgornjih, na primer: »Na kolovozu se je tu pa tam belil led, iz teme so gledale razsvetljene hiše, posejane po dolini in po obronku nasprotnega hriba, voda je šumela enakomerno, iz oddaljene krčme je udarjalo vpitje in petje« (Bevk, 1951: 369).

6.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti *Bridka ljubezen*

Med vsemi 381 prostori, ki jih vsebuje kategorija prostor, jih je 163 postavljenih v zunanost. To predstavlja 43 %. 209 prostorov je postavljenih v notranost, kar znaša 55 %. Za devet prostorov ne moremo določiti, ali so zunaj ali znotraj. Ti predstavljajo 2 %. V kategoriji zapuščanja prostora je, preden oseba prostor zapusti, osem prostorov ali 36 % zunanjih in 14 prostorov ali 64 % notranjih. Noben prostor ni nedoločljiv. Po zapustitvi prostora pa je dvanajst prostorov ali 55 % zunanjih, osem prostorov ali 36 % notranjih, za dva prostora ali 9 % pa ne moremo določiti, ali se oseba po zapustitvi nahaja znotraj ali zunaj. V kategoriji drugačna poimenovanja je ven postavljenih 54 prostorov ali 46 % in noter 57 prostorov ali 49 %. Šest prostorov ali 5 % ostane nedoločljivih.

Vsi prostori skupno so po odstotkih zelo podobni kategoriji prostor. Najprej je zunaj 225 prostorov, kar predstavlja 43 %, znotraj je 280 prostorov oziroma 54 %, nedoločljivih je petnajst prostorov oziroma 3 %. Za tem, ko osebe zapustijo prostor, je skupno 229 prostorov postavljenih v zunanost, kar znaša 44 %, 274 jih je postavljenih v notranost, kar predstavlja 53 %, sedemnajst je nedoločljivih, kar predstavlja 3 %.

6.5 Glavni literarni osebi in prostori v povesti *Bridka ljubezen*

Glavna moška oseba v povesti je Jakec. Ta se pojavi v 138 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 36 % vseh prostorov. Jakec se pojavi tudi v večini najpogostejših prostorov posameznih podkategorij, in sicer je teh 64. Iz podkategorije stavba se devetkrat pojavi hiša in trikrat krčma. Iz podkategorije prostor v stavbi se štirinajstkrat pojavi izba, po trikrat pa veža in krčma. Iz podkategorije del prostora/zunanosti je desetkrat uporabljena miza, šestkrat okno in štirikrat klop. Najpogostejši prostori podkategorije zunaj so brv, ki se pojavi šestkrat, voz, ki se pojavi trikrat, klanec, ki se pojavi dvakrat, in pot z eno pojavitvijo. Iz kategorije zapuščanje prostora Jakec zapusti devet prostorov, kar predstavlja 41 % prostorov te kategorije. Od najpogostejših prostorov Jakec štirikrat zapusti kamro in dvakrat hišo. Iz kategorije drugačna poimenovanja je pri Jakcu 51 prostorov, kar znaša 44 %. Od najpogostejših prostorov je Jakčevo nahajanje osemkrat opisano s »k/h ...« (nekomu) in »domov« ter trikrat s »pred ...« (nekom/nečim). Skozi celotno povest se Jakec pojavi v 198 prostorih, kar predstavlja 38 %.

Glavna ženska oseba je Micka. Pojavi se v 153 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 40 %. Tudi ona se pojavi v skoraj vseh najpogostejših prostorih posameznih podkategorij. Od prostorov podkategorije stavba se Micka šestkrat pojavi v povezavi s hišo, dvakrat s krčmo in prav tolikokrat s cerkvijo. Iz podkategorije prostor v stavbi je Micka po enajstkrat opisana z izbo in vežo in sedemkrat s kamro. Po devetkrat je opisana v povezavi z mizo in oknom ter dvakrat s klopjo, ki so prostori podkategorije del prostora/zunanosti. Iz podkategorije zunaj se devetkrat pojavi brv in šestkrat pot. Skupno se Micka pojavi v 74 najpogostejših prostorih kategorije prostor. Enako kot Jakec tudi Micka zapusti devet prostorov kategorije zapuščanje prostora (41 %). Micka zapusti vse tri najpogostejše prostore, a skupno vseeno manj kot Jakec. Dvakrat zapusti kamro in po enkrat hišo in izbo. Iz kategorije drugačna poimenovanja je Micka povezana z manj prostori kot Jakec, in sicer je teh 46, kar predstavlja 39 %. Opisana je z vsemi tremi najpogostejšimi prostori, in sicer največkrat s »pred ...« (nekom/nečim). Ta se pojavi šestkrat. Enkrat manj se pojavi »k/h ...« (nekomu). Dvakrat se pojavi »domov«. Skupno se Micka pojavi v več prostorih povesti kot Jakec. Teh je 208, kar predstavlja 40 % vseh prostorov povesti.

7. IVAN MATIČIČ: DELO *MOČ ZEMLJE*; *PRIPOVED O BOJU ZA SLOVENSKO KOROŠKO* (1931)

7.1 Kraji dogajanja v delu *Moč zemlje*

Dogajanje v zgodbi je postavljeno na Koroško, in sicer na današnjo avstrijsko Koroško. Večinoma se dogaja v vasi Otave, ki je ne najdemo na zemljevidu. Lahko gre za plod avtorjeve domišljije ali za vas, ki sedaj nosi avstrijsko ime in je zato ne moremo določiti¹. Druga vas dogajanja so Borovlje, ki so eden od najpomembnejših krajev na avstrijskem Koroškem. Lahko trdimo, da gre za isti kraj kot v Matičičevem delu, kar potrjujejo tudi omenjena imena bližnjih krajev, ki jih najdemo na zemljevidu (pod avstrijskimi imeni). Zadnji dogajalni kraj je Celovec. Omenjenih je veliko zemljepisnih imen krajev, med drugim veliko takih, ki se navezujejo na dogajanje v prvi svetovni vojni. Omenjena zemljepisna imena so Svete Višarje, reke Soča, Zila in Drava, Karavanke, Dolga ves, Sveče, Svetna ves, Vrba, Žihpolje, Trnje, Šentjanž, Šentvid, Obirje, Gradec, Dunaj, Bosna, Sarajevo, Galicija, Štajer in zgornji Štajer, Ukrajina, Dnjester, Sveta Gora, Sveti Mark, Karpati, Grmada, Sibirija, Rusija, Kranjska, Obirj, Dobrača, Pariz, Amerika, Podjuna, Ljubljana, London, Bavarska in Salzburg. Od krajev, ki jih literarne osebe obiščejo v preteklosti, so omenjeni Beljak, Celovec, Gradec in tirolska dežela.

7.2 Prostor v delu *Moč zemlje*

Matičičevo delo *Moč zemlje* je sestavljeno iz šestih poglavji in okoli 47.990 besed. Skupno vsebuje 1044 prostorov, med katerimi jih 652 spada v kategorijo prostor, kar predstavlja 62 %, v kategorijo zapuščanje prostora 60 prostorov, kar predstavlja 6 %, in v kategorijo drugačna poimenovanja 332 prostorov, ki predstavljajo 32 %.

Med 652 prostori kategorije prostor je 151 raznolikih. Najpogostejši prostor celotne kategorije je hiša, ki se pojavi 61-krat in predstavlja 9 % prostorov v kategoriji in 6 % v delu. Na drugem mestu je vas, ki se pojavi 39-krat, kar znaša 6 % v kategoriji in 4 % v delu. Na tretjem mestu so z 32 pojavitvami vrata. Vrata predstavljajo 5 % prostorov kategorije in 3 % prostorov dela.

¹ Na Wikipediji sem pregledala občine in kraje v posameznih občinah, ki so zapisani tako z avstrijskim kot slovenskim imenom. Otav med zapisanimi ni bilo.

Prva podkategorija – stavba – predstavlja 23 % prostorov svoje kategorije. Teh prostorov je 152, med njimi je 21 raznolikih. Prevladuje hiša. Pojavi se 61-krat in predstavlja 40 % v podkategoriji in 9 % v kategoriji. Največkrat se pojavi s predlogom »v«, in sicer šestnajstkrat. Eno pojavitev manj ima predlog »pred«. Petkrat se pojavi v množinski obliki s predlogom »po« in v besedni zvezi »od hiše do hiše«. Štiri pojavitve ima edninska oblika brez predloga. Po dvakrat se pojavi s predlogoma »za« in »po« ter v množinski obliki brez predloga. Po eno pojavitev imajo predlogi »ob«, »do«, »k« in »na« v pomenu »ob« ter besedna zveza »na koncu« in predlogi »okrog«, »v« in »pred« z množinsko obliko ter besedna zveza »na vogalih« z množinsko obliko. Na drugem mestu je s štirinajstimi pojavitvami štala, kar predstavlja 9 % v tej podkategoriji in 2 % v tej kategoriji. Devetkrat se pojavi s predlogom »v«, po dvakrat s predlogom »pred« in v množinski obliki s predlogom »iz« v pomenu »v« ter enkrat v množinski obliki brez predloga. Hlev in krčma se pojavita enajstkrat in zavzemata tretje mesto. Predstavljata 7 % prostorov podkategorije in 2 % prostorov kategorije. Šestkrat se hlev pojavi s predlogom »v«, vse ostale oblike se pojavijo po enkrat, in sicer sta to predloga »za« in »na«, predloga »po« in »okrog« z množinsko obliko in ena množinska oblika brez predloga. Krčma se osemkrat pojavi s predlogom »v«, trikrat brez nobenega predloga. V podkategoriji prostor v stavbi je skupaj 83 prostorov, med njimi devetnajst raznolikih. Podkategorija predstavlja 13 % v kategoriji. Na prvem mestu sta s štirinajstimi pojavitvami dva prostora, soba in veža. Oba zavzemata 17 % v svoji podkategoriji in 2 % v svoji kategoriji. Soba se šestkrat pojavi s predlogom »v«, trikrat brez predloga, dvakrat s predlogom »iz« v pomenu »v« in po enkrat s predlogi »po«, »pred« in »sredi«. Veža se enajstkrat pojavi s predlogom »v« in po enkrat se predlogoma »po« in »skozi« ter v množinski obliki s predlogom »v«. Tudi na drugem mestu sta dva prostora, in sicer izba in kamra, ki se pojavita vsak devetkrat, kar predstavlja 11 % v podkategoriji in 1 % v kategoriji. Izba se štirikrat pojavi brez predloga, dve pojavitvi ima predlog »v«, po enkrat pa se pojavi s predlogom »po«, v množinski obliki s predlogom »po« in v pomanjševalnici s predlogom »v«. Kamra se po trikrat pojavi brez predloga in s predlogom »v«, po enkrat pa s predlogom »pred« in v množinski obliki s predlogoma »po« in »v«. Na tretjem mestu je s sedmimi pojavitvami kuhinja, ki predstavlja 8 % v podkategoriji prostor v stavbi in 1 % v kategoriji prostor. Šestkrat se pojavi s predlogom »v«, enkrat brez predloga. Tretja podkategorija – del prostora/zunanosti – vsebuje največ prostorov, in sicer 210. Med temi je 41 raznolikih. Podkategorija predstavlja 32 % prostorov kategorije prostor. Najpogostejši prostor te podkategorije so vrata, ki se pojavijo 32-krat in predstavljajo 15 % v podkategoriji in 5 % v kategoriji. Največkrat se pojavijo brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob«, in sicer se v

taki obliki pojavijo desetkrat. Petkrat se pojavijo s predlogom »v« v pomeni »ob«, štirikrat s predlogom »k«, po dvakrat s predlogi »med«, »po« v pomenu »ob«, »pred« in »v«, po enkrat pa se pojavijo s predlogi »na«, »skozi« in »za« ter v besedni zvezi »od vrat do vrat«. Na drugem mestu je miza, ki se pojavi 21-krat, kar znaša 10 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Štirikrat se pojavi s predlogom »k«, trikrat se predlogom »po« in po enkrat s predlogi »do«, »izza« v pomenu »za«, »krog«, »na«, »na« v pomenu »ob«, »ob«, »pod« v pomenu »ob«, »pri« in »v« v pomenu »ob«, v množinski obliki brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob«, in s predlogom »v« v pomenu »ob« ter z besednimi zvezami »na koncu«, »na robu« in »v sredi«. Na tretjem mestu je s sedemnajstimi pojavitvami okno, ki predstavlja 8 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Le predlog »pod« se pojavi dvakrat, vse ostale oblike se pojavijo vsaka po enkrat. Te so: brez predloga v pomenu »ob«, s predlogi »k«, »na«, »na« v pomenu »ob«, »pri«, »skozi« in »z« v pomenu »ob«, v množinski obliki s predlogi »k«, »na«, »ob«, »po« v pomenu »ob«, »v« v pomenu »ob«, »z« v pomenu »na« in »za« ter pomanjševalnica brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob«. Podkategorija zunaj vsebuje tri prostore manj kot podkategorija del prostora/zunanosti, se pravi 207, med katerimi je največ raznolikih, in sicer 70. Vseh 207 prostorov predstavlja 32 % vseh v kategoriji prostor. Največkrat se pojavi vas, in sicer 39-krat, kar predstavlja 19 % v podkategoriji in 6 % v kategoriji. Devetkrat se pojavi s predlogom »skozi«, osemkrat s predlogom »na«, sedemkrat s predlogom »v«, šestkrat s predlogom »po«, po dvakrat brez predloga in z besedno zvezo »na koncu« ter po enkrat s predlogi »za«, »sredi« in »pod« ter z besednima zvezama »po sredi« in »na sredi«. Na drugem mestu je pot s štirinajstimi pojavitvami, kar znaša 8 % prostorov podkategorije in 2 % prostorov kategorije. Dvanajstkrat se pojavi s predlogom »na« in dvakrat s predlogom »čez«. Na tretjem mestu je vrt, ki se pojavi enkrat manj kot pot, kar predstavlja 6 % v tej podkategoriji in 2 % v kategoriji. Trikrat se pojavi s predlogom »na«, vse ostale pojavitve so v množinski obliki, in sicer po trikrat s predlogoma »na« in »za« ter brez predloga in enkrat s predlogom »po«.

Tabela 11: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v delu *Moč zemlje*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	61	9 %
prostor v stavbi	soba, veža	14	2 %
del prostora/zunanosti	vrata	32	5 %
zunaj	vas	39	6 %

V kategoriji zapuščanje prostora je 60 prostorov, med njimi je 34 raznolikih. Kategorija predstavlja 6 % vseh prostorov v delu *Moč zemlje*. Prostor, ki ga literarne osebe največkrat zapustijo, je hiša. Pojavi se devetkrat, kar predstavlja 15 % v tej kategoriji, v celotnem delu pa 1 % vseh prostorov. Šestkrat se pojavi se predlogom »iz«, po enkrat s predlogoma »izza« in »od« ter v množinski obliki s predlogom »iz«. Na drugem mestu sta dva prostora, kuhinja in veža, ki se pojavita štirikrat in predstavljata 7 % v tej kategoriji. Oba se pojavljata le s predlogom »iz«. Na tretjem mestu sta prav tako dva prostora. To sta zapeček in štala s trema pojavitvama, kar znaša 5 % v kategoriji zapuščanje prostora. Tudi ta dva prostora se pojavljata le ob predlogu »iz«. Vsi štirje prostori predstavljajo manj kot odstotek (< 1 %) vseh prostorov celotnega dela.

Tretja kategorija – drugačna poimenovanja – prinaša 332 prostorov, od tega 57 raznolikih, in predstavlja 32 % vseh prostorov v Matičičevem delu. Na prvem mestu je »k/h ...« (nekomu/nečemu), ki se pojavi 43-krat, kar predstavlja 13 % v tej kategoriji in 4 % v celotnem delu. Na drugem mestu je »za ...« (nekom/nečim). Pojavi se 32-krat in predstavlja 10 % prostorov kategorije drugačna poimenovanja in 3 % prostorov celotnega dela. Na tretjem mestu je »ven«, ki se pojavi 28-krat, kar znaša 8 % v kategoriji in 3 % v delu.

Tabela 12: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v delu *Moč zemlje*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	hiša	61	6 %
zapuščanje prostora	hiša	9	1 %
drugačna poimenovanja	k/h ... (nekomu/nečemu)	43	4 %

7.3 Okolica in opisi v delu *Moč zemlje*

V delu je 72 opisov, ki jih ne moremo vključiti v nobeno od zgornjih kategorij. Gre za različne opise. Enajstkrat avtor uporabi opis kraja/prostora, pri čemer lahko gre za opis kraja kot uvod v pripoved, na primer: »Drugi dan so pa Otave utihnile, življenje je šlo svojo pot. Trave so zelenele in seme je gnalo odganjke iz zemlje [...]« (Matičič, 2016: 21). Lahko pa gre za opis prostora, v katerem se nahajajo literarne osebe ali o njem avtor pripoveduje, na primer: »V glavnem oltarju je blestela v zlatu sveta mati Ana, v stranskem levem so cvetele suhe rože sveti Uršuli, v desnem je gorela lučka svetemu Tilnu« (Matičič, 2016: 14). Največkrat, in sicer 32-krat, uporabi opis okolice, pri čemer v večini gre za prostore, ki jih

literarne osebe gledajo oziroma so proti njim obrnjene, na primer: »[G]ledal [je] doli na polje« (Matičič, 2016: 45), enkrat gre za dodatno pojasnilo, opis prostora literarne osebe: »Za nageljni na oknih so drhtela« (Matičič, 2016: 22), enkrat gre za opis okolice prostora, kjer se literarne osebe nahajajo: »Za hišami so se šibili štoki pod težkimi venci« (Matičič, 2016: 51). 21-krat so opisani zvoki iz okolice, pri čemer lahko gre za zvoke, ki opisujejo dogajanje, na primer: »Tedaj sej je izvila pesem izpod lipe« (Matičič, 2016: 32), ali za zvoke, ki jih literarne osebe poslušajo, slišijo, na primer: »V seči je zastokalo in sta se ozrli« (Matičič, 2016: 111). Osemkrat so uporabljeni daljši opisi, ki zajemajo dve ali tri od zgoraj opisanih kategorij, na primer: » [...] Odpirala so se vrata, zapirala in loputala, škripale so stopnice, se stresale hiše [...]« (Matičič, 2016: 33).

7.4 Dogajanje zunaj : znotraj v delu *Moč zemlje*

V kategoriji prostor je 309 prostorov postavljenih v zunanost, kar predstavlja 47 %, 305 v notranost, kar prav tako predstavlja 47 %, 38 prostorom pa ne moremo določiti, ali so postavljeni ven ali noter. Ti prostori predstavljajo 6 % vseh v kategoriji. Preden osebe zapustijo prostore kategorije zapuščanje prostora, jih je petnajst zunanjih, 42 notranjih in trije nedoločljivi. Zunanji predstavljajo 25 %, notranji 70 %, nedoločljivi 5 %. Po zapustitvi prostora je zunanjih 41 prostorov, kar predstavlja 68 %, notranjih je 12, kar predstavlja 20 %, nedoločljivih je sedem, kar predstavlja 12 %. V kategoriji drugačna poimenovanja je 209 prostorov postavljenih ven, 104 so notranji, devetnajst je nedoločljivih. Zunanji tako predstavljajo 63 %, notranji 31 %, nedoločljivi pa 6 %.

Skupno je pred zapustitvijo 533 prostorov zunanjih, kar predstavlja 51 %, notranjih je 451, kar predstavlja 43 %, nedoločljivih je 60 prostorov, kar predstavlja 6 %. Tudi po zapustitvi je procentualna slika zelo podobna. Ven je postavljenih 559 prostorov, noter 421, nedoločljivih prostorov pa je 64. Zunanji predstavljajo 54 %, notranji 40 %, nedoločljivi enako kot prej 6 %.

7.5 Glavni literarni osebi in prostori v delu *Moč zemlje*

Lahko bi rekli, da je v delu glavna oseba kar celotna vas, ki se bori za obstoj in je razdeljena na »negativne« in »pozitivne«. Nastopajo posamezne literarne osebe, vendar je velikokrat dogajanje opisano kar z osebo »vas« oziroma »Otave«. Kljub temu sem izbrala eno moško in

eno žensko literarno osebo, s katerima se delo začne, ko sta še otroka, in konča, ko se poročita.

Moška oseba je Jozej. Pojavi se v 98 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 15 % vseh njenih prostorov. Med temi je 31 najpogostejših. Iz podkategorije stavba se šestkrat pojavi hiša, dvakrat štala in enkrat hlev. Iz podkategorije prostor v stavbi se trikrat pojavi izba, dvakrat veža in enkrat soba. Iz podkategorije del prostora/zunanosti je Jozej šestkrat opisan v povezavi z vrati, trikrat z mizo in enkrat z oknom. Iz podkategorije zunaj se štirikrat pojavi vas in po enkrat pot in vrt. Iz kategorije zapuščanje prostora Jozej zapusti enajst prostorov, kar znaša 18 %. Med temi je pet najpogostejših, trikrat hiša ter po enkrat veža in zapeček. Iz kategorije drugačna poimenovanja je z Jozejem povezanih 58 prostorov, kar predstavlja 17 %. Med temi so vsi trije najpogostejši, in sicer štirje »k/h ...« (nekomu/nečemu), osem »za ...« (nekom/nečim) in šest »ven«. Skupno se Jozej pojavi s 167 prostori, kar predstavlja 16 % vseh prostorov celotnega dela.

Ženska oseba je Tonca. V kategoriji prostor se pojavi v 38 prostorih, kar znaša 6 % v kategoriji. Med njimi je osem najpogostejših. Hiša se pojavi dvakrat, kamra, izba, kuhinja, vrata, miza in okno se pojavijo po enkrat. Iz kategorije zapuščanje prostora Tonca zapusti tri prostore, od tega je en najpogostejši, hiša. Ti trije prostori predstavljajo 5 % v kategoriji. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 28 prostorov, kar predstavlja 8 %. Med temi je sedem najpogostejših. Po trikrat se pojavita »k/h ...« (nekomu/nečemu) in »za ...« (nekom/nečim), enkrat se pojavi »ven«. Skupno se Tonca pojavi z 69 prostori, kar predstavlja 7 % vseh prostorov v delu *Moč zemlje*.

8. IVAN ALBREHT: DELO MORA (1931/32)

8.1 Kraji dogajanja v delu *Mora*

Kraja, kjer se delo neposredno dogaja, sta vasi Oklada in Golševo. Nobene od teh dveh vasi ne najdemo na zemljevidu Slovenije. Po opisih in imenih bližnjih krajev lahko sklepamo, da sta ti dve vasi nekje med Gorenjsko in Vipavsko, med drugim uporabi samostalnik vipavec, v smislu imena vina in nekoga od tam. Avtor omenja še naslednja zemljepisna imena: Zaplana, Tolminsko, Brezje, Višarji, Prelom, Lom, Gorenjsko, Javornik, Velo polje, Vipava, Gorica,

Koper in Planina. Od krajev, ki so jih literarne osebe obiskale v preteklosti, avtor omenja še: Slovenske gorice, Gradec, Zagreb, Pešto, Aleksandrijo, Reko, Trst in Ljubljano.

8.2 Prostor v delu *Mora*

Albrehtovo delo *Mora* je sestavljeno iz šestnajstih poglavji in vsebuje 38.385 besed. Skupno vsebuje 415 prostorov. Iz kategorije prostor je 248 prostorov, kar predstavlja 60 %. Iz kategorije zapuščanje prostora je 23 prostorov, kar znaša 5 %. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 144 prostorov, kar predstavlja 35 % vseh prostorov povesti.

Od 248 prostorov kategorije prostor jih je 71 raznolikih. V celotni kategoriji je najpogostejši prostor hiša, ki se pojavi 22-krat in predstavlja 9 % prostorov v kategoriji in 5 % v celotnem delu. Na drugem mestu sta s štirinajstimi pojavitvami dva prostora, in sicer veža in postelja. Oba predstavljata po 6 % prostorov v kategoriji in po 3 % v delu. Na tretjem mestu je bajta, ki se pojavi trinajstkrat, kar znaša 5 % prostorov kategorije in 3 % prostorov v delu.

Podkategorija stavba vsebuje 48 prostorov, kar predstavlja 19 % vseh v kategoriji. Med temi je devet raznolikih. Najpogostejši prostor je hiša, ki se pojavi 22-krat. To predstavlja 46 % vseh prostorov te podkategorije in 9 % prostorov kategorije. Devetkrat se pojavi s predlogom »pred«, sedemkrat s predlogom »v«, dvakrat s predlogom »po« in po enkrat s predlogi »onkraj«, »izpred« v pomenu »pred«, »k« in »okrog«. Na drugem mestu je s trinajstimi pojavitvami bajta, kar predstavlja 27 % v podkategoriji in 5 % v kategoriji. Pojavlja se s štirimi predlogi, in sicer desetkrat s predlogom »v« in po enkrat s predlogi »do«, »pred« in »proti«. Na tretjem mestu je šupa, ki se pojavi štirikrat in predstavlja 8 % prostorov podkategorije in 2 % prostorov kategorije. Pojavi se s štirimi predlogi, ti so »do«, »nad«, »okrog« in »v«. V podkategoriji prostor v stavbi je skupno 56 prostorov, med katerimi je devet raznolikih. Vseh 56 prostorov predstavlja 23 % prostorov kategorije prostor. Prevladuje veža, ki se pojavi štirinajstkrat, kar predstavlja 25 % prostorov podkategorije in 6 % kategorije. Pojavlja se s tremi predlogi, enajstkrat s predlogom »v«, dvakrat s predlogom »iz« v pomenu »v« in enkrat s predlogom »skozi«. Na drugem mestu sta dva prostora, in sicer soba in kuhinja. Oba se pojavita enajstkrat, kar predstavlja 20 % v tej podkategoriji in 4 % v tej kategoriji. Soba se sedemkrat pojavi s predlogom »v«, trikrat s predlogom »po« in enkrat v pomanjševalnici s predlogom »v«. Kuhinja se desetkrat pojavi s predlogom »v« in enkrat s predlogom »po«. Na tretjem mestu je z devetimi pojavitvami izba in predstavlja 16 % v svoji

podkategoriji in 4 % v kategoriji. Vedno se pojavi s predlogom »v«, enkrat v osnovni obliki, osemkrat v pomanjševalnici. Podkategorija del prostora/zunanosti prinaša 62 prostorov, kar znaša 25 % v kategoriji. Med temi je trinajst raznolikih. Na prvem mestu je postelja, ki se pojavi štirinajstkrat in v svoji podkategoriji predstavlja 23 %, v kategoriji predstavlja 6 %. Osemkrat se pojavi s predlogom »na«, dvakrat s predlogom »k« in po enkrat s predlogi »v«, »pri«, »po« in z besedno zvezo »ob koncu«. Na drugem mestu so vrata, ki se pojavijo enajstkrat, kar znaša 18 % v podkategoriji in 4 % v kategoriji. Petkrat se pojavijo brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob«, po enkrat pa se pojavijo s predlogi »mimo«, »na« v pomenu »ob«, »proti«, »skozi«, »za« in z besedno zvezo »na podbojih«. Na tretjem mestu je z desetimi pojavitvami okno, ki predstavlja 16 % v tej podkategoriji in 4 % v tej kategoriji. Trikrat se pojavi brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob«, po dvakrat s predlogoma »na« in »pod« ter po enkrat s predlogi »k«, »skozi« v pomenu »ob« in »v« v pomenu ob. V podkategoriji zunaj je 82 prostorov, med temi je 40 raznolikih. Skupaj predstavljajo 33 % prostorov kategorije. Na prvem mestu je dvorišče, ki se pojavi devetkrat, kar znaša 11 % v podkategoriji in 4 % v kategoriji. Petkrat se pojavi s predlogom »na«, po dvakrat s predlogoma »po« in »z« v pomenu »na«. Na drugem mestu je vrt, ki se pojavi enkrat manj kot dvorišče. Predstavlja 10 % v tej podkategoriji in 3 % v tej kategoriji. Štirikrat se pojavi s predlogom »na«, po enkrat s predlogoma »po« in »z« v pomenu »na« ter v množinski obliki s predlogoma »čez« in »po«. Na tretjem mestu je senca, ki se pojavi štirikrat. Prostor predstavlja 5 % v podkategoriji in 2 % v kategoriji. Senca se pojavlja le s predlogom »v«.

Tabela 13: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v delu *Mora*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	22	9 %
prostor v stavbi	veža	14	6 %
del prostora/zunanosti	postelja	14	6 %
zunaj	dvorišče	9	4 %

V kategoriji zapuščanje prostora je 23 prostorov, med temi je petnajst raznolikih. Skupno kategorija zavzema 5 % vseh prostorov v delu. Najpogostejši prostor, ki ga osebe zapustijo, je bajta, in sicer se pojavi štirikrat. Znotraj kategorije to predstavlja 17 %, znotraj celotnega dela pa 1 %. Na drugem mestu je z eno pojavitvijo manj postelja, ki predstavlja 13 % v kategoriji in prav tako 1 % v povesti. Z dvema pojavitvama so na tretjem mestu cerkev, izbica in miza, ki se pojavijo vsaka po dvakrat in predstavljajo 9 % v kategoriji in manj kot odstotek (< 1 %)

v povesti. Bajta se pojavlja z dvema predlogoma, dvakrat s predlogom »iz« in dvakrat s predlogom »od«. Postelja se pojavi le s predlogom »iz«. Cerkev se pojavlja s predlogoma »iz« in »izpred«. Izbica se obakrat pojavi ob predlogu »iz«. Miza se obakrat pojavi s predlogoma »izza«, enkrat v edninski obliki, enkrat v množinski obliki.

V kategoriji drugačna poimenovanja je 144 prostorov, kar predstavlja 35 % vseh prostorov. Med temi 144 je 38 raznolikih. Prostor, ki prevladuje, je »k/h ...« (nekomu/nečemu). Pojavi se 32-krat in predstavlja 22 % v kategoriji in 8 % v delu. Na drugem mestu je s sedemnajstimi pojavitvami »za ...« (nekom/nečim), ki predstavlja 12 % prostorov kategorije drugačna poimenovanja in 4 % prostorov celotnega dela. Na tretjem mestu so trije prostori, »na ...« (nekje/nekam), doma in dalje. Vsi trije se pojavijo šestkrat in predstavljajo 4 % v kategoriji in 1 % v povesti.

Tabela 14: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v delu *Mora*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	hiša	22	5 %
zapuščanje prostora	bajta	4	1 %
drugačna poimenovanja	k/h ... (nekomu/nečemu)	32	8 %

8.3 Okolica in opisi v delu *Mora*

V delu je 41 opisov, ki ne spadajo v nobeno od zgoraj opisanih kategorij. Gre za različne opise. Albreht dvanajstkrat uporabi opis kraja ali prostora, kjer opiše kraj kot uvod v dogajanje, na primer: »Cesta je medtem lezla dalje in dalje iz Golšavega protu Okladi [...]« (Albreht), ali prostor, v katerem se literarne osebe nahajajo ali o njem avtor pripoveduje, na primer: »V medli svetlobi se je Zinka bala začrnelega stropa in okajenih slik na steklu, ki so visele po stenah« (Albreht). Dvajsetkrat opiše okolico, pri čemer gre lahko za prostore, ki jih literarne osebe gledajo, kažejo ali so proti njim obrnjene, na primer: »[j]e pokazal v kuhinjo« (Albreht), lahko gre za dodatna pojasnila, kje stoji prostor literarne osebe, na primer: »Na precepu, kjer se pot popne in zavije na desno proti Hojnikovim, se je Nace poslovil« (Albreht), lahko pa gre za opis okolice prostora, kjer se literarna oseba nahaja, na primer: »[Z]gradili [so] tam blizu kolibo« (Albreht). Devetkrat avtor opiše zvoke iz okolice, pri tem gre za zvoke, ki jih literarne osebe poslušajo, na primer: »Vlekla je na ušesa in še čakala. Kadar je zeval veter, je zašumelo po slamnati strehi kakor oddaljen korak« (Albreht). Lahko

pa gre za zvoke, ki opisujejo ali vplivajo na dogajanje, na primer: »Po travnikih in senožetih so čirikali murni« (Albreht).

8.4 Dogajanje zunaj : znotraj v delu *Mora*

Od 248 prostorov kategorije prostor jih je 110 zunanjih, kar predstavlja 44 %. 54 % prostorov je postavljenih v notranjost. Teh je 133. Za pet prostorov ali 2 % ne moremo določiti, ali so zunaj ali znotraj. Preden literarne osebe v kategoriji zapuščanje prostora zapustijo prostore, je enajst postavljenih ven in dvanajst noter. Zunanji prostori tako zavzemajo 48 %, notranji 52 %. Nobenega prostora ni, ki mu ne bi mogli določiti, kam je postavljen. Ko osebe prostore zapustijo, jih je šestnajst zunaj, šest znotraj, za en prostor ne moremo določiti, kje je. Procentualno zunanji prostori zavzemajo 70 %, notranji 26 %, nedoločljiv prostor pa 4 %. Od kategorije drugačna poimenovanja je največ prostorov zunanjih, in sicer 95 ali 66 %. 43 je notranjih, kar znaša 30 %. Šest prostorov je nedoločljivih, kar predstavlja 4 %.

Skozi vse tri kategorije skupaj je pred zapustitvijo prostorov 216 zunanjih prostorov, 188 notranjih in enajst nedoločljivih. Zunanji predstavljajo 52 %, notranji 45 %, nedoločljivi 3 %. Po zapustitvi prostorov je procentualna slika skoraj enaka. 221 zunanjih prostorov predstavlja 53 %, 182 notranjih 44 % in dvanajst nedoločljivih 3 %.

8.5 Glavne literarne osebe in prostori v delu *Mora*

V delu *Mora* sta dve moški osebi, ki sta najbolj vpeti v dogajanje in bi lahko obe imenovali za glavni. To sta Konrad Parapat in Hojnikov Nace. Parapat se pojavi v 41 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 17 %. Med temi je štirinajst najpogostejših. Iz podkategorije stavba se dvakrat pojavi hiša in enkrat bajta, iz podkategorije prostor v stavbi je enkrat soba in enkrat izba, iz podkategorije del prostora/zunanjosti se po dvakrat pojavita postelja in vrata ter enkrat okno, iz podkategorije zunaj se po dvakrat pojavita vrt in šupa. Od kategorije zapuščanje prostora Parapat zapusti le en prostor, in sicer bajto, ki je najpogostejši prostor te kategorije. Ta zapustitev bajte predstavlja 4 % v kategoriji. Iz kategorije drugačna poimenovanja je sedemnajst prostorov, kar znaša 12 %. Med temi je sedem najpogostejših, in sicer je Parapat enkrat opisan s prostorom »za ...« (nekom/nečim) in po trikrat s prostoroma »dalje« in »na ...« (nekje/nekam). Skupno se Parapat pojavi v 59 prostorih, kar predstavlja 14 %. Nace se pojavi v 22 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 9 %. Med temi je deset

najpogostejših. Ti so: petkrat hiša iz podkategorije stavba, dvakrat veža iz podkategorije prostor v stavbi, po enkrat postelja in vrata iz podkategorije del prostora/zunanosti ter iz podkategorije zunaj enkrat dvorišče. Nace zapusti tri prostore kategorije zapuščanje prostora in predstavlja 13 % vseh njenih prostorov. Od najpogostejših se pojavi eden, in sicer miza. Iz kategorije drugačna poimenovanja je štirinajst prostorov ali 10 %. Med temi je sedem najpogostejših, in sicer dvakrat je opisan s prostorom »k/h ...« (nekomu/nečemu), trikrat »za ...« (nekom/nečim) ter po enkrat s prostoroma »doma« in »dalje«. Gledano skozi celotno delo, se Nace pojavi v 39 prostorih in predstavlja 9 %.

Tudi med ženskimi osebami prevladujeta dve. Cinclja, katere prispodoba je naslov dela, in Zinka Tršar. Cinclja je prisotna v 72 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 29 %. Med temi je 42 najpogostejših, in sicer se iz podkategorije stavba dvakrat pojavi hiša, enajstkrat bajta in enkrat cerkev, iz podkategorije prostor v stavbi se šestkrat pojavi veža, trikrat soba in petkrat kuhinja, iz podkategorije del prostora/zunanosti se trikrat pojavi postelja, štirikrat vrata in trikrat okno ter iz podkategorije zunaj dvakrat vrt, po enkrat pa dvorišče in šupa. Iz kategorije zapuščanje prostora Cinclja zapusti štiri prostore, kar znaša 17 %. Med temi so trije najpogostejši, in sicer se vsak po enkrat pojavijo postelja, cerkev in izbica. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 41 prostorov, od katerih je petnajst najpogostejših. Vseh 41 predstavlja 28 %. Od najpogostejših se devetkrat pojavi »k/h ...« (nekomu/nečemu), trikrat »za ...« (nekom/nečim), dvakrat »na ...« (nekje/nekam) in enkrat »dalje«. Skupno se Cinclja pojavi v 117 prostorih celotnega dela in predstavlja 28 %. Zinka se pojavlja v 49 prostorih kategorije prostor in s tem predstavlja 20 %. Od najpogostejših prostorov te kategorije se v njih največkrat pojavi Zinka, in sicer 44-krat. Od podkategorije stavba se štirikrat pojavi hiša, trikrat bajta in enkrat cerkev, od podkategorije prostor v stavbi se po štirikrat pojavita veža in soba, sedemkrat kuhinja in devetkrat izba, od podkategorije del prostora/zunanosti se šestkrat pojavi postelja ter po dvakrat vrata in okno, od podkategorije zunaj se po enkrat pojavita dvorišče in vrt. Zinka je oseba, ki zapusti največ prostorov, in sicer to stori sedemkrat, kar predstavlja 30 %. Od najpogostejših po dvakrat zapusti bajto in posteljo in enkrat izbico. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 23 prostorov, s katerimi se pojavlja Zinka. To predstavlja 16 %. Šestkrat se pojavi najpogostejši prostor »k/h ...« (nekomu/nečemu), po enkrat »za ...« (nekom/nečim) in »na ...« (nekje/nekam) in trikrat »doma«. Skozi celotno delo se Zinka pojavi v 79 prostorih in prikazuje 19 % vseh prostorov.

Skupno te štiri osebe prikazujejo 75 % prostorov kategorije prostor, 64 % prostorov kategorije zapuščanje prostora, 66 % prostorov kategorije drugačna poimenovanja in 70 % prostorov celotnega dela.

9. MIŠKO KRANJEC: DELO *TEŽAKI* (1932)

9.1 Kraji dogajanja v delu *Težaki*

Kraj, v katerega je delo postavljeno, ni poimenovan. Omenjena so nekatera resnična zemljepisna imena, in sicer Amerika, Madžarska in reka Mura. Omenjen je kraj Poljana. Krajev s tem imenom je sicer v Sloveniji več, vendar ne moremo zatrditi, da je kateri izmed njih ta iz zgodbe. Lahko bi šlo tudi za različico imena Velika Polana, kjer se je avtor rodil, kar bi se skladalo tudi s tem, ko v delu pripovedujejo, da so odhajali na delo na Madžarsko, saj je kraj dokaj blizu madžarske meje. Vendar je to zgolj ugibanje. Omenjeno je tudi ime Prek, pri čemer je, po vsej verjetnosti, mišljeno kot »preko meje«. Poimenujejo tudi kraj Ciganska graba, ki ga na zemljevidu ne najdemo. Kraj naj bi se nahajal v hrvaški pokrajini Medžimurje. Iz Medžimurja prihaja ena od literarnih oseb, kar je razvidno iz njegovega vzdevka Medžimurec.

9.2 Prostor v delu *Težaki*

Kranjčevo delo *Težaki* je sestavljeno iz dvanajstih poglavij in obsega okoli 28.000 besed. Delo skupno vsebuje 303 prostore, od katerih jih je 192 v kategoriji prostor, dvanajst v kategoriji zapuščanje prostora in 99 v kategoriji drugačna poimenovanja. Tako kategorija prostor predstavlja 63 % vseh prostorov, kategorija zapuščanje prostora 4 % in kategorija drugačna poimenovanja 33 %.

Med 192 prostori kategorije prostor je 50 raznolikih. Skupno prevladuje soba, ki se pojavi 32-krat in predstavlja 17 % v svoji kategoriji in 11 % v celotnem delu. Na drugem mestu je s sedemnajstimi pojavitvami miza, ki predstavlja 9 % prostorov kategorije in 6 % prostorov celotnega dela. Na tretjem mestu sta dva prostora, in sicer hiša in prag. Oba se pojavita po šestnajstkrat, kar znaša 8 % v kategoriji in 5 % v celotnem delu.

Podkategorija stavba prinaša 25 prostorov, med katerimi je pet raznolikih. Podkategorija prikazuje 13 % vseh prostorov v kategoriji. Najpogostejši prostor je hiša, ki se pojavi šestnajstkrat, kar predstavlja 64 % v podkategoriji in 8 % v kategoriji. Hiša se petkrat pojavi s predlogom »pred«, po dvakrat z besedno zvezo »na koncu« ter v množinski obliki s predlogi »k«, »pri« in »proti«, po enkrat se pojavi s predlogoma »ob« in »za« ter v množinski obliki s predlogom »za«. Na drugem mestu je marof, ki se pojavi šestkrat in predstavlja 24 % prostorov podkategorije in 3 % prostorov kategorije. Trikrat se pojavi s predlogom »na«, dvakrat s predlogom »okoli« in enkrat s predlogom »v«. Na tretjem mestu so trije prostori, bolnica, gostilna in krčma, ki se pojavijo vsak po enkrat. Vsak predstavlja 4 % v podkategoriji stavba in 1 % v kategoriji prostor. Vsi trije so pojavijo s predlogom »v«. V podkategoriji prostor v stavbi je 34 prostorov, med temi so trije raznoliki. Podkategorija predstavlja 18 % vseh prostorov v kategoriji prostor. Na prvem mestu je soba, ki se pojavi 32-krat, kar predstavlja kar 94 % prostorov v podkategoriji in 17 % v kategoriji. Štirinajstkrat se pojavi s predlogom »v«, šestkrat s predlogom »po«, petkrat se pojavi brez predloga, dvakrat s predlogom »sredi«, po enkrat s predlogoma »do« in »proti«, besedno zvezo »na sredi« in v množinski obliki s predlogoma »po« in »iz« v pomenu »v«. Na drugem mestu sta kuhinja in klet, ki se oba pojavita enkrat, oba s predlogom »v«. Predstavljata po 3 % v tej podkategoriji in 1 % v tej kategoriji. V tretji podkategoriji – del prostora/zunanosti – je 96 prostorov, 22 je raznolikih. Teh 96 prostorov predstavlja 50 % prostorov celotne kategorije. Na prvem mestu je s sedemnajstimi pojavitvami miza, ki predstavlja 18 % v podkategoriji in 9 % v kategoriji. Osemkrat se pojavi s predlogom »za«, po dvakrat s predlogom »ob« in brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob mizi«, po enkrat pa se pojavi s predlogi »do«, »na«, »nad« v pomenu »ob« in »pod« in z besedno zvezo »na koncu«. Na drugem mestu je z eno pojavitvijo manj prag, ki predstavlja 17 % prostorov podkategorije in 8 % prostorov kategorije. Dvanajstkrat se pojavi s predlogom »na«, dvakrat s predlogom »pred«, po enkrat pa s predlogoma »čez« in »s« v pomenu »na«. Na tretjem mestu so duri, ki se pojavijo štirinajstkrat, kar znaša 15 % v podkategoriji in 7 % v kategoriji. Šestkrat se pojavijo brez predloga, kar razumemo v pomenu »ob durih«, štirikrat se pojavijo s predlogom »pri«, po enkrat se pojavijo s predlogi »do«, »izza« v pomenu »za«, »mimo« in »na« v pomenu »ob«. V podkategoriji zunaj je 37 prostorov, kar predstavlja 19 % vseh v tej kategoriji. Med temi je dvajset raznolikih. Največkrat se pojavi polje, in sicer sedemkrat. Polje predstavlja 19 % vseh prostorov v podkategoriji in 4 % v kategoriji. Dvakrat se pojavi s predlogom »po«, ostale pojavitve so po enkrat, in sicer brez predloga, s predlogoma »prek« in »sredi« in v množinski obliki s predlogoma »med« in »po«. Na drugem mestu je njiva s petimi pojavitvami. Njiva

predstavlja 14 % prostorov podkategorije in 3 % kategorije. Trikrat se pojavi v množinski obliki, dvakrat s predlogom »po« in enkrat s predlogom »pri«, dvakrat se pojavi v edninski obliki z besedno zvezo »na koncu«. Eno pojavitev manj kot njiva ima voz, ki s tem predstavlja 11 % v podkategoriji zunaj in 2 % v kategoriji prostor. Trikrat se pojavi v množinski obliki, dvakrat s predlogom »na« in enkrat s predlogom »ob«, enkrat se pojavi v edninski obliki s predlogom »na«.

Tabela 15: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v delu *Težaki*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	16	8 %
prostor v stavbi	soba	32	17 %
del prostora/zunanosti	miza	17	9 %
zunaj	polje	7	4 %

V kategoriji zapuščanje prostora je dvanajst prostorov, nobeden od teh se ne ponovi. Kategorija predstavlja 4 % vseh prostorov v delu *Težaki*. Vsi prostori v tej kategoriji se pojavijo po enkrat. Ti prostori so »iz domovja«, »z dvorišča«, »s kočije«, »s kol«, »z marofa«, »od okna«, »s polja«, »spod postelje«, »iz sobe«, »od sodov«, »s stola« in »od studenca«. Vsak predstavlja 8 % v svoji kategoriji in manj kot odstotek (< 1 %) v celotnem delu.

V kategoriji drugačna poimenovanja je 99 prostorov, med katerimi je 29 raznolikih. Vsi prostori predstavljajo 33 % vseh prostorov v delu. Na prvem mestu je prostor »do ...« (nekoga), ki se pojavi dvanajstkrat, kar predstavlja 12 % kategorije in 4 % celotnega dela. Na drugem mestu je z enajstimi pojavitvami »pri ...« (nekom/nečem) in predstavlja 11 % v kategoriji ter 4 % v celotnem delu. Na tretjem mestu sta dva prostora, in sicer »pred ...« (nekom/nečim) in »k/h ...« (nekomu/nečemu). Oba se pojavita desetkrat, kar znaša 10 % v tej kategoriji in 3 % v delu.

Tabela 16: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v delu *Težaki*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	soba	32	11 %
zapuščanje prostora	domovje, dvorišče, kočija, kola, marof, okno, polje, postelja, soba, sodi, stol, studenec	1	< 1 %
drugačna poimenovanja	do ... (nekoga)	12	4 %

9.3 Okolica in opisi v delu *Težaki*

V delu je 55 opisov, ki ne spadajo v nobeno od zgornjih kategorij, saj gre za različne opise. V 25 primerih gre za opis kraja/prostora, kjer je opisan prostor, v katerem se literarne osebe nahajajo ali o njem avtor pripoveduje, na primer: »[O]stal pa ja marof: dvoje dolgih hiš, vmes prostrano dvorišče [...]« (Kranjec, 1972: 10). 23-krat je uporabljen opise okolice, pri čemer gre lahko za prostore, ki jih literarne osebe gledajo, kažejo ali so proti njim obrnjene, na primer: »[O]brnil [ju je] proti oknu« (Kranjec, 1972: 69), lahko gre za dodatna pojasnila, kje stoji prostor, kjer se nahajajo literarne osebe, na primer: »[P]osedel [je] v gostilni za cesto« (Kranjec, 1972: 21), lahko pa gre za opise okolice prostora, kjer se nahaja literarna oseba, na primer: »Na ono stran je bila cesta« (Kranjec, 1972: 37). V treh primerih opiše zvoke, ki prihajajo iz okolice. Pri tem gre enkrat za zvok, ki ga literarna oseba posluša: »Poslušal je za zadnjim odmevom pesmi na poljani« (Kranjec, 1972: 9), dvakrat pa gre za zvoke, ki opisujejo dogajanje, na primer: »Na marofu pa je tulil v noč Karčijev pes« (Kranjec, 1972: 82). V štirih primerih gre za opise, ki zajemajo dve ali vse tri značilnosti prejšnjih treh opisov, na primer: »[...] je slišala pesem iz pivnice in skozi vrata se je valil dim« (Kranjec, 1972: 52).

9.4 Dogajanje zunaj : znotraj v delu *Težaki*

Od 192 prostorov kategorije prostor je 71 prostorov postavljenih ven, kar predstavlja 37 %. 54 % ali 103 prostori so postavljeni v notranjost. Za osemnajst prostorov ne moremo določiti, ali so postavljeni noter ali ven. Ti prostori predstavljajo 9 %. Iz kategorije zapuščanje prostora je pred zapustitvijo prostora pet prostorov postavljenih ven in sedem noter. Noben prostor ni nedoločljiv. Zunanje dogajanje zavzema 42 %, notranje pa 58 %. Po zapustitvi prostora se slika obrne, in sicer je zunanjih prostorov sedem in notranjih pet. Ponovno noben prostor ni nedoločljiv. Tudi v kategoriji drugačna poimenovanja je največ prostorov postavljenih noter,

in sicer je teh 61, kar znaša 62 %. Zunanjih prostorov je 32 ali 32 %. Šest prostorov je nedoločljivih, kar prikazuje 6 %.

Skupno skozi celotno delo notranji prostori zavzemajo več kot 50 % vseh prostorov. Tako imamo, preden literarne osebe zapustijo prostor, 108 zunanjih prostorov, 171 notranjih prostorov in 24 nedoločljivih prostorov. Zunanji predstavljajo 36 %, notranji 56 % in nedoločljivi 8 %. Po zapustitvi prostora procentualni deli ostanejo enaki, rahlo se spremeni le število prostorov. Zunanjih prostorov je nato 110, notranjih 169, nedoločljivih pa toliko kot prej, 24.

9.5 Glavni literarni osebi in prostori v delu *Težaki*

Glavna moška oseba v Kranjčevem delu je Karči. Pojavi se v 85 prostorih kategorije prostor, kar znaša 44 %. Od teh je 54 najpogostejših prostorov. Iz podkategorije stavba se pojavijo gostilna, krčma in štirikrat hiša. Iz podkategorije prostor v stavbi se pojavi le soba, in sicer 22-krat. Karči se pojavi v vseh treh najpogostejših prostorih podkategorije del prostora/zunanjosti, in sicer se šestkrat pojavi miza, desetkrat prag in trikrat duri. Iz podkategorije zunaj se štirikrat pojavi polje in enkrat njiva. Iz kategorije zapuščanje prostora Karči zapusti tri prostore, kar predstavlja 25 %. Ti trije prostori so »od okna«, »s polja« in »s kočije«. Iz kategorije drugačna poimenovanja se v povezavi s Karčijem pojavi 45 prostorov, kar znaša 45 %. Od najpogostejših prostorov te kategorije se jih pojavi 22, in sicer devetkrat »do ...« (nekoga), trikrat »pred ...« (nekom/nečim), šestkrat »pri ...« (nekom/nečem) in štirikrat »k/h ...« (nekomu/nečemu). Skupno se Karči pojavi v 133 prostorih, kar predstavlja 44 % vseh prostorov v delu.

Glavna ženska oseba je Nuša, ki pa se pojavi v precej manj prostorih kot Karči. Iz kategorije prostor je 26 prostorov, kar predstavlja 14 %. Med temi je sedemnajst najpogostejših. Od podkategorije stavba se pojavi hiša, in sicer enkrat. Tudi iz podkategorije prostor v stavbi je le en prostor, soba, ki se pojavi šestkrat. Iz podkategorije del prostora/zunanjosti so vsi trije prostori, petkrat miza, dvakrat prag in trikrat duri. Nuša se v prostorih podkategorije zunaj ne pojavi. Iz kategorije zapuščanje prostora Nuša zapusti dva prostora, kar prikazuje 17 %. Ta dva prostora sta »od studenca« in »s stola«. Iz kategorije drugačna poimenovanja je trinajst prostorov, kar znaša 13 %. Med temi je pet najpogostejših, in sicer po enkrat »do ...«

(nekoga) in »pri ...« (nekom/nečem) ter trikrat »pred ...« (nekom/nečim). Skupno se Nuša pojavi v 41 prostorih, kar predstavlja 14 % vseh prostorov v delu *Težaki*.

10. JAN PLESTENJAK: DELO *LOVRAČ* (1936)

10.1 Kraji dogajanja v delu *Lovrač*

Od krajev dogajanja sta poimenovana le dva, in sicer Loke in Jegale. Kraja Jegale ne najdemo na zemljevidu Slovenije. Loke se sicer večkrat pojavljajo na zemljevidu Slovenije, a ne moremo zatrditi, kateri od teh krajev bi bil ta iz dela *Lovrač*. Enkrat je v delu omenjeno, da se je literarna oseba spovedala pri kapucinih v Lokah. V Škofji Loki je kapucinski samostan, tako bi lahko bila Škofja Loka kraj Loke iz zgodbe. Poleg tega je dogajanje postavljeno na reber pod Sv. Mohorja in Fortunata. Cerkev Sv. Mohorja in Fortunata se nahaja v bližini Škofje Loke, prav tako hrib Gradišče, ki je omenjen v delu. Literarne osebe se peljejo tudi v neimenovano mesto, za katero lahko sklepamo, da je Ljubljana, saj se ustavijo pri Figovcu. V zgodbi so omenjeni še Celovec, Gradišče, tolminski hribi, Italija, Brezje in Nemčija.

10.2 Prostor v delu *Lovrač*

Plestenjakovo delo *Lovrač* je sestavljeno iz 24 poglavji in skupno vsebuje okoli 33.780 besed. V celotnem delu je 555 prostorov, od tega jih 409 spada v kategorijo prostor, kar predstavlja 74 % vseh, 35 jih spada v kategorijo zapuščanje prostora, kar predstavlja 6 % vseh, 111 jih spada v kategorijo drugačna poimenovanja, kar predstavlja 20 % vseh prostorov v delu.

Od 409 prostorov kategorije prostor je 114 raznolikih. Skupno znotraj kategorije prevladuje hiša, ki se pojavi 40-krat in predstavlja 10 % v svoji kategoriji in 7 % v celotnem delu. Na drugem mestu je miza, ki se pojavi 24-krat, kar predstavlja 6 % v kategoriji in 4 % v delu. Na tretjem mestu je s sedemnajstimi pojavitvami dolina, ki predstavlja 4 % vseh prostorov kategorije in 3 % vseh prostorov celotnega dela.

V podkategoriji stavba je skupno 72 prostorov, med temi je štirinajst raznolikih. Podkategorija predstavlja 18 % vseh prostorov v kategoriji prostor. Na prvem mestu je hiša, ki se pojavi 40-krat in predstavlja 56 % v svoji podkategoriji in 10 % v svoji kategoriji. Osemnajstkrat se pojavi s predlogom »v«, desetkrat s predlogom »pred«, trikrat s predlogom

»po« in po enkrat s predlogi »iz« v pomenu »v«, »krog«, »nad«, »okrog«, »pod« in »tik«, v pomanjševalnici s predlogom »v«, v množinski obliki s predlogom »med« in brez nobenega predloga. Na drugem mestu je hlev, ki se pojavi sedemkrat, kar predstavlja 10 % v podkategoriji in 2 % v kategoriji. Štirikrat se pojavi s predlogom »v«, po enkrat brez predloga in s predlogoma »spred« in »izza« v pomenu »za«. Na tretjem mestu je s petimi pojavitvami krčma, kar znaša 7 % v tej podkategoriji in 1 % v tej kategoriji. Trikrat se pojavi s predlogom »v«, enkrat s predlogom »proti« in prav tako enkrat v množinski obliki s predlogom »po«. V podkategoriji prostor v stavbi je 24 prostorov, med temi devet raznolikih. Podkategorija predstavlja 6 % celotne kategorije. Najpogostejši prostor je veža, ki se pojavi šestkrat in predstavlja 25 % v svoji podkategoriji in 1 % v svoji kategoriji. Petkrat se pojavi s predlogom »v« in enkrat s predlogom »skozi«. Na drugem mestu je čumnata, ki se pojavi enkrat manj kot veža, s čimer zavzema 21 % v tej podkategoriji in 1 % v tej kategoriji. Trikrat se pojavi s predlogom »v« in po enkrat s predlogom »iz« v pomenu »v« in brez predloga. Na tretjem mestu je s tremi pojavitvami podstrešje, ki predstavlja 13 % v podkategoriji in v kategoriji 1 %. Vedno se pojavi s predlogom »v«. Podkategorija del prostora/zunanosti prinaša 123 prostorov, med temi 25 raznolikih. Predstavlja 30 % vseh prostorov kategorije prostor. Najštevilčnejši prostor je miza, ki se pojavi 24-krat in predstavlja 20 % v podkategoriji del prostora/zunanosti in 6 % v kategoriji prostor. Trinajstkrat se pojavi s predlogom »za«, po trikrat s predlogoma »na« in »po«, dvakrat s predlogom »ob«, po enkrat s predlogoma »do« in »k« ter v množinski obliki s predlogom »okrog«. Na drugem mestu je okno, ki se pojavi štirinajstkrat, kar znaša 11 % v podkategoriji in 3 % v kategoriji. Štirikrat se pojavi brez predloga v pomenu »ob«, po dvakrat s predlogi »pri«, »skozi« v pomenu »ob« in »na« v pomenu »ob«, po enkrat s predlogi »ob«, »pod« in »skozi« ter v besedni zvezi »od okna do okna«. Na tretjem mestu so z desetimi pojavitvami trije prostori, in sicer klop, peč in postelja. Vsak predstavlja 8 % v podkategoriji in 2 % v kategoriji. Klop se vedno pojavi s predlogom »na«, peč trikrat s predlogom »pri«, po dvakrat s predlogoma »na« in »v« v pomenu »ob« ter po enkrat s predlogi »k«, »pred« in »za«, postelja se petkrat pojavi s predlogom »na« in po enkrat s predlogi »k«, »ob«, »po«, »pri« in »v«. Četrta podkategorija – zunaj – je najštevilčnejša in vsebuje največ raznolikih prostorov. Vseh je 190, od teh je 66 raznolikih. Podkategorija predstavlja 46 % celotne kategorije. Na prvem mestu je s sedemnajstimi pojavitvami dolina, ki predstavlja 9 % v tej podkategoriji in 4 % v tej kategoriji. Štirinajstkrat se pojavi s predlogom »v«, dvakrat s predlogom »proti« in enkrat s predlogom »po«. Na drugem mestu je hrib, ki se pojavi enajstkrat in predstavlja 6 % prostorov podkategorije in 3 % prostorov kategorije. Vedno se pojavi s predlogom »v«. Tretji najštevilčnejši prostor te

podkategorije je mesto, ki se pojavi devetkrat, kar znaša 5 % v podkategoriji in 2 % v kategoriji. Sedemkrat se pojavi s predlogom »v«, po enkrat pa s predlogom »sredi« in glagolom »bližati se«.

Tabela 17: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v delu *Lovrač*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	40	10 %
prostor v stavbi	veža	6	1 %
del prostora/zunanosti	miza	24	6 %
zunaj	dolina	17	4 %

Druga kategorija – zapuščanje prostora – vsebuje 35 prostorov, med katerimi je 22 raznolikih. Kategorija predstavlja 6 % vseh prostorov v delu. Osebe največkrat zapustijo hišo, in sicer to storijo šestkrat, kar predstavlja 17 % v kategoriji in 1 % v celotnem delu. Vedno se pojavi s predlogom »iz«. Na drugem mestu so trije prostori, miza, peč in postelja. Vsi se pojavijo trikrat in predstavljajo 9 % v svoji kategoriji in prav tako 1 % v celotnem delu.. Miza se pojavlja s predlogom »izza«, peč s predlogom »s« in postelja s predlogom »iz«. Na tretjem mestu je hrib, ki ga osebe zapustijo dvakrat. Hrib predstavlja 6 % v tej kategoriji, v celotnem delu predstavlja manj kot odstotek (< 1 %). Pojavi se z dvema predlogoma, in sicer »iz« in »s«.

V kategoriji drugačna poimenovanja je 111 prostorov, med temi je 30 raznolikih. Vsi prostori predstavljajo 20 % vseh v delu *Lovrač*. Najpogostejši prostor z osemnajstimi pojavitvami je »k/h ...« (nekomu/nečemu), ki predstavlja 16 % v tej kategoriji in 3 % v celotnem delu. Na drugem mestu je »pri ...« (nekom/nečem), ki se pojavi trinajstkrat in predstavlja 12 % v kategoriji in 2 % v delu. Na tretjem mestu sta dva prostora, in sicer »domov« in »pred ...« (nekom/nečim). Pojavita se devetkrat in predstavljata 8 % v svoji kategoriji in 2 % v celotnem delu.

Tabela 18: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v delu *Lovrač*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	hiša	40	7 %
zapuščanje prostora	hiša	6	1 %
drugačna poimenovanja	k/h ... (nekomu/nečemu)	18	3 %

10.3 Okolica in opisi v delu *Lovrač*

V delu se pojavi še 58 prostorov, ki ne spadajo v nobeno od zgornjih kategorij. Gre za različne opise. Sedemnajstkrat gre za opis kraja ali prostora, kjer lahko gre za opis kraja kot uvod v pripoved, na primer: »Njiva na Gradišču se je vila v loku. Ob robih so se košatile češnje, za njimi pa so iztekali vrhove kostanji« (Plestenjak, 1936: 13). Lahko gre tudi za opis prostora, o katerem avtor pripoveduje ali se v njem literarna oseba nahaja, na primer: »Zavila sta med hiše, spočetka med nizke, potem med višje, dokler se ni cesta razširila [...]« (Lovrač, 1936: 76). 29-krat se pojavi opis okolice, pri čemer lahko gre za opise prostorov, ki jih literarne osebe gledajo ali so proti njim obrnjene, na primer: »[S]e [je] ozrl na planino« (Plestenjak, 1936: 22), lahko opisujejo okolico prostora, da še dodatno pojasnijo, kje se ta prostor nahaja, na primer: »[J]e krenil [...] mimo grička, kjer je pokopališče« (Plestenjak, 1936: 52), ali gre za opise okolice prostora, v katerem se literarna oseba nahaja, na primer: »Bila je že v globeli in pred njo so zrasle hiše, druga za drugo« (Plestenjak, 1936: 62). Trikrat je uporabljen opis zvokov iz okolice, kjer gre za zvoke, ki opisujejo dogajanje, na primer: »In takrat je v dolini zvonilo Lovraču« (Plestenjak, 1936: 99). Devetkrat najdemo opise, ki vsebujejo dve ali vse tri kategorije od zgornjih, na primer: »Po vejah so vztrepetavale preplašene ptice, pod nogami se mu je podiralo kamenje, iz grape je žuborel studenec« (Plestenjak, 1936: 11).

10.4 Dogajanje zunaj : znotraj v delu *Lovrač*

226 prostorov kategorije prostor je postavljenih v zunanost, kar predstavlja 55 % vseh v kategoriji, 177 jih je postavljenih v notranost, kar predstavlja 43 %, šestim prostorom ne moremo določiti, kam so postavljeni, kar predstavlja 2 % vseh v tej kategoriji. Preden osebe v kategoriji zapuščanje prostora zapustijo prostor, je deset prostorov postavljenih v zunanost, kar znaša 29 %, in 25 v notranost, kar znaša 71 %. Noben prostor ni nedoločljiv. Po zapustitvi prostorov jih je dvajset zunanjih, kar predstavlja 57 %, in petnajst notranjih, kar predstavlja 43 %. Tudi sedaj ni noben prostor nedoločljiv. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 52 prostorov zunanjih, 51 notranjih in osem nedoločljivih. Zunanji predstavljajo 47 %, notranji 46 % in nedoločljivi 7 %.

Skupno je pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora ven postavljenih 288 prostorov, kar predstavlja 52 % vseh, v notranost je postavljenih 253 prostorov, kar

predstavlja 46 %, za štirinajst prostorov ne vemo, ali so postavljeni ven ali noter, kar predstavlja 2 % vseh. Za tem, ko osebe v kategoriji zapuščanje prostora zapustijo prostore, jih je 298 zunanjih, 243 notranjih in štirinajst nedoločljivih. Zunanji prostori predstavljajo 54 %, notranji 44 % in nedoločljivi 2 %.

10.5 Glavne literarne osebe in prostori v delu *Lovrač*

Glavna moška oseba v delu je Lovrač. Ta se pojavi v 202 prostorih kategorije prostor, kar znaša 49 % vseh v njej. Med temi so tudi vsi najpogostejši v kategoriji, in sicer jih je skupno 80. Od podkategorije stavba se dvajsetkrat pojavi hiša, enkrat hlev in štirikrat krčma. Iz podkategorije prostor v stavbi ima veža štiri pojavitve, čumnata in podstrešje pa dve. Od podkategorije del prostora/zunanosti se desetkrat pojavi miza, osemkrat okno, šestkrat klop, enkrat peč in trikrat postelja. Od podkategorije zunaj se sedemkrat pojavi dolina, štirikrat hrib in osemkrat mesto. Od vseh prostorov kategorije zapuščanje prostora jih Lovrač zapusti petnajst, kar predstavlja 43 % vseh v kategoriji. Od najpogostejših se jih pojavi osem, in sicer Lovrač trikrat zapusti hišo, dvakrat mizo in hrib ter enkrat posteljo. Iz kategorije drugačna poimenovanja je skupaj z Lovračem povezanih 50 prostorov, od katerih je šestnajst najpogostejših. Vsi prostori predstavljajo 45 % vseh v kategoriji. Od najpogostejših se petkrat pojavi »domov«, štirikrat »k/h ...« (nekomu/nečemu) in »pred ...« (nekom/nečim) in trikrat »pri ...« (nekom/nečem). Skupno se Lovrač pojavi v 267 prostorih celotnega dela, kar je skoraj polovica oziroma 48 %.

Glavni ženski osebi sta dve, in sicer Jera, prva Lovračeva žena, in Marijanica, druga Lovračeva žena. Jera se pojavi v 24 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 6 % vseh. Med temi je šestnajst najpogostejših. Iz podkategorije stavba se pojavi le hiša, in sicer petkrat, iz podkategorije prostor v stavbi se pojavita veža in čumnata, obe po enkrat, iz podkategorije del prostora/zunanosti se pojavijo vsi najpogostejši prostori, in sicer enkrat miza, dvakrat okno, klop in peč prav tako enkrat, postelja trikrat, iz podkategorije zunaj se enkrat pojavi dolina. Od kategorije zapuščanje prostora Jera zapusti le dva prostora, od tega je en najpogostejši, in sicer je to postelja. Ta dva prostora predstavljata 6 % vseh v kategoriji. Iz kategorije drugačna poimenovanja so štirje prostori, kar znaša 4 %. Med temi sta dva najpogostejša, oba sta »k/h ...« (nekomu/nečemu). Skupno se Jera pojavi v 30 prostorih, kar predstavlja 7 % vseh prostorov v delu. Marijanica se pojavi v več prostorih kakor Jera, in sicer jih je iz kategorije prostor 85, kar predstavlja 21 %. Med temi je 34 najpogostejših. Iz

podkategorije stavba sta hiša, ki se pojavi šestkrat, in krčma, ki se pojavi dvakrat, iz podkategorije prostor v stavbi ni nobenega prostora, iz podkategorije del prostora/zunanjosti so vsi prostori, in sicer se trikrat pojavi miza, dvakrat okno, enkrat klop, petkrat peč in trikrat postelja, od podkategorije zunaj se sedemkrat pojavi dolina, dvakrat hrib in dvakrat mesto. V kategoriji zapuščanje prostora Marijanica zapusti sedem prostorov, kar predstavlja 20 % vseh prostorov kategorije. Med temi so trije najpogostejši, peč, postelja in hrib. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 24 prostorov, kar znaša 22 % vseh. Od teh je dvanajst najpogostejših. Dvakrat se pojavi »k/h ...« (nekomu/nečemu), sedemkrat »pri ...« (nekom/nečem), dvakrat »domov« in enkrat »pred ...« (nekom/nečim). Skupno se Marijanica pojavi v 116 prostorih, kar predstavlja 21 % vseh prostorov v delu *Lovrač*.

11. ANDREJ BUDAL: POVEST NA KONJU (1938)

11.1 Kraji dogajanja v povesti *Na konju*

Dogajanje v Budalovi povesti je postavljeno v goriško okolje. Dogaja se v naselju Štandrež, nekdanji slovenski vasi v Italiji. Del dogajanja je postavljen v kraj Rojce, ki ga na zemljevidu ne najdemo; lahko tudi, da gre le za zaselek. Glavna oseba Jože preživlja vojaško obveznost na Ogrskem. Poimenovani kraji dogajanja so še Pristava, naselje pri Novi Gorici, Kostanjevica (pri Novi Gorici), Ljubljana in Dolenjska, del dogajanja je postavljen tudi ob reko Sočo. Osebe imenujejo tudi tri kraje, v katerih so se pojavile v preteklosti. Ti kraji so Kras, Ljubljana in Štajerska. Omenjena so še mnoga druga zemljepisna imena, med temi je največ takih, ki opisujejo Goriško, in sicer Preval, Fara, Gradišče, Miren, Vrtojba, Savodnje, Solkan, Podgora, Šempeter, Roje, Rupensko, Senžate, Pilošče, Peč, Kalvarija, Donava, Trst, Dunaj, Sabotin, Brda, Sveta gora, Trnovo, Rubije, Devin, Vrh, Šempas, Klomperk, Podturn, Nanos, Rupa, Maribor, Ljutomer, Drina, Karpati, Galicija, Srbija, Poljska, Kras, Gorica, Rusija, Sava, Drava in Romunija. Pojavijo se tudi nekateri pridevniki, ki se navezujejo na zemljepisna imena: oslavske, goriške, ločniške, vipavski in furlanska.

11.2 Prostor v povesti *Na konju*

Povest *Na konju* je sestavljena iz dvajsetih poglavji in vsebuje okoli 34.980 besed. Skupno vsebuje 593 prostorov, med katerimi jih je v kategoriji prostor 396, kar predstavlja 67 %, v

kategoriji zapuščanje prostora jih je 26, kar predstavlja 4 %, v kategoriji drugačna poimenovanja jih je 171, kar predstavlja 29 %.

Med 396 prostori kategorije prostor je 125 raznolikih. Skupno je na prvem mestu hiša, ki se pojavi 24-krat in s tem predstavlja 6 % prostorov kategorije prostor in 4 % prostorov celotne povesti. Na drugem mestu je postaja, ki se pojavi šestnajstkrat, kar predstavlja 4 % v kategoriji prostor in 3 % v celotni povesti. Na tretjem mestu so s petnajstimi pojavitvami trije prostori, in sicer prag, murva in voz, ki zavzemajo 4 % v svoji kategoriji in 3 % v povesti.

Podkategorija stavba prinaša 71 prostorov, med katerimi je šestnajst raznolikih. Podkategorija predstavlja 18 % prostorov kategorije prostor. Na prvem mestu je hiša, ki se pojavi 24-krat in predstavlja 34 % v podkategoriji in 6 % v kategoriji. Največkrat se pojavi s predlogom »v«, in sicer trinajstkrat, po dvakrat se pojavi s predlogi »po«, »pred«, »proti« in »sredi«, eno pojavitev ima predlog »za« in pomanjševalna oblika brez predloga in s predlogom »v«. Na drugem mestu je postaja, ki se pojavi šestnajstkrat, kar predstavlja 23 % v podkategoriji stavba in 4 % v kategoriji prostor. Trinajstkrat se pojavi s predlogom »na«, po enkrat s predlogoma »do« in »skozi« ter v množinski obliki s predlogom »po«. Tretji najpogostejši prostor podkategorije stavba je z devetimi pojavitvami skedenj. Ta predstavlja 13 % prostorov te podkategorije in 2 % prostorov te kategorije. Trikrat se pojavi s predlogom »v«, dvakrat s predlogom »na« in po enkrat s predlogi »k«, »po«, »pred« in »pri«. Podkategorija prostor v stavbi vsebuje 22 prostorov, od tega je sedem raznolikih. Zavzema 6 % prostorov kategorije prostor. Najpogostejši prostor je soba, pojavi se osemkrat in predstavlja 36 % v tej podkategoriji in 2 % v tej kategoriji. Soba se petkrat pojavi s predlogom »v« in po enkrat s predlogom »po«, brez predloga in z besedno zvezo »do srede«. Na drugem mestu je s šestimi pojavitvami hodnik, ki predstavlja 27 % prostorov podkategorije in 2 % prostorov kategorije. Trikrat se pojavi s predlogom »na« in po enkrat s predlogi »po«, »pod« in »pri«. Na tretjem mestu so dvorana, pisarna in veža, ki se pojavijo vsaka po dvakrat, kar znaša 9 % v podkategoriji prostor v stavbi, v kategoriji prostor pa 1 %. Dvorana se pojavi s predlogoma »po« in »v«, pisarna le s predlogom »v«, veža s predlogoma »pred« in »v«. Podkategorija del prostora/zunanosti vsebuje 91 prostorov in s tem predstavlja 23 % vseh v kategoriji prostor. Med temi je 28 raznolikih prostorov. Najpogostejši prostor je prag, ki se pojavi petnajstkrat in predstavlja 16 % v tej podkategoriji in 4 % v tej kategoriji. Osemkrat se pojavi s predlogom »na«, dvakrat s predlogoma »čez« in »s« v pomenu »na«, po enkrat se pojavi brez predloga ob glagolu »prestopiti« in s predlogoma »pred« in »za«. Na drugem mestu sta z osmimi

pojavitvami kot in vlak, ki predstavljata vsak 9 % v svoji podkategoriji in 2 % v svoji kategoriji. Kot se šestkrat pojavi s predlogom »v« in dvakrat v množinski obliki s predlogom »po«. Vlak se štirikrat pojavi brez predloga, kar razumemo v pomenu »na«, po enkrat se pojavi s predlogom »ob« in v množinski obliki s predlogi »po«, »pri« in »sredi«. Na tretjem mestu sta miza in tla, ki se pojavita vsak po sedemkrat in predstavljata 7 % v podkategoriji in 2 % v kategoriji. Miza se z vsemi predlogi in v vseh oblikah pojavi po enkrat, in sicer se pojavlja s predlogi »k«, »na«, »nad«, »ob« in »od« v pomenu »ob« ter v pomanjševalnici s predlogoma »na« in »pri«. Tla se šestkrat pojavijo s predlogom »na« in enkrat s predlogom »po«. Podkategorija zunaj je najštevilčnejša in najbolj raznolika. Od 212 prostorov jih je 74 raznolikih. Podkategorija predstavlja kar 53 % vseh prostorov kategorije prostor. Na prvem mestu sta s petnajstimi pojavitvami murva in voz, ki predstavljata 7 % v podkategoriji in 4 % v kategoriji. Murva se štirikrat pojavi s predlogom »na«, trikrat s predlogom »ob«, dvakrat s predlogom »k« in po enkrat s predlogi »do«, »pri«, »proti«, brez predloga v pomenu »ob«, z besedno zvezo »z druge strani« v pomenu »na drugi strani« in v množinski obliki s predlogom »med«. Voz se petkrat pojavi brez predloga v pomenu »ob«, dvakrat s predlogoma »k« in »na« ter v množinski obliki s predlogom »po«, po enkrat se pojavi brez predloga v pomenu »ob«, z besednima zvezama »na strehi« in »v zadnji konec« v pomenu »ob zadnji konec« ter s predlogom »z« v pomenu »na«. Na drugem mestu sta z dvanajstimi pojavitvami dvorišče in njiva, ki predstavljata 6 % v svoji podkategoriji in 3 % v svoji kategoriji. Dvorišče se šestkrat pojavi s predlogom »na«, dvakrat s predlogom »čez« in po enkrat s predlogoma »po« in »pred«, z besedno zvezo »v kotu« in brez predloga v pomenu »ob«. Njiva se po dvakrat pojavi brez predloga in v množinski obliki s predlogom »na«, po enkrat se pojavi s predlogi »do«, »mimo« in »na«, z besedno zvezo »na koncu« ter v množinski obliki s predlogi »čez«, »po« in »pred«. Na tretjem mestu sta lesa in polje, ki se oba pojavita po devetkrat, kar znaša 4 % v podkategoriji zunaj in 2 % v kategoriji prostor. Lesa se trikrat pojavi brez predloga v pomenu »ob«, dvakrat s predlogom »skozi« in po enkrat s predlogi »do«, »pri«, »proti« in »v«. Polje se dvakrat pojavi s predlogoma »na« in »v« ter brez predloga, po enkrat pa s predlogom »po«, brez predloga v pomenu »ob« in v množinski obliki s predlogom »čez«.

Tabela 19: Najpogostejši prostor posameznih podkategorij v povesti *Na konju*

Podkategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% prostorov kategorije prostor
stavba	hiša	24	6 %
prostor v stavbi	soba	8	2 %
del prostora/zunanosti	prag	15	4 %
zunaj	murva, voz	15	4 %

Kategorija zapuščanje prostora s 26 prostori predstavlja 4 % vseh v povesti. Med temi je 21 raznolikih. Osebe največkrat zapustijo voz, in sicer to storijo trikrat, kar znaša 12 % vseh prostorov v kategoriji in 1 % vseh v povesti. Pojavi se s predlogoma »od« in »z« ter v množinski obliki s predlogom »iz«. Na drugem mestu so cesta, dvorišče in mesto, ki se pojavijo po dvakrat, kar predstavlja 8 % vseh prostorov v kategoriji zapuščanje prostora. Cesta se pojavi s predlogom »s«, dvorišče s predlogom »z«, mesto pa s predlogoma »iz« in »od«. Na tretjem mestu so z eno pojavitvijo vsi ostali prostori, ki predstavljajo po 4 % vseh v kategoriji. Ti prostori so: »z blazine«, »iz cerkve«, »od hiše«, »iz hleva«, »iz kleti«, »od lese«, »z ležišč«, »iz luže«, »z ograje«, »od oltarja«, »od polja«, »s praga«, »od reke«, »s tal«, »od vasi«, »z vrta« in »od železnice«. Razen voza vsi prostori kategorije zapuščanje prostora predstavljajo manj kot odstotek (< 1 %) vseh prostorov v povesti.

Kategorija drugačna poimenovanja predstavlja 29 % vseh prostorov Budalove povesti. V njej je 171 prostorov, med temi je 44 raznolikih. Najpogostejši prostor je »k/h ...« (nekomu/nečemu), ki se pojavi 27-krat in predstavlja 16 % prostorov te kategorije in 5 % prostorov celotne povesti. Na drugem mestu je »na ...« (nekoga/nekaj/nekje/nekam), ki se pojavi štirinajstkrat, kar predstavlja 8 % prostorov kategorije drugačna poimenovanja in 2 % prostorov povesti. Na tretjem mestu so z enajstimi pojavitvami »pred ...« (nekom/nečim), »pri ...« (nekom/nečem) in »za ...« (nekom/nečim). Vsak predstavlja 6 % v svoji kategoriji in 2 % v celotnem delu.

Tabela 20: Najpogostejši prostor posameznih kategorij v povesti *Na konju*

Kategorija	Najpogostejši prostor	Število pojavitev	% vseh prostorov
prostor	hiša	24	4 %
zapuščanje prostora	voz	3	1 %
drugačna poimenovanja	k/h ... (nekomu/nečemu)	27	5 %

11.3 Okolica in opisi v povesti *Na konju*

V povesti se pojavi še 54 opisov prostorov, ki jih ne moremo uvrstiti v nobeno od zgornjih kategorij. Gre za različne opise. Petnajstkrat najdemo opis kraja/prostora, kjer lahko gre za opis kraja kot umestitev v dogajanje, na primer: »Štandreške hiše stoje oprezno odmaknjene ob gornji cesti. Samo dve sta se drznili prav do struge, na skalnate izpodjede [...]« (Budal, 1838: 7). Ali pa gre za opis prostora, ki ga avtor opisuje ali v katerem se literarna oseba nahaja, na primer: »[...] vrata v široko dvorano. Na sredi je visel od stropa bogat lestenec in sipal blago luč po mizah, stolih in naslanjačih mehke, temnordeče barve« (Budal, 1838: 29). Opis okolice je uporabljen 27-krat, pri čemer lahko gre za opise prostorov, ki jih literarne osebe gledajo, kažejo ali so proti njim obrnjene, na primer: »[J]e pokazal Dolenjec večjo mizo v kotu« (Budal, 1838: 29), lahko gre za opise okolice, ki dodatno pojasnjujejo, kje stoji prostor literarne osebe, na primer: »[J]e butnila ob murvo, stoječo dober seženj od prepada« (Budal, 1838: 17), ali gre za opise okolice prostora, v katerem se nahaja literarna oseba, na primer: »Vzpela se je ob ograji. Za njihovim domom je rjavela ajda, na desni so sosedovi rezali sirčje; čvršate murve so se grbile nad strnišči, za njimi sta robida in srobot prekrivala Rojce« (Budal, 1838: 47). Enajstkrat so opisani zvoki iz okolice, ki opisujejo dogajanje, na primer: »Povsod je bilo odzvonilo poldne, na vasi, v mestu, pod Krasom, onstran Soče in na vzhodu poljane« (Budal, 1838: 85). Enkrat najdemo daljši opis, ki vsebuje dve od zgornjih kategorij: »Ob Soči je zahrumela vojna. Klasje je komaj dobro pogledalo iz bilk in se zeleno prerilo v sonce. Že se je zdrznilo od silnih pokov, ki so se s kratkimi pobliski prožili za Gradiščem in pri Fari, v strahotnem loku parali ozračje nad goriško poljano in se z grmečim razletom zadirali v šempetrske griče [...]« (Budal, 1838: 104).

11.4 Dogajanje zunaj : znotraj v povesti *Na konju*

V kategoriji prostor je 396 prostorov, od teh jih je 252 postavljenih v zunanost, kar predstavlja 64 % vseh v kategoriji, 131 je postavljenih v notranost, kar predstavlja 33 %, trinajstim prostorom pa ne moremo določiti, ali so postavljeni v notranost ali zunanost, kar predstavlja 3 % vseh. Pred zapustitvijo prostora v kategoriji zapuščanje prostora je devetnajst prostorov zunanjih, kar znaša 73 %, sedem prostorov je notranjih, kar predstavlja 27 %. Noben prostor ne ostane nedoločen. Po zapustitvi prostora se literarne osebe 22-krat pojavijo zunaj, trikrat znotraj, enkrat je nedoločeno. Zunanji prostori predstavljajo 85 %, notranji 11 %, nedoločen 4 %. Od 171 prostorov kategorije drugačna poimenovanja je 105 prostorov

zunanjih, 57 notranjih, devet jih ne nedoločljivih. Zunanji predstavljajo 62 %, notranji 33 %, nedoločeni 5 %.

Skupno gledano je pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora 376 prostorov postavljenih v zunanost, kar predstavlja 63 % vseh, 195 prostorov je postavljenih v notranost, kar predstavlja 33 %, 22 prostorov je nedoločenih, kar predstavlja 4 % vseh prostorov v povesti. Po zapustitvi prostorov je 379 zunanjih, 191 notranjih, 23 nedoločljivih. Zunanji prostori predstavljajo 64 %, notranji 32 % in nedoločljivi 4 % vseh prostorov v povesti *Na konju*.

11.5 Glavni literarni osebi in prostori v povesti *Na konju*

Glavna moška oseba v Budalovi povesti je Jože. Ta se pojavi v 159 prostorih kategorije prostor, kar predstavlja 40 % vseh njenih prostorov. Med temi je 64 najpogostejših. Iz podkategorije stavba se osemkrat pojavi hiša, dvanajstkrat postaja in dvakrat skedenj, iz podkategorije prostor v stavbi se trikrat pojavi soba in po enkrat dvorana in pisarna, iz podkategorije del prostora/zunanosti se petkrat pojavi prag, trikrat vlak in po enkrat kot in tla, iz podkategorije zunaj se po šestkrat pojavita njiva in polje, po petkrat murva in voz, trikrat lesa in dvakrat dvorišče. V kategoriji zapuščanje prostora Jože zapusti devet prostorov, kar znaša 35 %. Vsak prostor zapusti enkrat, in sicer so ti prostori cesta, dvorišče, hlev, lesa, oltar, polje, prag, tla in železnica. Iz kategorije drugačna poimenovanja je 65 prostorov, kar predstavlja 38 % vseh v kategoriji. Od teh je 24 najpogostejših, in sicer se desetkrat pojavi »k/h ...« (nekomu/nečemu), štirikrat »na ...« (nekoga/nekaj/nekje/nekam), dvakrat »pred ...« (nekom/nečim), sedemkrat »pri ...« (nekom/nečem) in enkrat »za ...« (nekom/nečim). Skupno se Jože pojavi v 233 prostorih, kar predstavlja 39 % vseh prostorov v povesti.

Glavna ženska oseba je Zora, ki se pojavi v 113 prostorih kategorije prostor, kar znaša 29 % vseh v njej. Od tega je 56 najpogostejših, in sicer se iz podkategorije stavba štirinajstkrat pojavi hiša in dvakrat postaja, iz podkategorije prostor v stavbi se šestkrat pojavi soba in trikrat hodnik, iz podkategorije del prostora/zunanosti se šestkrat pojavi prag, petkrat kot, enkrat vlak, trikrat miza in dvakrat tla, iz podkategorije zunaj se murva pojavi štirikrat, voz in polje po dvakrat, dvorišče enkrat in njiva petkrat. Zora zapusti pet prostorov kategorije zapuščanje prostora, kar predstavlja 19 % vseh. Ti prostori so voz, cesta, cerkev, oltar in polje. 33-krat se pojavi s prostori kategorije drugačna poimenovanja, kar predstavlja 19 %

vseh v njej. Štirinajst od teh je najpogostejših. Sedemkrat se pojavi »k/h ...« (nekomu/nečemu), po dvakrat »na ...« (nekoga/nekaj/nekje/nekam) in »pred ...« (nekom/nečim), trikrat se pojavi še »pri ...« (nekom/nečem). Skupno se Zora pojavi v 151 prostorih, kar predstavlja 25 % vseh prostorov v povesti *Na konju*.

12. PROSTOR V SLOVENSKI KMEČKI POVESTI

12.1 Kraji dogajanja

Krajev dogajanja, ki so omenjeni v delih, velikokrat na zemljevidu Slovenije ne najdemo ali ne moremo zatrditi, da so to kraji iz del. Velikokrat so dela postavljena v regijo oziroma deželo, iz katere prihaja avtor dela. Nekajkrat se osebe zapeljejo v Ljubljano. Kraji, ki so v delih le omenjeni, a dogajanje tja ni postavljeno, so večinoma Amerika s svojimi mesti in kraji, ki so povezani s prvo svetovno vojno.

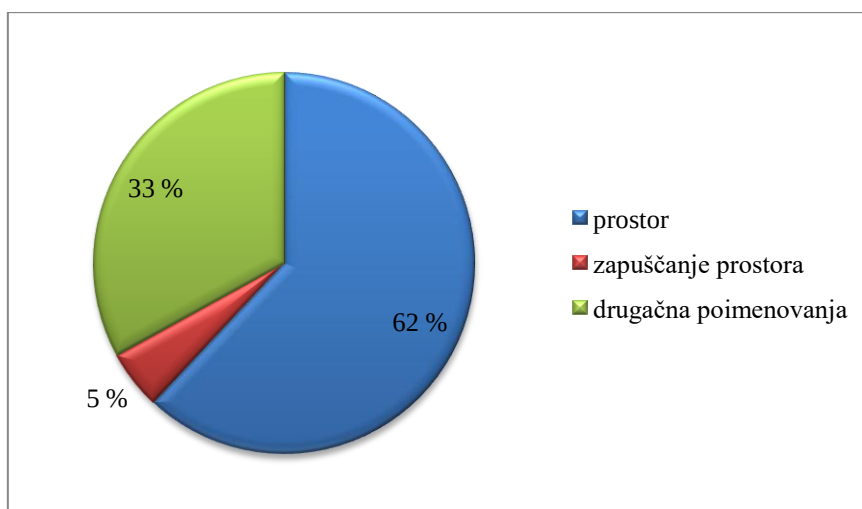
12.2 Porazdelitev kategorij in podkategorij

Za kategorije analize prostora v slovenski kmečki povesti v večini velja, da je prva kategorija, imenovana prostor, najštevilčnejša, na drugem mestu je tretja kategorija, imenovana drugačna poimenovanja, najmanj prostorov pa vsebuje druga kategorija, imenovana zapuščanje prostora. Med desetimi analiziranimi deli ima le ena knjiga zamenjani prvi dve kategoriji, in sicer v Zbašnikovi povesti *Vas Kôt* kategorija drugačna poimenovanja predstavlja 53 % in kategorija prostor 41 % vseh prostorov v delu. V povprečju kategorija prostor predstavlja 62 % vseh prostorov, le tri dela od povprečja odstopajo za več kot 10 %. Kategorija zapuščanje prostora v povprečju predstavlja 5 %, največje odstopanje od povprečja je 3 %. Kategorija drugačna poimenovanja povprečno prikazuje 33 %, ista tri dela, ki odstopajo pri kategoriji prostor, tudi pri kategoriji drugačna poimenovanja odstopajo od povprečja za več kot 10 %.

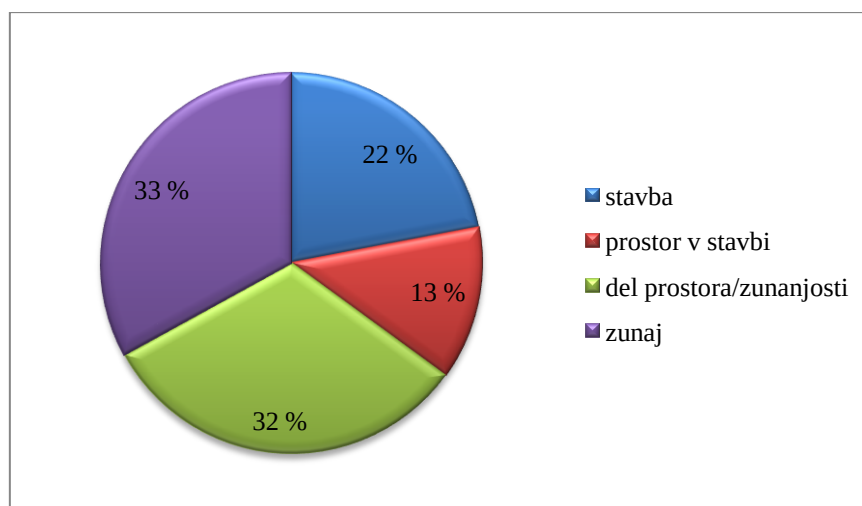
Lahko trdim, da je za slovensko kmečko povest značilno, da je kategorija prostor najštevilčnejša in predstavlja več kot 50 % vseh prostorov, kategorija zapuščanje prostora je najmanj številčna in predstavlja manj kot 10 % vseh prostorov, kategorija drugačna poimenovanja je na drugem mestu in predstavlja nekje med 20 in 40 % vseh prostorov.

Porazdelitev podkategorij kategorije prostor je bolj raznolika, a v večini velja, da si prvi dve mesti izmenjujeta podkategorija del prostora/zunanosti in podkategorija zunaj. Podkategorija prostor v stavbi je razen v treh primerih, ko je številčnejša od podkategorije stavba, na zadnjem mestu po številu prostorov. V povprečju podkategorija stavba predstavlja 22 %, dve deli odstopata za več kot 10 %, podkategorija prostor v stavbi povprečno predstavlja 13 %, nobeno delo ne odstopa za več kot 10 %, podkategorija del prostora/zunanosti povprečno predstavlja 32 %, eno delo odstopa za več kot 10 %, podkategorija zunaj v povprečju predstavlja 33 %, pri čemer štiri dela odstopajo za več kot 10 %.

Graf 1: Povprečna porazdelitev kategorij prostorov v slovenski kmečki povesti

Graf 2: Povprečna porazdelitev podkategorij kategorije prostor v slovenski kmečki povesti

12.3 Raznolikost prostorov v kategorijah in podkategorijah

Kategorija prostor ima večinoma največ raznolikih prostorov, kar je posledica največjega števila prostorov med vsemi tremi kategorijami. Enako ima kategorija zapuščanje prostora najmanj raznolikih prostorov. To velja, če gledamo številke. Vendar bolj jasno sliko pokaže procentualna analiza, kjer se izkaže, da je v odstotkih od prostorov, ki se v kategoriji pojavijo, najbolj raznolika kategorija zapuščanje prostorov, kar je posledica manjše ponovitve posameznih prostorov. Tako ima ta kategorija pri Kranjčevem delu *Težaki* 100 % raznolikost, saj se vsak prostor pojavi le enkrat, se pravi nima nobene pojavitve in je število prostorov enako številu raznolikih prostorov. Raznolikost v kategoriji zapuščanje prostora v odstotkih se razprostira med 52 in 100 %, v povprečju je raznolikost kategorije zapuščanje prostora 71 %. Kategorija prostor je po raznolikosti v odstotkih na drugem mestu, kjer se odstotki raznolikosti razprostirajo od 20 do 37 %, v povprečju pa je raznolikost kategorije prostor 29 %. Kategorija drugačna poimenovanja je najmanj raznolika, a se le malo razlikuje od kategorije prostor, pri Kranjcu je celo bolj raznolika od kategorije prostor. Odstotki raznolikosti se razprostirajo med 16 in 33 %, v povprečju je raznolikost kategorije drugačna poimenovanja 26 %.

Pri podkategorijah je tako po številu kot po odstotkih najbolj raznolika podkategorija zunaj. Po številu je na drugem mestu podkategorija del prostora/zunanjosti, le v enem primeru je v podkategoriji stavba več raznolikih prostorov, tretje mesto zaseda podkategorija stavba, najmanj raznolikih prostorov ima podkategorija prostor v stavbi. Pri procentualni analizi, kjer gledamo, koliko odstotkov od vseh pojavitev predstavljajo posamezni prostori, je še vedno najbolj raznolika podkategorija zunaj, kjer so odstotki med 33 in 60 %, v povprečju znaša raznolikost podkategorije zunaj 42 %. Na drugem mestu sta podkategorija prostor v stavbi in podkategorija del prostora/zunanjosti, vendar ima podkategorija prostor v stavbi večji razpon med odstotki, in sicer od 9 do 58 %, podkategorija del prostora/zunanjosti pa od 16 do 35 %, v povprečju znaša raznolikost obeh podkategorij 25 %. Najmanj raznolika je podkategorija stavba, kjer se odstotki razprostirajo med 14 in 26 %, v povprečju je raznolikost podkategorije stavba 19 %.

12.4 Najpogostejši prostori v kategoriji prostor in njenih podkategorijah

12.4.1 Najpogostejši prostori kategorije prostor

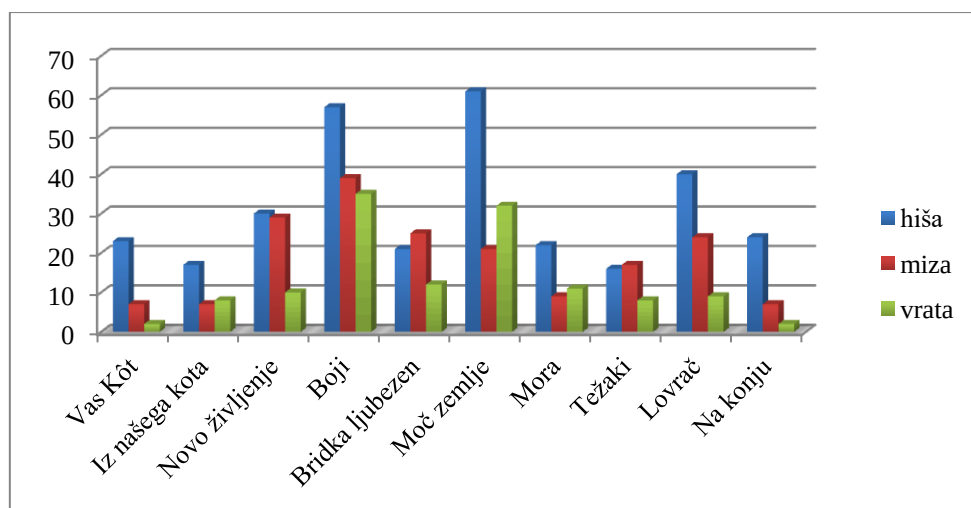
Med vsemi desetimi knjigami se pojavi 21 različnih prostorov med najpogostejšimi prostori celotne kategorije prostor. Najpogostejši prostor je hiša, ki se le pri Bevkovem delu *Bridka ljubezen* ne pojavi med tremi najpogostejšimi prostori kategorije prostor. Če gledamo samo pojavitve med tremi najpogostejšimi, se hiša pojavi 290-krat in predstavlja 8 % vseh prostorov kategorije prostor vseh desetih del skupaj. Povprečje, koliko odstotkov predstavlja najpogostejši prostor v posameznem delu, je 7 %, tako da skupno hiša predstavlja 1 % več kot najpogostejši prostor v posameznih delih. Kljub temu se hiša v Bevkovem delu pojavi, in sicer 21-krat, tako ima hiša v vseh delih skupaj 311 pojavitev. Na drugem mestu je miza, ki se v šestih delih pojavi med tremi najpogostejšimi prostori kategorije. Skupno ima 141 pojavitev, kar predstavlja 4 %, kar je enako povprečju posameznih del. Miza se prav tako pojavi v vseh delih in ima skupno 185 pojavitev. Na tretjem mestu so s 75 pojavitvami vrata, a se med najpogostejšimi prostori pojavijo le pri treh avtorjih. Skupno vrata predstavljajo 2 % vseh prostorov, kar je 1 % manj od povprečja. Vendar se vrata pojavijo v vseh delih in imajo skupno 129 pojavitev.

Poleg teh treh prostorov imajo številčnejše pojavitve še nekateri. Soba se dvakrat pojavi med najpogostejšimi prostori z 61 pojavitvami, skupno pa se pojavi kar 126-krat. Ne najdemo je le pri Bevku. Vas ima med najpogostejšimi prostori 66 pojavitev in se tam pojavi pri treh avtorjih. Skupno ima 86 pojavitev, kar je relativno malo, če jo primerjamo z ostalimi prostori. Pri dveh avtorjih se ne pojavi nikoli. Okno ima med najpogostejšimi prostori več kot pol manj pojavitev od vasi, in sicer se pojavi pri dveh avtorjih, skupno 30-krat. Vendar ga najdemo v vseh delih s kar številnimi pojavitvami, tako da se skupno pojavi 105-krat. Prag se med najpogostejšimi prostori pojavi pri dveh avtorjih in ima skupno 31 pojavitev, a se prav tako pojavi v vseh desetih delih, skupno 85-krat. Zanimivo je, da je najpogostejši Bevkov prostor izba, ki se pojavi 34-krat, a je le pri njem med najpogostejšimi prostori. Skupno se pojavi 59-krat, a le pri štirih avtorjih.

Lahko rečemo, da so najpomembnejši prostori kategorije prostor v kmečki povesti hiša, miza, vrata, soba, okno in prag, med pomembnejšimi sta tudi vas in izba, a precej manj zastopani.

Predvsem izstopa hiša, prav tako pomembno vlogo, čeprav s skoraj pol manj pojavitvami, ima miza.

Graf 3: Zastopanost treh najpogostejših prostorov kategorije prostor v desetih obravnavanih delih

12.4.2 Najpogostejši prostori podkategorije stavba

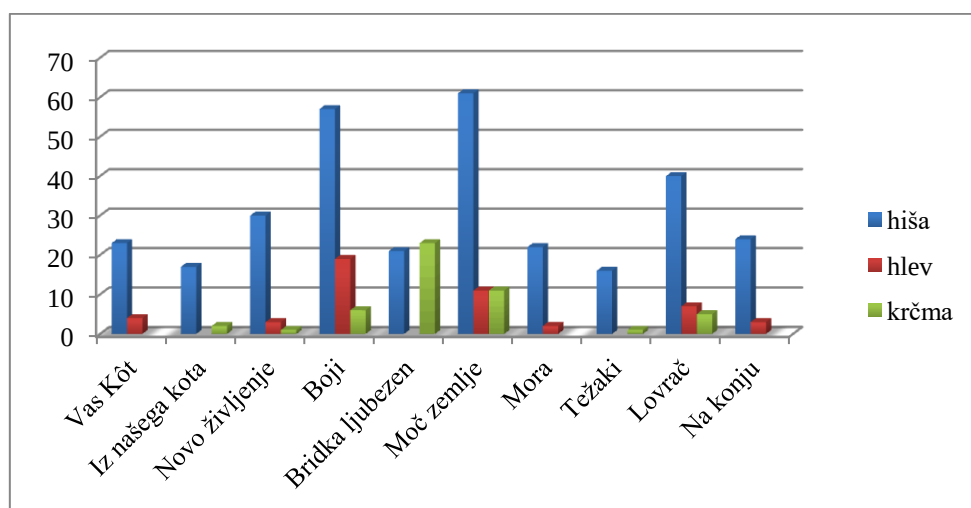
Med tremi najpogostejšimi prostori se v podkategoriji stavba skupno pojavi devetnajst prostorov. Edini prostor podkategorije stavba, ki se v vseh delih pojavi med najpogostejšimi prostori in to vedno na prvem mestu, je hiša. Skupno ima 311 pojavitev in predstavlja 9 % vseh prostorov kategorije prostor, kar je 1 % manj od povprečja, koliko odstotkov predstavlja najpogostejši prostor v posameznem delu. Hiša ima več kot sedemkrat več pojavitev od drugega najpogostejšega prostora, hleva. Ta se med najpogostejšimi prostori pojavi 41-krat pri štirih avtorjih. Te pojavitve predstavljajo 1 % vseh prostorov kategorije prostor, kar je 3 % manj od povprečja. Pojavi se še v treh delih in ima tako skupno 49 pojavitev. V treh delih se hlev ne pojavi. Tretji najpogostejši prostor podkategorije stavba je krčma, ki se pojavi 30-krat, enako kot hlev v štirih delih. Tudi ta prostor predstavlja 1 % vseh kategorije prostor, povprečje med deli znaša 2 %. Krčma se pojavi še pri treh avtorjih, pri treh pa ne, skupno ima tako 39 pojavitev.

Še en od prostorov ima več pojavitev, in sicer je to gostilna. Dvajset pojavitev je razdeljenih med štiri dela, poleg teh se pojavi še pri treh avtorjih in ima skupno 30 pojavitev. Še en prostor se med najpogostejšimi pojavi več kot pri enem avtorju, in sicer se cerkev pojavi v

dveh delih in ima skupno 4 pojavitve. Pojavlja se tudi v drugih delih, skupno 27-krat, le pri Kranjcu se ne pojavi. Vsi ostali prostori, ki se pojavijo med najpogostejšimi, se pojavijo le v enem delu in imajo tudi z ostalimi pojavitvami precej manjše število pojavitev od ostalih.

Gotovo je, da je najpomembnejši prostor podkategorije stavba hiša, ki se pojavi v vseh delih, v vseh z največ pojavitvami – drugi najpogostejši prostor ima več kot sedemkrat manj pojavitev. Pomembna prostora sta še hlev in krčma, ki sta drugi in tretji najpogostejši prostor, vendar imata precej manj pojavitev in se ne pojavljata v vseh delih. Prav tako pomemben, čeprav z manj pojavitvami, a se pojavi v devetih od desetih delih, je prostor »cerkev«. Zraven lahko prištejemo še gostilno.

Graf 4: Zastopanost treh najpogostejših prostorov podkategorije stavba v desetih obravnavanih delih

12.4.3 Najpogostejši prostori podkategorije prostor v stavbi

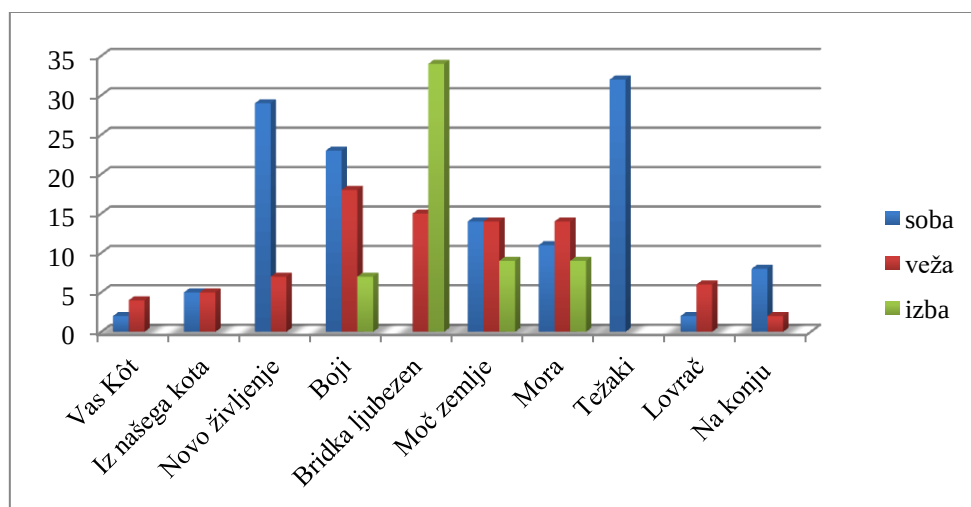
V podkategoriji prostor v stavbi se med najpogostejšimi prostori vseh desetih del pojavi trinajst prostorov. Najpogostejši prostor je soba, ki ima 124 pojavitev, kar predstavlja 4 % vseh prostorov kategorije prostor. Povprečje med posameznimi deli je 6 %. Med najpogostejšimi prostori se pojavi pri osmih avtorjih, dodatno se pojavi še pri enem avtorju in ima tako 126 pojavitev. Tako se soba ne pojavi le v enem delu. Na drugem mestu je s 85 pojavitvami veža. Ta se pojavi pri devetih delih med najpogostejšimi prostori, pri preostalem delu se nikoli ne pojavi. Teh 85 prostorov predstavlja 2 % vseh v kategoriji, kar je enako povprečju med posameznimi deli. Na tretjem mestu je izba, ki se pojavi 52-krat in predstavlja

1 % vseh prostorov kategorije prostor, ker je enako povprečju. Trikrat se pojavi med najpogostejšimi prostori, dodatno se pojavi še v enem delu, tako da ima skupno 59 pojavitev. To pomeni, da se pojavi le v štirih delih. Kljub temu da ima izba veliko število pojavitev, ni pogosto prisotna v delih, je pa najpogostejši Bevkov prostor v delu *Bridka ljubezen*.

Podobno kot izba ima tudi kamra dokaj visoko število pojavitev, a se v delih malokrat pojavi. Med najpogostejšimi prostori se pojavi trikrat z 31 pojavitvami, dodatno se pojavi še v dveh delih, v vsakem enkrat. Kamra se tako pojavi v petih od desetih del. Manj pojavitev a večjo zastopanost ima kuhinja. Petkrat se pojavi med najpogostejšimi prostori, a ima le 23 pojavitev – pri Kranjcu je drugi, pri Zbašniku tretji najpogostejši prostor, a ima pri obeh le eno pojavitev. Dodatno se pojavi še pri treh delih in ima skupno 26 pojavitev. Le v dveh delih se kuhinja ne pojavi.

Najpomembnejši prostor podkategorije prostor v stavbi je zagotovo soba, ki ima veliko število pojavitev in se pojavi v devetih od desetih del. Enako je pomembna veža, ki ima tudi dokaj številčne pojavitve in se tudi pojavi v devetih od desetih del. Izba je sicer tretji najpogostejši prostor podkategorije prostor v stavbi, a je tukaj predvsem zaradi Bevka, pri katerem je izba najpogostejši prostor, skupno pa se pojavi le v štirih od desetih del. Lahko bi rekli, da je bolj pomemben prostor kuhinja, ki ima sicer manj pojavitev, a se pojavi v osmih od desetih del. Dodatno bi lahko k pomembnim prostorom dodali še kamro, ki se pojavi v polovici del.

Graf 5: Zastopanost treh najpogostejših prostorov podkategorije prostor v stavbi v desetih obravnavanih delih

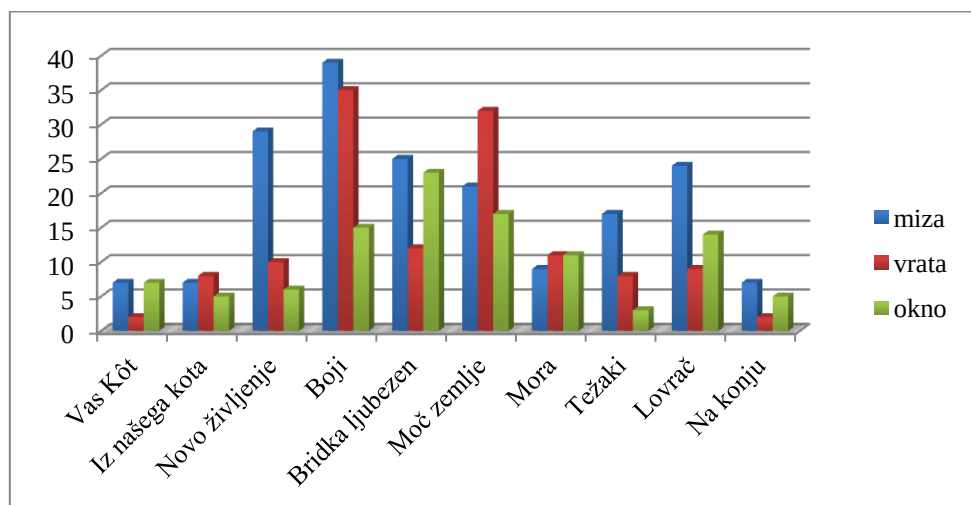
12.4.4 Najpogostejši prostori podkategorije del prostora/zunanjosti

Med najpogostejšimi prostori vseh del skupaj se v podkategoriji del prostora/zunanjosti pojavi enajst prostorov. Najpogostejši med njimi je miza, ki se pojavi v devetih delih in ima 176 pojavitev, kar znaša 5 % vseh prostorov te kategorije. Povprečje odstotkov vseh del skupaj je za 1 % višje. Miza pa se dodatno pojavi tudi v desetem delu in ima skupaj 185 pojavitev. Drugi najpogostejši prostor so vrata. Pri polovici del se pojavi med najpogostejšimi prostori s skupno 96 pojavitvami. To znaša 3 % vseh v prostorov kategorije, kar se od povprečja razlikuje za 1 % – povprečje znaša 4 %. Vrata se pojavijo tudi v preostalih delih, skupno 129-krat. Na tretjem mestu je okno, ki ima manj pojavitev, a se pri več delih pojavi med najpogostejšimi prostori. 86 pojavitev je razdeljenih med šest del in predstavlja 2 % vseh prostorov te kategorije, kar je ponovno 1 % manj od povprečja. Skupno s pojavitvami v preostalih štirih delih se okno pojavi 105-krat.

Imamo še druge prostore, ki se večkrat pojavljajo. Prag se med najpogostejšimi prostori pojavi trikrat in ima skupaj 37 pojavitev. Dodatno se pojavi še v šestih delih – tako ga le v enem delu ni oziroma ga najdemo v podkategoriji zunaj – in ima 76 pojavitev. Enako se klop pojavi v devetih od desetih del, štirikrat med najpogostejšimi s 35 pojavitvami, skupno pa z 69 pojavitvami. Postelja ima manj pojavitev, a se pojavi v vseh desetih delih – trikrat med najpogostejšimi s 27 pojavitvami, skupno pa ima 59 pojavitev. Dodatni trije pomembnejši prostori imajo manj pojavitev, a so med deli pogosteje zastopani. Ti prostori so tla, ki se med najpogostejšimi pojavijo v dveh delih s skupno enajstimi pojavitvami, skupno pa v osmih delih 34-krat, peč z desetimi pojavitvami v enem delu med najpogostejšimi prostori, skupno v sedmih delih s 43 pojavitvami, in kot, ki se med najpogostejšimi tudi pojavi enkrat in to z osmimi pojavitvami, skupno pa v osmih delih z 41 pojavitvami.

Najpogostejši prostor podkategorije del prostora/zunanjosti je miza, ki ima visoko število pojavitev, pojavi se v vseh desetih delih (v devetih med najpogostejšimi) in je drugi najpogostejši prostor celotne kategorije prostor. Na drugem mestu so vrata, ki imajo rahlo nižje število pojavitev, a se ravno tako pojavijo v vseh delih in so tretji najpogostejši prostor kategorije prostor. Na tretjem mestu je okno, prav tako se pojavi v vseh delih z nekaj manj pojavitvami kot vrata. Dodatni pomembnejši prostori – po številu pojavitev ali po zastopanosti v delih – so še prag, klop, postelja, tla, peč in kot.

Graf 6: Zastopanost treh najpogostejših prostorov podkategorije del prostora/zunanosti v desetih obravnavanih delih

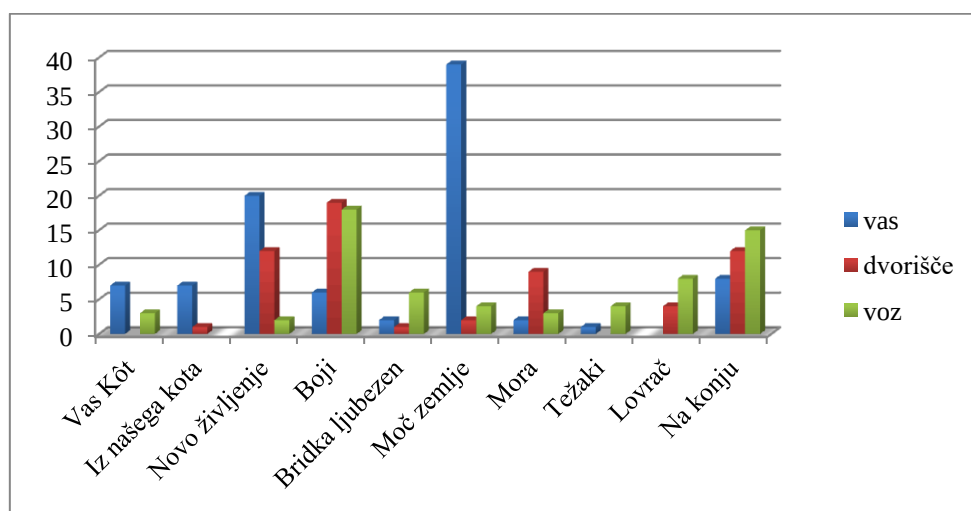
12.4.5 Najpogostejši prostori podkategorije zunaj

Podkategorija zunaj je precej bolj raznolika, posledično imajo posamezni prostori manjše število pojavitev. Skupno se v podkategoriji pojavi dvajset različnih prostorov. Najštevilčnejši je vas, ki se med najpogostejšimi pojavi pri štirih avtorjih in ima 73 pojavitev, kar predstavlja 2 % vseh prostorov kategorije prostor – povprečje vseh del je 4 %. Skupno se vas ne pojavi le v enem delu in ima 92 pojavitev. Drugi najpogostejši prostor je dvorišče, ki se med najpogostejšimi prav tako pojavi v štirih delih. Skupno ima 52 pojavitev in predstavlja 1 % vseh prostorov te kategorije, kar znaša 2 % manj od povprečja. Skupno se s 60 pojavitvami pojavi v osmih od desetih del. Na tretjem mestu je s 46 pojavitvami voz, ki se med najpogostejšimi tudi pojavi v štirih delih. Voz enako kot dvorišče predstavlja 1 % vseh prostorov kategorije, kar je 1 % manj od povprečja. Skupno ima več pojavitev kot dvorišče, in sicer 63, le v enem delu ga ne najdemo.

Ostali pogostejši prostori so še pot, ki se med najpogostejšimi pojavi tudi v štirih delih in ima 27 pojavitev, skupno pa 52 in jo najdemo v vseh desetih obravnavanih delih, njiva, ki ima med najpogostejšimi dvajset pojavitev v treh delih, dodatno se pojavi še v štirih delih in ima skupno 35 pojavitev, cesta, ki se pojavi v vseh delih, med najpogostejšimi trikrat z 22 pojavitvami, skupno pa ima 48 pojavitev, in vrt z 21 pojavitvami med najpogostejšimi prostori pri dveh avtorjih in 34 pojavitvami skupno pri sedmih avtorjih.

Najpomembnejši prostor, ki ima največje število pojavitev – a vseeno precej manj od najpogostejših prostorov ostalih podkategorij – in se pojavi v devetih od desetih del (med najpogostejšimi le pri štirih), je vas. Na drugem mestu je dvorišče, ki se pojavi v osmih od desetih del, na tretjem mestu je voz, ki se pojavi v devetih od desetih del, oba prostora se med najpogostejšimi pojavita v štirih delih. Pomembnejši prostori so še pot, njiva, cesta in vrt.

Graf 7: Zastopanost treh najpogostejših prostorov podkategorije zunaj v desetih obravnavanih delih

12.5 Najpogostejši prostori v kategoriji zapuščanje prostora

Med najpogostejšimi prostori kategorije zapuščanje prostora se skozi vseh deset knjig pojavi 53 različnih prostorov – pri nekaterih avtorjih se vsi prostori kategorije zapuščanje prostora pojavijo med najpogostejšimi, pri Kranjcu se vsi pojavijo enkrat in so tako vsi najpogostejši, pri Zbašniku in Jakliču nimamo tretjega najpogostejšega prostora, saj se vsi zvrstijo med prvi dve mesti.

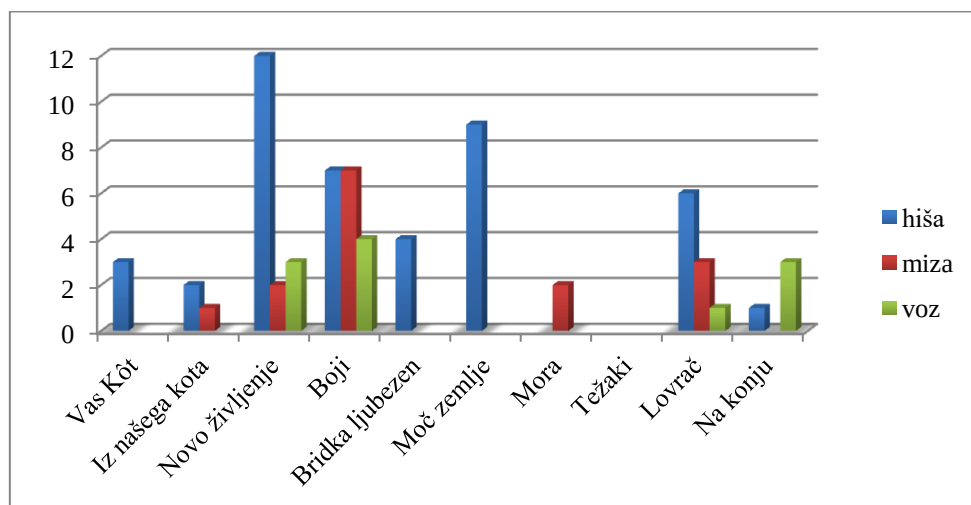
Najpogostejši prostor, ki ga literarne osebe zapustijo, je hiša, ki jo najdemo v osmih delih in pri vseh med najpogostejšimi prostori. Skupno se pojavi 44-krat in predstavlja 14 % vseh prostorov kategorije zapuščanje prostora. Povprečje, koliko odstotkov predstavlja najpogostejši prostor te kategorije v posameznem delu, je 17 %. V dveh delih se zapuščanje hiše ne pojavi. Na drugem mestu je miza, ki se med najpogostejšimi prostori pojavi v štirih delih, skupno 13-krat, kar znaša 4 % vseh prostorov te kategorije, kar je 6 % manj od povprečja med posameznimi deli. Dodatno se miza pojavi še v enem delu in ima skupno

petnajst pojavitev. Tako se miza v kategoriji zapuščanje prostora pojavi v polovici del. Tretji najpogostejši prostor je voz, ki ga v treh delih najdemo med najpogostejšimi in ima deset pojavitev, kar predstavlja 3 % vseh v kategoriji – povprečje znaša 6 %. Pojavi se še v enem delu in ima tako še eno pojavitev več. Voz se pojavi le v štirih od desetih del.

Manj pojavitev med najpogostejšimi prostori ima postelja, ki jo osebe zapuščajo v štirih delih, in sicer to storijo 8-krat. Dodatno se postelja pojavi še v štirih delih in ima skupno dvanajst pojavitev, kar je več od voza. Tako se postelja pojavi v osmih od desetih del. Osem pojavitev med najpogostejšimi ima soba, ki se pojavi v štirih delih, dodatnih pojavitev nima. Veža se pojavi v polovici del, petkrat med najpogostejšimi (v dveh delih), skupno devetkrat. Vas se skupno s petimi pojavitvami v treh delih pojavi med najpogostejšimi, dodatno se pojavi še v enem delu in ima skupno sedem pojavitev. Cerkev se pojavi v polovici del, trikrat med najpogostejšimi ima štiri pojavitve, skupno pa sedem. Hlev ima manj pojavitev, a je med deli pogosteje zastopan. Med najpogostejšimi prostori ga najdemo trikrat in ima štiri pojavitve, pojavi pa se še v štirih delih, skupno osemkrat. Tako se hlev pojavi v sedmih od desetih del. Okno se tudi pojavi v polovici del, trikrat med najpogostejšimi s štirimi pojavitvami, skupno pa jih ima šest.

Najpomembnejši prostor kategorije zapuščanje prostora je hiša, ki se pojavi v osmih od desetih del, vedno med najpogostejšimi, in jo osebe zapustijo precej večkrat kot ostale prostore – za primerjavo, drugi najpogostejši prostor ima več kot trikrat manj pojavitev. Na drugem mestu je miza, ki ima precej manj pojavitev, tudi zastopanost ni tako pogosta, saj se pojavi v petih od desetih del. Tretji najpogostejši prostor je voz, tudi z manj pojavitvami in manjšo zastopanostjo (štiri od desetih del). Tudi ostali prostori imajo manj pojavitev in manjšo zastopanost. Pri zastopanosti izstopata postelja, ki se pojavi v osmih od desetih del, in hlev, ki se pojavi v sedmih od desetih. Prostori, ki jih v delih najdemo večkrat, so še soba, veža, vas, cerkev in okno.

Graf 8: Zastopanost treh najpogostejših prostorov kategorije zapuščanje prostora v desetih obravnavanih delih

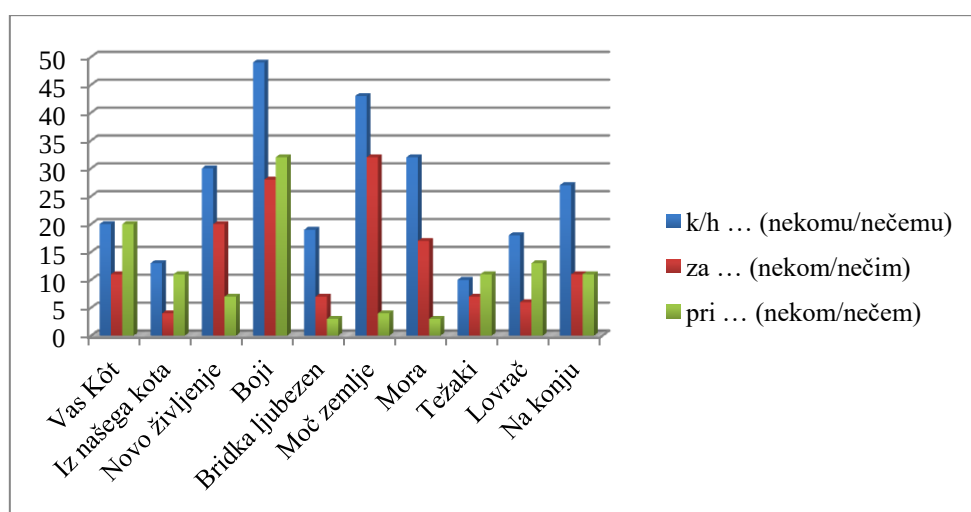
12.6 Najpogostejši prostori v kategoriji drugačna poimenovanja

V kategoriji drugačna poimenovanja najdemo med najpogostejšimi prostori dvanajst različnih prostorov. Najpogostejši prostor, ki se pojavi v vseh delih in v vseh med najpogostejšimi, je »k/h ...« (nekomu/nečemu). Skupno se pojavi 261-krat in predstavlja 15 % vseh prostorov kategorije drugačna poimenovanja. Povprečje odstotkov najpogostejšega prostora posameznih del je 16 %. Drugi najpogostejši prostor te kategorije je »za ...« (nekom/nečim). Med najpogostejšimi prostori ga najdemo pri šestih avtorjih, pojavi se 119-krat in predstavlja 7 % vseh v kategoriji, kar je 4 % manj od povprečja. Pojavi se še v preostalih štirih delih in ima skupno 143 pojavitev. Na tretjem mestu je prostor »pri ...« (nekom/nečem), ki se med najpogostejšimi pojavi pri šestih avtorjih in ima 98 pojavitev, kar znaša 6 % vseh prostorov v kategoriji – povprečje je 8 %. Tudi ta prostor se pojavi v vseh delih in ima skupno 115 pojavitev.

Imamo še tri prostore, ki se pojavijo v večini del. Prostor »pred ...« (nekom/nečim) se med najpogostejšimi pojavi 41-krat v štirih delih, skupno se skozi vseh deset del pojavi 78-krat. Prostor »na ...« (nekoga/nekaj/nekje/nekam) se v treh delih pojavi med najpogostejšimi in ima 38 pojavitev, pojavi pa se tudi v vseh ostalih delih in ima skupno 102 pojavitvi. Prostor »domov« se med najpogostejšimi pojavi 31-krat, in sicer pri treh avtorjih, skupno se pojavi v devetih od desetih del – pri Zbašnikovem delu prostora »domov« ni, je pa njegov drugi najpogostejši prostor »domú« – in ima 58 pojavitev.

Najpomembnejši prostor kategorije drugačna poimenovanja je »k/h ...« (nekomu/nečemu), ki se kot en od najpogostejših pojavi v vseh desetih delih in ima visoko število pojavitev. Na drugem mestu je »za ...« (nekom/nečim), ki se tudi pojavi v vseh delih, a med najpogostejšimi v šestih delih, in ima visoko število pojavitev. Enako je s tretjim najpogostejšim prostorom, ta je »pri ...« (nekom/nečem). Pomembni prostori so še »pred ...« (nekom/nečim), »na ...« (nekoga/nekaj/nekje/nekam) in »domov«. Vsi imajo rahlo nižje število pojavitev kot prejšnji trije, a se pojavijo v vseh ali skoraj vseh delih.

Graf 9: Zastopanost treh najpogostejših prostorov kategorije drugačna poimenovanja v desetih obravnavanih delih

12.7 Okolica in opisi

Avtorji v svoja dela vključujejo tudi prostore, ki jih ne moremo uvrstiti v zgornje kategorije. Gre za različne opise, ki jim avtorji posvečajo kar precejšno pozornost. Opisi so razdeljeni v štiri kategorije: opis kraja/prostora, opis okolice, opis zvokov iz okolice in opis vsega oziroma daljši opis, ki zajema vsaj dve od prejšnjih kategorij. Sedem avtorjev v svojih delih uporabi opise vseh štirih kategorij, v dveh delih ne najdemo zadnje kategorije, v enem delu ni zadnjih dveh kategorij.

Največ pozornosti je posvečene opisom okolice, od 527 opisov je več kot 50 % opisov okolice – natančno 279 opisov okolice. Pri tem so opisani prostori, ki jih literarne osebe gledajo, kažejo ali so proti njim obrnjene – največkrat je uporabljen ta opis okolice – opisi okolice prostora, v katerih se literarne osebe nahajajo, o katerih lahko izvemo iz samega

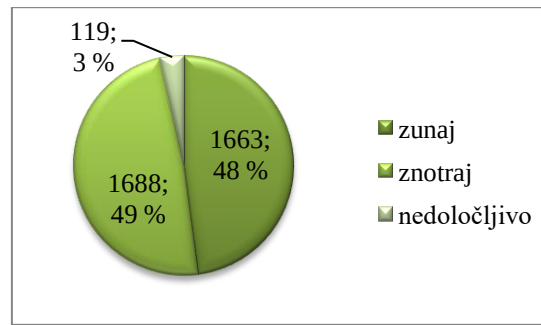
govora oseb, ali za dodatne opise, kje se prostor literarne osebe nahaja. Druga kategorija opisov, ki se je poslužujejo vsi avtorji, je opis kraja/prostora, ki v skupnem zavzema 26 % oziroma 136 opisov. Lahko gre za opise prostora, v katerem se literarna oseba nahaja ali o njem avtor pripoveduje, lahko pa gre za opis kraja kot uvod v pripoved. Nekateri opisi te in prejšnje kategorije so si zelo podobni, a ob branju vidimo razlike. Opisov zvokov iz okolice ne najdemo v Jakličevem delu. Opisi zvokov iz okolice skupno predstavljajo 15 % in jih je 78. Zvoke literarne osebe poslušajo, kar lahko izvemo tudi iz njihovega govora, ali pa gre za opise zvokov, ki usmerjajo dogajanje. Najmanjši delež predstavlja zadnja kategorija, in sicer manj kot 10 %. Med 34 takimi opisi najdemo daljše ali krajše opise, ki zajemajo vsaj dve od prejšnjih kategorij, velikokrat vsebujejo kar vse tri. Pri Jakliču, Deteli in Albrehtu teh daljših opisov ni.

V slovenski kmečki povesti so pomembni tudi opisi prostorov, kjer gre za opise, ki nam podajo bolj poglobljen vpogled v prostore in okolje, kjer se literarne osebe nahajajo. Največkrat najdemo opise okolice, ki nam povedo več o tem, kje se nahaja literarna oseba oziroma kaj jo obdaja. Precej zastopani so tudi opisi kraja/prostora, kjer poleg prostora, kjer najdemo literarno osebo, lahko več izvemo tudi o samem kraju, v katerem se delo dogaja, tudi če ta ni izražen z imenom. Manj zastopani so opisi zvokov iz okolice in opisi vsega, vendar predvsem pri teh zadnjih lahko dobimo širšo sliko o celotnem dogajalnem prostoru literarnih oseb in celotne povesti.

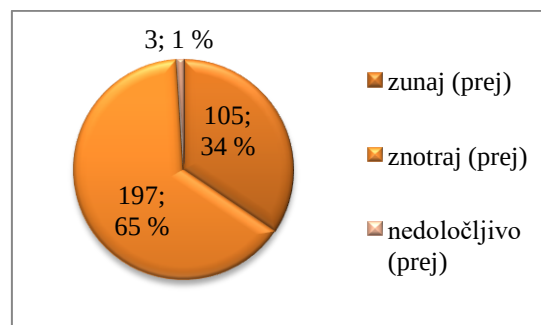
12.8 Dogajanje zunaj : znotraj

Od vseh prostorov kategorije prostor jih je 1663 postavljenih v zunanost, kar predstavlja 48 %, 1688 je postavljenih v notranost, kar predstavlja 49 %, za 119 prostorov ne vemo, ali so postavljeni ven ali noter, kar predstavlja 3 % vseh v kategoriji. V kategoriji zapuščanje prostora, preden literarne osebe prostor zapustijo, je 105 prostorov zunanjih, 197 notranjih in trije ostanejo nedoločljivi. Tako zunanji prostori predstavljajo 34 %, notranji 65 %, nedoločljivi 1 % vseh prostorov kategorije zapuščanje prostora. Po zapustitvi prostorov je 193 prostorov zunanjih, 91 notranjih, 21 jih ostane nedoločljivih. Zunanji prostori sedaj zavzemajo 63 %, notranji 30 %, nedoločljivi 7 % vseh prostorov v tej kategoriji. Kategorija drugačna poimenovanja prinaša 890 zunanjih prostorov, kar predstavlja 52 %, 742 notranjih prostorov, kar predstavlja 43 %, in 94 nedoločljivih prostorov, kar predstavlja 5 % vseh prostorov kategorije drugačna poimenovanja.

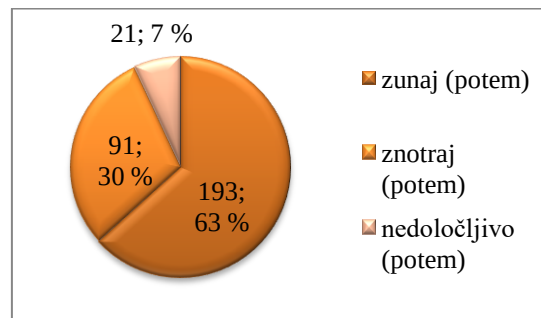
Graf 10: Postavitev prostorov vseh desetih del v kategoriji prostor

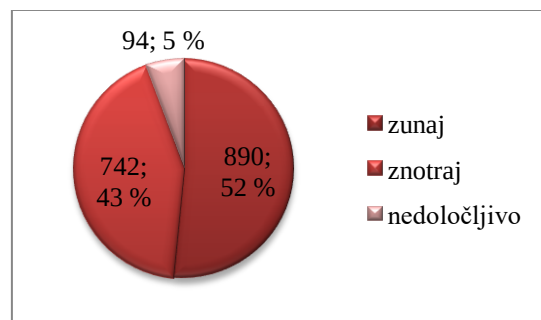
Graf 11: Postavitev prostorov vseh desetih del v kategoriji zapuščanje prostora pred zapustitvijo prostorov

Graf 12: Postavitev prostorov vseh desetih del v kategoriji zapuščanje prostora po zapustitvi prostorov

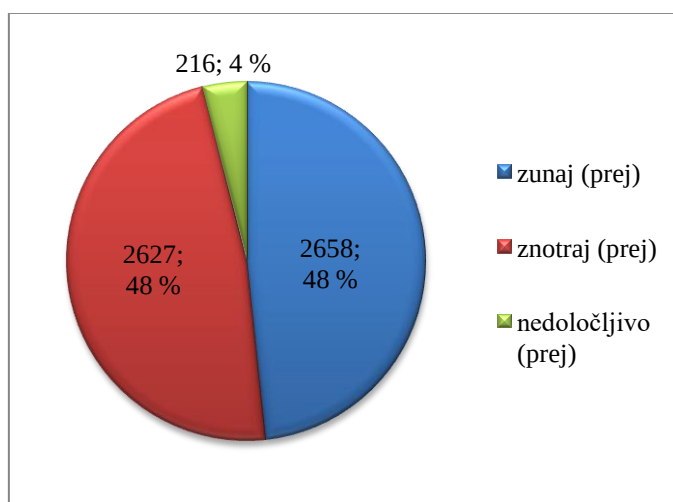

Graf 13: Postavitev prostorov vseh desetih del v kategoriji drugačna poimenovanja

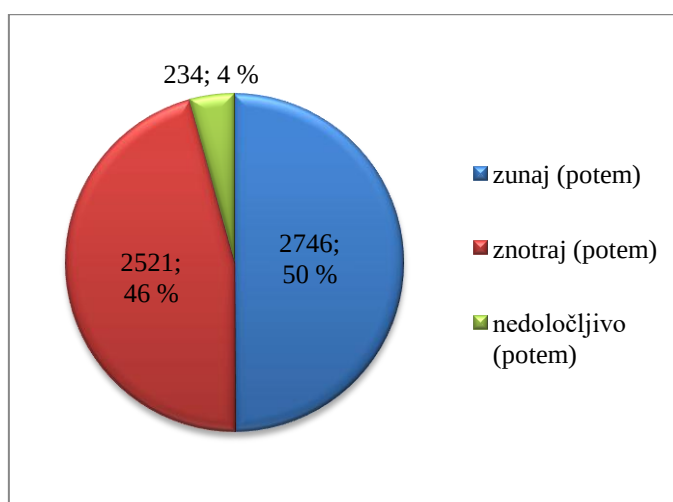

Skupno je pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora 2658 prostorov zunanjih, kar predstavlja 48 %, enako je zastopano tudi notranje dogajanje z 2627 prostori, nedoločljivih prostorov je 216, kar predstavlja 4 %. Za tem, ko osebe v kategoriji zapuščanje prostora prostore zapustijo, je 2746 prostorov zunanjih, 2521 notranjih in 234 nedoločljivih. Zunanji prostori sedaj predstavljajo 50 %, notranjih 46 % in nedoločljivi ponovno 4 % vseh prostorov.

Graf 14: Postavitev vseh prostorov vseh desetih del pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora

Graf 15: Postavitev vseh prostorov v vseh desetih delih po zapustitvi prostorov v kategoriji zapuščanje prostora

Za slovensko kmečko povest lahko rečemo, da je v kategoriji prostor dogajanje oziroma s prostori izraženo dogajanje enakomerno postavljeno v zunanost in notranost. Majhen delček ostane nedoločen, saj nam za umestitev primanjkuje podatkov.

Kategorija zapuščanje prostora je pred zapustitvijo prostora bolj notranje zastopana, več kot 60 %, medtem ko zunanost predstavlja nekaj več kot 30 %. Zelo majhen delež prostorov ostane nedoločljiv. Po zapustitvi prostorov imamo popolnoma obrnjeno sliko, pri čemer imamo nekaj odstotkov več nedoločljivih prostorov. Tako lahko rečemo, da se osebe večinoma najprej zadržujejo v notranjosti in, ko zapustijo prostor, odidejo v zunanost.

V kategoriji drugačna poimenovanja prevladujejo zunanji prostori, ki zavzemajo več kot 50 %, notranji so zastopani z nekaj več kot 40 %, nedoločljivih prostorov pa ostane več kot v kategoriji prostor, a jih je še vedno manj kot v kategoriji zapuščanje prostora po zapustitvi prostorov.

Tako je v celoti gledano pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora zastopanost prostorov v zunanosti in notranost v slovenski kmečki povesti enakovredna, pri obeh nekaj manj kot polovica, vedno ostane nekaj malega nedoločenih prostorov. Po zapustitvi prostorov je več zunanjega, s prostori izraženega, dogajanja, notranjega je nekaj manj, nedoločenih prostorov ostaja enak odstotek. Vendar, ker zunanje in notranje prostore ločijo le 4 %, lahko rečemo, da je tudi po zapustitvi prostorov dogajanje nekje enakomerno porazdeljeno med zunanostjo in notranostjo. Tako lahko za slovensko kmečko povest rečemo, da je enako pomembno zunanje kot notranje dogajanje, ki je izraženo s prostori.

12.9 Glavne literarne osebe in prostori

Pri raziskovanju oseb in njihove povezave s prostori se je pokazalo, da dela med seboj nimajo tolikšnih skupnih točk kot pri ostalih raziskovalnih področjih. Menim, da je to odraz tega, da imajo osebe v različnih delih različne vloge, posledično bi morali dela najprej razdeliti v posamezne skupine, na primer dela, kjer je dogajanje skoncentrirano na eno osebo, kjer spremljamo dve osebi, navadno v ljubezenskem odnosu, kjer je v dogajanje vpeta skupina ljudi, kjer je opisana celotna vas ... Kljub temu sem skušala rezultate posameznih del združiti in dobila določene rezultate, ki pa niso bili v skladu z mojimi pričakovanji – da si bodo rezultati zelo podobno oziroma da ne bo velikih odstopanj.

Najprej bom predstavila zastopanost moških in ženski oseb v posameznih kategorijah in skupno, nato bom predstavila še njihovo zastopanost v najpogostejših prostorih.

12.9.1 Glavne literarne osebe in prostori v kategoriji prostor

Pri moških osebah je povprečje odstotkov, koliko so posamezne moške osebe zastopane v prostorih kategorije prostor, 29 %. Od skupno dvanajstih moških oseb, ki sem jih analizirala, tri od povprečja odstopajo za več kot 15 %, dve imata toliko manjšo pojavnost, ena toliko večjo. Manjšo imata obe drugi analizirani moški osebi v Jakičevem in Albrehtovem delu, večjo ima Plestenjakov glavni lik Lovrač, po katerem delo nosi naslov in predstavlja 49 % vseh prostorov kategorije prostor.

Pri ženskih osebah je povprečje odstotkov posameznih ženskih oseb v delih 16 %. Analizirala sem štirinajst ženskih oseb, od katerih se le ena razlikuje za več kot 15 %, in sicer je to Bevkova Micka, ki predstavlja 40 % vseh prostorov v kategoriji. Vse ostale osebe odstopajo za največ 10 %.

Skupno je povprečje odstotkov pojavitev tako moških kot ženskih oseb v posameznih prostorih 22 %. Tukaj od skupno 26 oseb šest oseb odstopa od povprečja, in sicer tri moške in tri ženske osebe. Vse tri moške osebe imajo večjo pojavnost od povprečja, vse tri ženske pa manjšo in vse tri predstavljajo 6 %. Od tega sta dve iz del, kjer sta bili analizirani dve ženski osebi.

12.9.2 Glavne literarne osebe in prostori v kategoriji zapuščanje prostora

V kategoriji zapuščanje prostora je povprečje odstotkov pojavnosti moških oseb 25 %. Ponovno tri osebe odstopajo od povprečja za več kot 15 %. Ponovno Plestenjakov Lovrač predstavlja skoraj 20 % več, enako je z Bevkovim Jakcem. Albrehtov lik Parapat predstavlja le 4 % prostorov kategorije zapuščanje prostora, je pa to tisti moški lik v delu, kjer sem analizirala dva lika, ki ima skupno večjo predstavnost v prostorih kot drugi lik.

Povprečje pri ženskih osebah je 17 %. Tudi tukaj tri osebe odstopajo od povprečja za več kot 15 %. Tudi v tej kategoriji ima večjo pojavnost Bevkova Micka, in sicer za skoraj 30 % več. Dve osebi imata toliko manjšo predstavnost oziroma se v prostorih kategorije zapuščanje

prostora sploh ne pojavita – Jakličeva Micika se ne pojavi v kategoriji zapuščanje prostora, je pa ona drugi analiziran ženski lik, ki ima skupno manjšo pojavnost.

Skupno je povprečje odstotkov pojavitev posameznih literarnih oseb v prostorih kategorije zapuščanje prostora 21 %. V tej kategoriji sedem oseb odstopa od povprečja za več kot 15 %, tri moške osebe in štiri ženske. To so iste moške osebe, ki so izstopale že v analizi samih moških oseb. Pri ženskih osebah ima toliko večjo pojavnost ponovno Bevkova Micka, tri osebe pa imajo nižjo pojavnost ali se v kategoriji sploh ne pojavijo.

12.9.3 Glavne literarne osebe in prostori v kategoriji drugačna poimenovanja

V kategoriji drugačna poimenovanja največ moških oseb odstopa od povprečja odstotkov pojavitev posameznih oseb v prostorih, ki znaša 28 %. Pet oseb od tega povprečja odstopa za več kot 15 %, tri imajo večjo pojavnost, dve manjšo. Ponovno z večjo pojavnostjo izstopata lika Bevkovega in Plestenjakovega dela, pridruži se jima še lik Karčija iz Kranjčevega dela. Manjšo pojavnost imata oba moška lika v Albrehtovem delu, ki sta na splošno manj pomembna od obeh analiziranih ženskih likov.

Povprečje pri ženskih likih znaša 14 %, od katerega le en ženski lik odstopa za več kot 15 %. Ponovno je to Bevkov lik Micke, ki predstavlja 39 % prostorov kategorije drugačna poimenovanja.

Skupno je povprečje odstotkov pojavitev literarnih oseb v prostorih kategorije drugačna poimenovanja 21 %. V kategoriji drugačna poimenovanja največ oseb odstopa od povprečja, in sicer od 26 analiziranih je devet takih, pet moških in štiri ženske. Vse moške osebe imajo večjo pojavnost od povprečja, že prej omenjenim se pridružita še Detelov Tonček in Budalov Jože. Pri ženskih osebah ima Bevkova Micka večjo pojavnost, ostale tri imajo manjšo. Pri Jakliču imata obe analizirani ženski osebi zelo nizko pojavnost v kategoriji drugačna poimenovanja, pri Plestenjakovem delu pa ena od obeh, Jera, ki ima tudi skupno bolj nizko pojavnost.

12.9.4 Glavne literarne osebe in prostori v vseh treh kategorijah skupaj

Skupno povprečje odstotkov pojavitev moških oseb v prostorih vseh kategorij znaša 29 %. Le dve osebi od tega povprečja odstopata za več kot 15 %. Ponovno je to Plestenjakov Lovrač, ki predstavlja skoraj 50 % vseh prostorov v delu in je odstopal v vseh treh kategorijah, manjšo pojavnost pa ima Albrehtov lik Nace, ki predstavlja 9 %.

Skupno povprečje odstotkov pojavitev ženskih oseb v prostorih vseh kategorij znaša 16 %. Le ena oseba odstopa od tega povprečja za več kot 15 %, in sicer je ta oseba ponovno Bevkova Micka, ki je odstopala v vseh kategorijah.

Skupno povprečje odstotkov pojavitev tako moških kot ženskih oseb v prostorih vseh kategorij znaša 22 %. Od tega povprečja za več kot 15 % odstopa šest oseb, in sicer štiri moške in dve ženski. Vse štiri odstopajoče moške osebe imajo večjo pojavnost od samega povprečja, in sicer so to Bevkov Jakec, Kranjčev Karči, Plestenjakov Lovrač in Budalov Jože. Pri ženskah ima Bevkova Micka ponovno toliko večjo pojavnost, manjšo pojavnost pa ima Jakličeva Micika, ki je odstopala z nizko pojavnostjo v vseh treh kategorijah.

12.9.5 Glavne literarne osebe in najpogostejši prostori v kategoriji prostor

Najprej bom predstavila pojavnost glavnih oseb v posameznih podkategorijah, nato še znotraj celotne kategorije. Pri podkategorijah bom predstavila oba spola skupaj, pri kategorij pa tudi oba spola posebej.

Povprečje odstotkov pojavnosti moških in ženskih oseb v podkategoriji stavba kategorije prostor je 21 %. Štiri osebe od tega povprečja odstopajo za več kot 15 %, in sicer dve moški in dve ženski. Moški osebi imata toliko večjo predstavnost, ženski imata toliko manjšo. V podkategoriji prostor v stavbi je povprečje pojavitev 26 %. Od 26 analiziranih oseb jih enajst odstopa od povprečja, pet moških in šest ženskih. Šest oseb ima več pojavitev od povprečja, pet ima manjše število pojavitev od povprečja. Ena oseba se ne pojavi v najpogostejših prostorih podkategorije prostor v stavbi. V podkategoriji del prostora/zunanosti je povprečje 20 %, od tega se tri ženske osebe in dve moški ločijo za več kot 15 %, tri z večjo pojavnostjo, dve z manjšo. Podkategorija zunaj s povprečjem 22 % ima spet večja odstopanja, kjer skoraj polovica oseb odstopa za več kot 15 %. Tako ima od dvanajstih oseb – sedem moških in pet

ženskih – polovica večjo in druga polovica manjšo pojavnost. Štiri osebe se v najpogostejših prostorih podkategorije zunaj sploh ne pojavijo.

V kategoriji prostor je povprečje, koliko odstotkov od skupnega števila najpogostejših prostorov kategorije prostor predstavlja posamezna literarna oseba, 21 %. Od tega povprečja štiri osebe, dve ženski in dve moški, odstopajo za več kot 15 %. Obe moški in ena ženska – Bevkova Micka – imajo toliko večjo predstavnost, druga ženska oseba ima toliko manjšo.

Če gledamo samo moške osebe, je povprečje 26 %. Od tega se štiri osebe ločijo za več kot 15 %. Oba glavna moška predstavnika v Albrehtovem delu imata manjše število pojavitev z najpogostejšimi prostori kategorije prostor. Na drugi strani sta predstavnika Kranjčevega in Plestenjakovega dela bližje predstavnosti v polovici najpogostejših prostorov v kategoriji.

Pri ženskih osebah je povprečje 17 %. Le ena oseba se od tega povprečja loči za več kot 15 %. To je Bevkova Micka, ki se pojavi v 38 % najpogostejših prostorov kategorije prostor.

12.9.6 Glavne literarne osebe in najpogostejši prostori v kategoriji zapuščanje prostora

Povprečje odstotkov pojavitev oseb v najpogostejših prostorih kategorije zapuščanje prostora je 22 %. Od tega povprečja šest oseb odstopa za več kot 15 %, od tega štiri ženske in dva moška. Polovica od teh ima večjo pojavnost, polovica manjšo. Ena oseba se v najpogostejših prostorih kategorije zapuščanje prostora ne pojavlja.

Pri moških osebah je povprečje 26 %, od katerega odstopajo štiri osebe. Dve se razlikujeta po večji pojavnosti – ena ima 50 %, druga 47 % pojavnost – dve se razlikujeta po manjši pojavnosti. To sta obe analizirani moški osebi Albrehtovega dela, kjer obe predstavljata 8 % najpogostejših prostorov kategorije zapuščanje prostora.

Pri ženskih osebah povprečje znaša 19 %. Ponovno le ena oseba odstopa od tega povprečja za več kot 15 %, in sicer je to Albrehtov lik Cincle. Ena ženska oseba se v najpogostejših prostorih kategorije zapuščanje prostora ne pojavlja.

12.9.7 Glavne literarne osebe in najpogostejši prostori v kategoriji drugačna poimenovanja

V kategoriji drugačna poimenovanja povprečje odstotkov pojavitev oseb v najpogostejših prostorih znaša 19 %. Od tega se razlikujejo štiri osebe za več kot 15 %, tri moške in ena ženska. Vse tri moške imajo večjo predstavnost, ženska pa manjšo v najpogostejših prostorih kategorije zapuščanje prostora.

Pri analizi samo moških oseb vidimo, da se štiri za več kot 15 % razlikujejo od povprečja, ki znaša 27 %. Dve osebi imata večjo pojavnost v najpogostejših prostorih – Bevkov Jakec 48 %, Kranjčev Karči 51 %. Ponovno, kot v prejšnjih dveh kategorijah pri analizi moških likov, oba Albrehtova lika odstopata z manjšo pojavnostjo.

Pri analizi samo ženskih oseb znaša povprečje 13 %. Pri tem nobena ženska oseba od povprečja ne odstopa za več kot 15 %.

12.9.8 Glavne literarne osebe in prostori v slovenski kmečki povesti

Kot sem že omenila, je rezultate težko posplošiti, saj je odstopanj veliko – če bi gledala odstopanja z 10 %, bi jih bilo še več, posledično sem se odločila za 15 % odstopanje. Kljub temu bom podala nekatere ugotovitve.

Moške osebe v povprečju zavzemajo več pojavitev v prostorih kot ženske osebe, pri čemer so tudi izjeme, kot je Bevkova Micka. Od povprečnih rezultatov večkrat odstopajo moške kot ženske osebe, tako pri analizi vsakega spola posebej kot pri analizi obeh spolov skupaj.

V povprečju moške osebe zavzemajo 29 % pojavitev s prostori kategorije prostor, ženske imajo s prostori kategorije prostor v povprečju 16 % pojavitev. Če gledamo oba spola skupaj, se v povprečju glavna oseba pojavi v 22 % s prostori kategorije prostor. V kategoriji zapuščanje prostora imajo moški povprečno 25 % pojavitev, ženske 17 %, skupno pa osebe zajemajo 21 % prostorov kategorije zapuščanje prostora. V kategoriji drugačna poimenovanja moška pojavnost narase, in sicer sedaj znaša 28 %, ženska pade na 14 %, skupno pa je pojavitev enaka tisti iz kategorije zapuščanje prostora, torej 21 %. Skupno skozi vse tri

kategorije je pojavnost glavnih literarnih oseb enaka kot v kategoriji prostor, torej pri moških v povprečju znaša 29 %, pri ženskah 16 %, skupno 22 %.

Pri pojavnosti glavnih literarnih oseb z najpogostejšimi prostori posameznih podkategorij kategorije prostor so odstopanja še večja. V povprečju se literarna oseba pojavi z 21 % najpogostejših prostorov podkategorije stavba, 26 % najpogostejših prostorov podkategorije prostor v stavbi, 20 % podkategorije del prostora/zunanosti in 22 % podkategorije zunaj. V povprečju se literarne osebe pojavijo v 21 % najpogostejših prostorov kategorije prostor, pri samo moški analizi to povprečje znaša 26 %, pri samo ženski analizi 17 %. V kategoriji zapuščanje prostora je skupna pojavitev z najpogostejšimi prostori 22 %, moška pojavitev je ponovno 26 %, ženska 19 %. V kategoriji drugačna poimenovanja se literarne osebe v povprečju skupno pojavijo v 19 % najpogostejših prostorov, moške v 27 %, ženske v 13 %, pri čemer edinkrat nobena oseba ne odstopa za več kot 15 %.

Vendar ponavljam, da je tukaj posploševanje precej ohlapno in bi bilo potrebno podrobneje analizirati dela, ki bi bila najprej kategorizirana v posamezno skupino, kakšna je vloga oseb v dogajanju, za kar pa bi potrebovali večje število del, ki jih ta magistrska naloga žal ne vsebuje.

13. ZAKLJUČEK

V magistrski nalogi sem raziskovala prostor v slovenski kmečki povesti. Izbrala sem deset del tega žanra z obsegom od 20.000 do 45.000 besed, in sicer Zbašnikovo povest *Vas Kôť*, Jakličevo povest *Iz našega kota*, Detelovo povest *Novo življenje*, Finžgarjevo povest *Boji*, Bevkovo povest *Bridka ljubezen*, Matičičevo delo *Moč zemlje*, Albrehtovo delo *Mora*, Kranjčevo delo *Težaki*, Plestenjakovo delo *Lovrač* in Budalovo povest *Na konju*. Pri vsakem delu sem najprej identificirala morebitne dejanske kraje dogajanja, nato sem analizirala prostore, ki sem jih razdelila v tri kategorije, prvo kategorijo – prostor – sem razdelila še na štiri podkategorije, zatem sem pregledala opise, predvsem opise okolice, nadaljevala sem z analizo razmerja dogajanja zunaj proti znotraj in zaključila s pregledom povezav med glavno moško in žensko osebo (ali več osebami) s posameznimi prostori. Po zbranih in analiziranih podatkih sem opisala rezultate in skušala najti skupne točke prostora v slovenski kmečki povesti.

V slovenski kmečki povesti največ prostorov spada v kategorijo **prostor**, in sicer je takih v povprečju 62 %. Na drugem mestu so prostori v kategoriji **drugačna poimenovanja prostora**, ki predstavljajo okoli 33 %. Najmanj številčna je kategorija z imenom **zapuščanje prostora**, ki v povprečju zavzema le 5 %. Med podkategorijami prostora sta najpogostejši **del prostora/zunanosti** – 32 % – in **zunaj** – 33 % – najmanj številčna pa je **prostor v stavbi** – 13 %. Podkategorija **stavba** predstavlja 22 %.

Tudi pri raznolikosti, kjer sem rezultate opisovala le pri končni analizi in ne pri posameznih delih, je potrebno rezultate podati v odstotkih. Raznolikost sem analizirala tako, da sem računala, koliko odstotkov od števila prostorov, ki se v (pod)kategoriji pojavijo, predstavljajo posamezni raznoliki prostori. Tako sem prišla do rezultatov, da je najbolj raznolika kategorija zapuščanje prostora, kjer se odstotki razprostirajo od 52 do 100 %, v povprečju pa je raznolikost kategorije zapuščanje prostora 71 %. Kategorija prostor in kategorija drugačna poimenovanja sta si po raznolikosti precej blizu, pri kategoriji prostor se razprostira med 20 in 37 %, v povprečju znaša 29 %, pri kategoriji drugačna poimenovanja se razprostira med 16 in 33 %, povprečje pa znaša 26 %. Pri podkategorijah je najbolj raznolika podkategorija zunaj, ki ima razpon raznolikosti med 33 in 60 %, v povprečju 42 %, na drugem mestu sta podkategorija prostor v stavbi in podkategorija del prostora/zunanosti, ki imata obe povprečje 25 %, razpon pa je pri podkategoriji prostor v stavbi večji, kjer se odstotki razprostirajo od 9 do 58 %, pri podkategoriji del prostora/zunanosti pa od 16 do 35 %. Najmanj raznolika je podkategorija stavba, ki ima 19 % raznolikost z razponom od 14 do 26 %.

Najpomembnejši prostor kategorije prostor je zagotovo **hiša**, ki se med najpogostejšimi pojavi v devetih od desetih del, tudi pri desetem delu ima veliko število pojavitev. Tako je prostor, ki se pojavi v vseh delih in ima precej večje število pojavitev od ostalih prostorov. Zelo pomembna je tudi **miza**, ki ima še vedno veliko pojavitev in se prav tako pojavi v vseh delih – v šestih delih tudi med najpogostejšimi prostori kategorije prostor. Ostali najpomembnejši prostori v kategoriji prostor so še **vrata**, **soba**, **okno** in **prag**, zraven lahko prištejemo še **vas** in **izbo**, ki pa sta precej manj zastopani.

Najpomembnejši prostor podkategorije stavba je **hiša**, ki se v vseh desetih delih pojavi kot najpogostejši prostor in predstavlja več kot sedemkrat več pojavitev kot drugi najpogostejši. Večje število pojavitev imata še **hlev** in **krčma**, ki pa se ne pojavita v vseh delih. Pomembnejša prostora te podkategorije sta še **gostilna** in **cerkev**. V podkategoriji prostor v

stavbi se noben prostor ne pojavi v vseh desetih delih. Najpomembnejši je **soba**, ki ima največje število pojavitev in se pojavi v devetih od desetih del. Drugi pomemben prostor je **veža**, ki ima tudi večje število pojavitev in se pojavi v devetih delih. **Izba** ima sicer tretje najvišje število pojavitev, kar je posledica tega, da je to najpogostejši Bevkov prostor, a se skupno pojavi le v štirih delih. Med pomembnejše prostore lahko uvrstimo še **kamro** in **kuhinjo**, ki ima sicer manjše število pojavitev, a jo najdemo v osmih od desetih del. **Miza** je že v celotni kategoriji eden od najpomembnejših prostorov in enako je tudi v podkategoriji del prostora/zunanosti. Ima skoraj dvakrat več pojavitev kot drugi najštevilčnejši prostor, med najpogostejšimi se pojavi v devetih od desetih del, pojavi se tudi v desetem delu. Na drugem mestu so **vrata** s precej visokim številom pojavitev, poleg tega ga najdemo v vseh desetih delih. Enako je z **oknom**, ki je po številu pojavitev na tretjem mestu. Pomembnejši prostori kategorije drugačna poimenovanja, po številu pojavitev ali po zastopanosti v delih, so še **prag, klop, postelja, tla, peč** in **kot**. Najštevilčnejši prostor podkategorije zunaj je **vas**, ki pa ga ne najdemo v vseh delih – v enem se ne pojavi. Dva prostora podkategorije zunaj najdemo v vseh delih, **pot** in **cesto**, a sta po številu pojavitev bolj skromna. Drugi pomemben prostor je **dvorišče**, sledi mu **voz**. Ostala pomembnejša prostora sta še **njiva** in **vrt**.

V kategoriji zapuščanje prostora ni prostora, ki bi se pojavil v vseh desetih delih. Najpomembnejši je **hiša**, ki se pojavi v osmih od desetih del, pri vseh med najpogostejšimi, in ima več kot trikrat več pojavitev od drugega najpogostejšega prostora. Drugi pomemben prostor s precej manj pojavitvami je **miza**, ki ima tudi manjšo zastopanost med deli, pojavi se v petih od desetih del. Po številu pojavitev je tretji najpomembnejši prostor **voz**, ki pa tudi nima zastopanosti med deli – štiri dela od desetih. Po zastopanosti sta bolj pomembna **postelja**, ki se pojavi v osmih delih, in **hlev**, ki se pojavi v sedmih delih. Pomembnejši prostori kategorije zapuščanje prostora so še **soba, veža, vas, cerkev** in **okno**.

V kategoriji drugačna poimenovanja nosi najpomembnejšo vlogo prostor »**k/h** ...« (nekomu/nečemu), ki se v vseh desetih delih pojavi med najpogostejšimi in ima visoko število pojavitev. Na drugem mestu je »**za** ...« (nekom/nečim), sledi mu »**pri** ...« (nekom/nečem). Pomembni so še »**pred** ...« (nekom/nečim), »**na** ...« (nekoga/nekaj/nekje/nekam) in »**domov**«. Število pojavitev je sicer nižje, a se pojavijo v vseh delih – domov se v Zbašnikovem delu ne pojavi v tej obliki, ampak kot »domú«, ki je njegov drugi najpogostejši prostor te kategorije.

V slovenski kmečki povesti so poleg teh pomembni še drugi t. i. prostori, ki pa spadajo v drugo kategorijo analize, kjer sem pregledovala opise, predvsem opise okolice. Gre za opise, ki nam nudijo poglobljen vpogled v celoten prostor, tako tisti, v katerem se osebe neposredno nahajajo, kot tisti, ki jih obdaja, ali celo za opis celotnega kraja, v katerega je delo postavljeno. Največkrat – več kot 50 % vseh – so uporabljeni opisi okolice, kjer izvemo več o prostoru, kjer se nahaja literarna oseba, ali o tem, kaj jo obdaja. Večjo zastopanost imajo tudi opisi kraja/prostora, manj se posvečajo opisu zvokov iz okolice in daljšim opisom, kjer najdemo več od prejšnjih kategorij združenih v en opis ali odstavek.

Pregledala in analizirala sem tudi, koliko prostorov je postavljenih v zunanost in koliko v notranjost. Pri tem je v večini ostal še kakšen prostor, ki se ga zaradi pomanjkanja podatkov ni dalo umestiti. V kategoriji prostor so malo bolj pogosti notranji prostori, ki zavzemajo 49 %, zunanji pa zavzemajo le 1 % manj. Nedoločljivih prostorov ostaja 3 %. V kategoriji zapuščanje prostora so pred zapustitvijo prostorov pomembnejši notranji prostori, in sicer jih je 65 %, zunanjih pa 34 %. Nedoločljivi predstavljajo le 1 %. Po zapustitvi prostorov se slika obrne, notranjih imamo sedaj 30 %, zunanjih 63 %, nedoločljivi narastejo na 7 %. V kategoriji drugačna poimenovanja so pomembnejši zunanji prostori, ki predstavljajo 52 %, notranji predstavljajo 43 %, nedoločljivih ostaja 5 %. Skupno so si pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora zunanji in notranji prostori enakovredni, oboji zavzemajo 48 %, nedoločljivih imamo tako 4 %. Po zapustitvi prostorov v kategoriji zapuščanje prostora prevladajo zunanji, ki predstavljajo 50 %, notranji predstavljajo 46 %, nedoločljivih imamo kot prej 4 %. Lahko rečemo, da je dogajanje, izraženo s prostori, v slovenski kmečki povesti skoraj enakovredno razdeljeno med zunanje in notranje.

Zadnji del analize je bil posvečen raziskovanju, kako so glavne literarne osebe povezane s prostori. Pri tem se je izkazalo, da rezultati tukaj nimajo toliko skupnih točk kot pri ostalih, in jih je težje posploševati. Potrebno bi bilo posamezna dela najprej razvrstiti v skupine, pri katerih bi se ločevalo na podlagi tega, kakšna je vloga literarnih oseb v dogajanju – je dogajanje grajeno okoli ene osebe, para, skupine oseb, celotne vasi ... Sama tega nisem storila, ker imam v analizo vključenih premalo del. Kljub temu sem podala rezultate, ki pa so precej bolj ohlapni oziroma sem upoštevala širša odstopanja.

V raziskovanje sem vključila moške in ženske osebe – največkrat pri vsakem delu eno, če je več izstopajočih, sem jih vključila več. V povprečju moške osebe zavzemajo večje število

pojavitev v prostorih kot ženske osebe, pri čemer moške osebe od povprečja večkrat odstopajo. S prostori kategorije prostor se v povprečju moške osebe pojavijo v 29 %, ženske pa v 16 %. Če oba spola združimo, je pojavnost s prostori kategorije prostor 22 %. V kategoriji zapuščanje prostora je moška pojavnost v povprečju 25 %, ženska 17 %, skupno pa znaša 21 %. V kategoriji drugačna poimenovanja znaša moška pojavnost v povprečju 28 %, ženska 14 %, skupno pa znaša 21 %. Gledano vse tri kategorije skupaj, se moški pojavijo v 29 % prostorov, ženske 16 %, če gledamo oba spola skupaj pa se osebe pojavijo v 22 % prostorov.

Preučila sem tudi pojavnost z najpogostejšimi prostori. Z najpogostejšimi prostori podkategorije stavba se v povprečju osebe pojavijo z 21 %, iz podkategorije prostor v stavbi s 26 %, iz podkategorije del prostora/zunanosti z 20 % in iz podkategorije zunaj z 22 %. Povprečje pojavitev z najpogostejšimi prostori kategorije prostor tako znaša 21 %, pri analizi samo moških oseb 26 % in samo ženskih oseb 17 %. Najpogostejši prostori kategorije zapuščanje prostora so 22 % zastopani z glavnimi literarnimi osebami, 26 % z moškimi in 19 % z ženskimi. Kategorija drugačna poimenovanja v povprečju prinaša 19 % pojavitev z najpogostejšimi prostori, pri čemer se moški pojavijo s 27 % in ženske s 13 % najpogostejših prostorov kategorije drugačna poimenovanja.

Ker moja magistrska naloga zajema le deset del slovenske kmečke povesti, rezultatov seveda ne moremo popolnoma posploševati. So pa to začetki, ki lahko pripeljejo do širše raziskave, ki bi podala točnejše rezultate in prikazala, kakšen je v resnici odnos slovenske kmečke povesti do prostora. Vendar sem že v svoji nalogi prišla do nekaterih zaključkov, ki, si upam trditi, kažejo, kaj je pomembno pri prostoru slovenske kmečke povesti in to, da je prostor res pomembna sestavina tega žanra. Tako lahko zagotovo rečem, da je hiša najpomembnejši prostor, ki je vezan na dogajanje v kmečki povesti, sledi mu miza. Prav tako je pomembno zapuščanje hiše, čeprav se ta ne pojavlja v vseh delih. Iz kategorije drugačna poimenovanja imamo tudi pomembne prostore, najbolj izražen je »k/h ...« (nekomu/nečemu). Dogajanje je enakovredno razdeljeno med zunanje in notranje prostore. Pomembni so tudi opisi okolice, ki nam prikažejo še dodatno oziroma poglobljeno sliko, kje se dogaja slovenska kmečka povest. Največ težav sem imela, kot je bilo že večkrat omenjeno, z analizo glavnih oseb in prostorov, kjer je prišlo do največjih odstopanj in kjer bi bila nadaljnja analiza nujna.

Da bi analizo poenostavili in pospešili, bi lahko opustili kategorije in podkategorije. Pri tem bi rezultati najpogostejših prostorov po vsej verjetnosti ostajali zelo podobni trenutnim – zagotovo bi še vedno prevladovala hiša, tudi miza bi ostala na vrhu, bi pa drugo mesto zavzel prostor »k/h ...« (nekomu/nečemu). Ostali prostori bi se malce premešali, saj bi se tako združili kategorija prostor in zapuščanje prostora, saj bi pri tem gledali le sam prostor brez predlogov. Težava pa bi nastopila, saj bi mnogo prostorov, ki sedaj prevladujejo v posameznih podkategorijah kategorije prostor, odpadlo in ne bi dobili enake slike kot sedaj. Problem bi nastal tudi pri analizi dogajanja zunaj in znotraj, saj nam ravno pri tem najbolj pomagajo predlogi. Tako bi lahko bila ta analiza primernejša za hitro raziskovanje pomembnih prostorov slovenske kmečke povesti ali za hitro preverjanje dobljenih rezultatov v drugih delih slovenske kmečke povesti. Ohlapnejšo analizo bi lahko opravili tudi pri digitaliziranih delih, kjer bi s pomočjo orodij za iskanje besed vpisovali različne prostore in preštevali njihovo pojavnost. Pri tem bi šlo za vse omembe posameznega prostora in ne le za dejanske prostore dogajanja. Pri tem bi zagotovo prišlo do nekaterih sprememb – upam, si trditi, da bi višjo pojavnost imela vas, medtem ko bi hiša po vsej verjetnosti še vedno prevladovala. Če pa želimo opraviti podrobnejšo analizo, kot sem jo opravila sama in ki daje najbolj točne rezultate, je nujna kategorizacija prostorov in njihovo izpisovanje s predlogi.

14. POVZETEK

Analiza desetih srednje dolgih del slovenske kmečke povesti – Fran Zbašnik: *Vas Kôt*, Fran Jaklič: *Iz našega kota*, Fran Detela: *Novo življenje*, Fran Saleški Finžgar: *Boji*, France Bevk: *Bridka ljubezen*, Ivan Matičič: *Moč zemlje*, Ivan Albreht: *Mora*, Miško Kranjec: *Težaki*, Jan Plestenjak: *Lovrač* in Andrej Budal: *Na konju* – je pripeljala do rezultatov o najpogostejših prostorih, ki se jih avtorji poslužujejo, in o tem, kje se kmečka povest dogaja.

Najobsežnejša kategorija prostorov kmečke povesti je kategorija prostor, ki v povprečju predstavlja 62 % vseh prostorov, na drugem mestu je kategorija drugačna poimenovanja, ki predstavlja 33 %, najmanj prostorov vsebuje kategorija drugačna poimenovanja, ki predstavlja 5 % vseh prostorov. Prvo mesto med podkategorijami kategorije prostor si izmenjujeta dve, podkategorija del prostora/zunanosti in podkategorija zunaj, v povprečju podkategorija del prostora/zunanosti predstavlja 32 %, podkategorija zunaj 33 % vseh prostorov. Na tretjem mestu je podkategorija stavba, ki predstavlja 22 %, podkategorija z najmanj prostori je podkategorija prostor v stavbi, ki predstavlja 13 %.

S kategorizacijo prostorov dobimo širšo sliko prostorov, ki so najpogosteje uporabljeni v kmečki povesti. Kategorija prostor skupno največkrat vsebuje hišo, ki se pojavi v vseh desetih delih in ima skoraj dvakrat več pojavitev kot prostor na drugem mestu. Ta prostor je miza, ki se prav tako pojavi v vseh desetih delih. Na tretjem mestu so vrata, pomembnejši prostori so še soba, okno, prag, vas in izba, nekateri z manj pojavitvami in z večjo zastopanostjo med deli, nekateri pa z več pojavitvami, a manjšo zastopanostjo. Razdelitev kategorije prostor na podkategorije prinese nove prostore. Najpogostejši prostor podkategorije stavba je hiša, ki je najpogostejši prostor vseh desetih del in ima več kot sedemkrat več pojavitev od drugega najpogostejšega prostora. Hlev in krčma, ki zasedata drugo in tretje mesto najpogostejših prostorov podkategorije stavba, imata precej manjšo pojavnost in zastopanost – sedem od desetih del. Pomembnejša prostora sta še gostilna in cerkev – cerkev nima velikega števila pojavnosti, a jo najdemo v devetih od desetih del. Podkategorija prostor v stavbi je najbolj zastopana s sobo, ki ima največ pojavitev in visoko zastopanost med deli. Na drugem mestu je veža, ki ima kot soba številne pojavitve in visoko zastopanost. Na tretjem mestu je izba, ki ima večje število pojavitev, a jo najdemo le v štirih od desetih del. Po številu pojavitev je pomembna še kamra, po zastopanosti pa kuhinja. V podkategoriji del prostora/zunanosti prevladuje miza, drugi najpogostejši prostor kategorije prostor. Najdemo jo v vseh desetih

delih, enako tudi drugi in tretji najpogostejši prostor, vrata in okno. Pomembnejši prostori, predvsem po zastopanosti v delih, so še prag, klop, postelja, peč, kot in tla. Najpogostejši prostori podkategorije zunaj imajo manjše število pojavitev. Na prvem mestu je vas, sledita dvorišče in voz. Nobeden med njimi se ne pojavi v vseh desetih obravnavanih delih. Pomembnejši prostori v podkategoriji so še pot, njiva, cesta in vrt. Kategorija zapuščanje prostora je najmanj številčna in tudi njeni prostori imajo manjše število pojavitev, prav tako imajo manjšo zastopanost med deli. Najpogostejše zapuščen prostor je hiša, ki jo osebe zapustijo v osmih od desetih del. Na drugem mestu je s še nižjo zastopanostjo miza, podobno je s prostorom na tretjem mestu, vozom. Po zastopanosti sta pomembnejša še postelja in hlev, po številu pojavitev pa veža, vas, cerkev, hlev in okno. Najpogostejši prostori kategorije drugačna poimenovanja imajo številne pojavitve in visoko zastopanost. Vsi trije najpogostejši prostori se pojavijo v vseh desetih obravnavanih delih. Največ pojavitev ima »k/h ...« (nekomu/nečemu), sledi »za ...« (nekom/nečim), za njim je »pri ...« (nekom/nečem). Pomembni so še »pred ...« (nekom/nečim), »na ...« (nekoga/nekaj/nekje/nekam) in »domov« – ta je edini prostor, ki se v enem od del ne pojavi oziroma ga najdemo v različici »domú«.

Kljub zgornji kategorizaciji ostajajo prostori, ki mednje ne spadajo. Gre za različne opise, ki prostore vključujejo ali o njih govorijo. Največkrat najdemo opise okolice, kjer avtorji opišejo okolico posameznega prostora, dodatna pojasnila o prostorih, v katerih se nahajajo literarne osebe, ali za prostore, ki jih literarne osebe gledajo, kažejo ali so proti njim obrnjene. Zelo pogost, a ima manj pojavitev, je tudi opis kraja/prostora, kjer je opisan kraj kot uvod v pripoved ali prostor, v katerem je literarna oseba ali o njem avtor pripoveduje. Manjkrat je uporabljen opis zvokov iz okolice. Te zvoke osebe poslušajo ali pa so to zvoki, ki opisujejo dogajanje. Še manjkrat najdemo opise vsega, kjer navadno gre za daljše opise, ki vključujejo vsaj dve lastnosti od prejšnjih treh kategorij.

Analiza prostorov je podala tudi rezultate o dogajanju zunaj in znotraj, pri čemer so bili v pomoč tudi predlogi ob posameznih prostorih. V kategoriji prostor je notranjih prostorov za en odstotek več kot zunanjih, majhen delež predstavljajo tudi prostori, katerim ne moremo določiti, ali so postavljeni ven ali noter. V kategoriji zapuščanje prostora preden osebe zapustijo prostor prevladujejo notranji prostori, zunanjih prostorov je tretjina od vseh, 1 % predstavljajo nedoločljivi prostori. Po zapustitvi prostorov je največ zunanjih, nekaj manj kot tretjina je notranjih, nedoločljivih imamo 7 %. V kategoriji drugačna poimenovanja

prevladujejo zunanji, a odstopanje od notranjih ni tako veliko kot v kategoriji zapuščanje prostora. Tudi tukaj nekaj prostorov ostane nedoločljivih. Gledano vse kategorije skupaj je pred zapustitvijo prostorov v kategoriji zapuščanje prostora razmerje med notranjimi in zunanjimi prostori enako, oboji predstavljajo 48 %, 4 % prostorov ostanejo nedoločljivi. Po zapustitvi prostorov je nekaj odstotkov več zunanjih prostorov, a lahko rečemo, da je dogajanje v kmečki povesti enakovredno razdeljeno na zunanje in notranje.

Analiza povezanosti glavnih literarnih oseb s posameznimi prostori ni dala skupnih rezultatov, ki bi se jih dalo posploševati oziroma so ti precej ohlapni. Potrebna bi bila dodatna razvrstitev del v posamezne skupine, na podlagi vključenosti literarnih oseb v dogajanje – ali je dogajanje osredotočeno na eno osebo, družino, skupino ljudi ... Dobljeni rezultati z večjimi odstopanji prikazujejo, da se moške osebe v povprečju večkrat pojavijo z izraženimi prostori kot ženske, in sicer v vseh treh kategorijah. Literarne osebe se največkrat pojavijo z najpogostejšimi prostori podkategorije prostor v stavbi, najmanjkrat pa s prostori podkategorije del prostora/zunanjosti. Pri kategorijah literarne osebe največkrat nastopajo z najpogostejšimi prostori kategorije zapuščanje prostora, najmanj pa s prostori kategorije drugačna poimenovanja. Z najpogostejšimi prostori vseh treh kategorij se večkrat pojavijo moške kot ženske osebe.

15. VIRI IN LITERATURA

15.1 Viri

Ivan Albrecht: Mora. *Domovina*, 1931(št. 52) in 1932 (št. 1–22). Wikivir.

France Bevk: *Izbrani spisi*, 2. Ur. France Bevk in France Koblar. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1952.

Andrej Budal: *Na konju*. Gorizia: Unione Editoriale Goriziana, 1838.

Fran Detela: Novo življenje. *Slovenske večernice za poduk in kratek čas*, 61. zvezek (1908).

Fran Saleški Finžgar: *Izbrano delo*, 2. Ur. Franček Bohanec. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1976.

Fran Jaklič: Iz našega kota. *Dom in svet* 1898. Wikivir.

Miško Kranjec: *Težaki; Novele*. Ljubljana: Mladinska knjiga; Murska Sobota: Pomurska založba, 1972.

Ivan Matičič: *Moč zemlje: pripoved o boju za slovensko Koroško*. Ljubljana: Karantanija: 2016.

Jan Plestenjak: *Lovrač*. Celje: Družba sv. Mohorja, 1936.

Fran Zbašnik: Vas Kôt. *Slovenske večernice za poduk in kratek čas*, 49. zvezek (1896).

15.2 Literatura

[Fran.](#)

[Geopedia.](#)

Miran Hladnik: *Slovenska kmečka povest*. Ljubljana: Prešernova družba, 1990.

Miran Hladnik: *Slovenski zgodovinski roman*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2009.

Anja Nikolavčič. *Primerjava prostora v kmečki povesti Franceta Bevka in Miška Kranjca*. Diplomsko delo. Ljubljana, 2014.

[Slovar slovenskega knjižnega jezika.](#)

[Žihpolje](#). Wikipedija, 15. 5. 2017.

PRILOGE

Kazalo prilog

Priloga 1: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti <i>Vas Kôl</i> Frana Zbašnika.....	1
Priloga 2: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti <i>Iz našega kota</i> Frana Jakliča	3
Priloga 3: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti <i>Novo življenje</i> Frana Detele	5
Priloga 4: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti <i>Boji</i> Frana Saleškega Finžgarja..	8
Priloga 5: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti <i>Bridka ljubezen</i> Franceta Bevka	14
Priloga 6: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v delu <i>Moč zemlje</i> Ivana Matičiča.....	18
Priloga 7: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v delu <i>Mora</i> Ivana Albrehta	25
Priloga 8: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v delu <i>Težaki</i> Miška Kranjca	28
Priloga 9: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v delu <i>Lovrač</i> Jana Plestenjaka	31
Priloga 10: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti <i>Na konju</i> Andreja Budala.....	36

Priloga 1: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti *Vas Kôt* Frana Zbašnika

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
cerkev okoli	1	klet v	1	duri (ob)	1	cesta na	1
cerkev v	1	kuhinja v	1	klop na	3	gozd sredi	1
cerkev skupno	2	okrajno glavarstvo do (na)	1	klop po	1	hruška pod	1
gostilna pri	1	okrajno glavarstvo k (na)	1	klop skupno	4	kraj v	1
gostilna v	3	okrajno glavarstvo skupno	2	kot v	1	luža do	1
gostilna skupno	4	pisarna v	1	miza (-e) pri	1	luža v	1
hiša	1	shrambe po	1	miza (ob)	1	luža skupno	2
hiša (bizu)	1	soba v	2	miza na	3	mesto v	2
hiša (-e) med	1	veža pred	1	miza na (ob)	1	ograja na	1
hiša po	1	veža proti	1	miza po (ob)	1	ovinek v	1
hiša pod	1	veža v	2	miza skupno	7	pot (-i) po	1
hiša pri	1	veža skupno	4	okno na	1	pot na	1
hiša v	16	SKUPNO	12	okno pod	2	pot skupno	2
hiša za	1			okno pri	1	prag na	3
hiša skupno	23			okno skoz (ob)	1	semenj na	1
hlev	1			okno skoz	1	senca v	2
hlev pri	1			okno tik	1	steza po	1
hlev v	2			okno skupno	7	trg blizu	1
hlev skupno	4			postelja iz (v)	1	trg do	1
koča mimo	1			postelja v	2	trg pred	1
koča v	1			postelja skupno	3	trg v	4
koča skupno	2			sedež na	1	trg skupno	7
pošta na	1			skrinja iz (ob)	1	vas (-ica) (blizu)	1
skedenj proti	1			skrinja v (ob)	1	vas (-ica) proti	1
sušilnica v	2			skrinja skupno	2	vas blizu	1
župnišče v	1			streha pod	1	vas pred	1
SKUPNO	40			tla na	3	vas v	3
				tla ob	1	vas skupno	7
				tla skupno	4	voz (na)	1

vrata (ob)	1	voz na	2
vrata v (ob)	1	voz skupno	3
vrata skupno	2	vrtiček na	1
žaganica pred	1	zid (ob)	1
SKUPNO	34	SKUPNO	38

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA			
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev		
blato iz	1	bliže	3	pred ... (nekom/nečim)	6
cerkev iz	1	daleč proč/na okrog	2	pri ... (nekom/nečem)	20
gostilna iz	1	do kraja	1	proti ... (nekomu/nečemu)	10
hiša iz	2	dol	1	skoz vrsto	1
hiša od	1	doma	7	tam	3
hiša skupno	3	domú	11	tja	1
hlev iz	1	gor in dol	1	tjakaj	1
klop s	1	k/h ... (nekomu/nečemu)	20	tod	1
luža iz	1	kamor	2	tu	2
mesto iz	1	kje	1	tukaj	1
postelja iz	1	kjer	1	v družčino	1
sedeži s	1	med ... (nekom)	3	ven	2
skedenj s	1	med potjo	2	venkaj	3
vas (-i) iz	2	mimo	1	vkup	1
vas iz	1	na ... (nečem/nekje/nekam)	5	z doma	2
vas skupno	3	nad njim	1	za ... (nekom/nečim)	11
veža iz	1	naprej	2	zunaj	1
SKUPNO	17	nazaj	4	SKUPNO	160
		noter	2		
		od ... (nekoga/nekod)	3		
		od vseh strani	4		
		okoli/okrog ... (nekoga/nečesa)	2		
		po koncu	6		
		po svetu	2		
		pod nebo	1		
		poleg ... (nekoga/nečesa)	3		
		pot	2		

Priloga 2: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti *Iz našega kota* Frana Jakliča

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
cerkev pred	1	dvorana po	1	klop (-ica) na	1	cesta na	2
gostilna	1	dvorana v	1	klop na	3	cesta po	1
gostilna (-ica) v	1	dvorana skupno	2	klop skupno	4	cesta skupno	3
gostilna v	3	kabinet v	1	miza (-e) okoli	1	dvorišče po	1
gostilna skupno	5	klet v	3	miza na	3	grm poleg	1
hiša	1	kuhinja v	1	miza ob	1	hruška pod	1
hiša (-e) okrog	1	soba	2	miza od (pri)	1	kamenje izza (za)	1
hiša do	1	soba po	1	miza pod (ob)	1	kot v	1
hiša po	2	soba sredi	1	miza skupno	7	kraj v	1
hiša pred	5	soba v	1	oder na	1	meja pri	1
hiša v	7	soba skupno	5	okno (ob)	1	njiva (-e)	1
hiša skupno	17	veža - iz veže v vežo	1	okno na	1	njiva (-e) na	1
koča	1	veža po	1	okno pri	2	njiva po	1
koča okoli	1	veža pred	1	okno z (na)	1	njiva skupno	3
koča skupno	2	veža v	2	okno skupno	5	ograja na	1
kolodvor na	3	veža skupno	5	omara v (ob)	1	podrtine med	1
krčma (-e) v	1	SKUPNO	17	postelja v	1	pot	1
krčma v	1			prag (-i) na	2	pot na	1
krčma skupno	2			prag na	4	pot po	1
pivnica v	1			prag skupno	6	pot skupno	3
poslopje pred	1			prostori (v)	2	seč (na/ob)	1
poslopje v	2			stena na	1	selišča po	1
poslopje skupno	3			stopnice po	1	selišča v	1
posojilnica v	1			streha na	2	selišča skupno	2
prodajalnica v	5			streha pod	1	senca v	2
sodišče pred	1			streha skupno	3	šume v	1
sodišče v	2			tla po	1	trava po	1
sodišče	3			vrata (ob)	2	trg po	1

skupno						
šola v	1		vrata k	1	ulice po	1
štacuna (-ica)					vas - od vasi	
pred	1		vrata med	1	do vasi	1
štacuna (-ica)						
v	10		vrata v (ob)	2	vas (-i) po	1
štacuna pred	2		vrata z (ob)	1	vas v	5
štacuna v	2		vrata za	1	vas skupno	7
štacuna						
skupno	15		vrata skupno	8	vrt na	1
trgovina v	1		zaboje v (ob)	1	SKUPNO	35
zadruga v	1		SKUPNO	42		
župnišče v	1					
SKUPNO	62					

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA			
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev		
hiša iz	2	blizu	1	sem in tje	1
kolodvor s	1	doma	3	tam	1
kot iz	1	domov	5	tje	1
miza od	1	gori	1	v stran	1
obližje iz	1	gori in doli	3	ven	2
okno od	1	iz (v) ... (nečesa)	2	z vseh strani	1
posojilnica iz	1	k/h ... (nekomu/nečemu)	13	za ... (nekom)	4
soba iz	1	korak za korakom	1	SKUPNO	88
streha izpod	1	med ... (nekom)	3		
šola iz	1	mimo	2		
vas iz	1	mimo Štepiharjevine	1		
SKUPNO	12	na ... (nekje/nekam)	18		
		naprej	1		
		nazaj	1		
		od ... (nekoga)	3		
		okoli	1		
		okoli ... (nečesa)	2		
		poleg	1		
		pot	2		
		pred Kadužčevino	1		
		pri ... (nekom/nečem)	11		
		proti domu	1		

Priloga 3: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti *Novo življenje* Frana Detele

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
cerkev pred	1	hram	1	čelešnik na	1	cesta	1
cerkev v	1	hram iz (v)	1	duri (ob)	1	cesta kraj	1
cerkev skupno	2	hram skupno	2	duri proti	1	cesta na	4
gostilna	2	kamra v	1	duri za	1	cesta po	3
gostilna pred	3	klet v	2	duri skupno	3	cesta s (na)	1
gostilna v	5	kuhinja v	3	hodnik na	3	cesta skupno	10
gostilna skupno	10	pisarna v	2	jasli k	1	doline	1
hiša	2	soba	3	klop na	6	dvorišče črez	1
hiša - od hiše do hiše	1	soba (-ica) po	1	klop v	2	dvorišče konec	1
hiša (-ica) v	1	soba (-ica) v	2	klop skupno	8	dvorišče krog	1
hiša nedaleč od	1	soba po	7	kot (-i) po	2	dvorišče na	7
hiša okrog	1	soba skoz	1	kot v	1	dvorišče po	1
hiša po	2	soba sredi	1	kot skupno	3	dvorišče z (na)	1
hiša pod	1	soba v	14	lestev po	1	dvorišče skupno	12
hiša pred	10	soba skupno	29	med dvema svečama	1	gomila	1
hiša proti	1	veža iz (v)	2	miza (ob)	2	gorišče na	1
hiša spodnja stran	1	veža po	1	miza k	2	gozd do	1
hiša v	8	veža v	4	miza na	11	gozd ob robu	2
hiša za	1	veža skupno	7	miza ob	5	gozd skozi	1
hiša skupno	30	SKUPNO	46	miza po	5	gozd v	2
hlev	1			miza pri	2	gozd skupno	6
hlev na	1			miza za	2	grič na	1
hlev po	1			miza skupno	29	grob na	1
hlev skupno	3			mreža na	1	grob ob	1
koča proti	1			naklo na	1	grob pred	1
koča v	1			oder na	1	grob skupno	3
koča skupno	2			oder pri	1	hrast pod	1
kovačnica po	1			oder skupno	2	jama v	1
krčma v	1			okno (-a) (ob)	1	klanec po	1
orožniška postaja	1			okno k	1	klanec pod	2
posojilnica	1			okno na	1	klanec skupno	3

pred						
posojilnica						
proti	1		okno pod	1	koleselj v	1
posojilnica v	2		okno skoz (ob)	2	kraj v	1
posojilnica skupno	4		okno skupno	6	log	1
skedenj pri	1		omara (-e) po (ob)	1	mah v	1
sodišče blizu	1		omara za	1	most onstran	1
sodišče k	1		omara skupno	2	most pri	1
sodišče pred	1		peč iz (ob)	1	most skupno	2
sodišče proti	1		peč pri	1	njiva na	1
sodišče skupno	4		peč skupno	2	ogel za	1
stanovanje v	1		postelja k	1	oreh pod	3
šola pred	1		postelja na	1	ovinek do	1
šola v	5		postelja ob	1	ovinek na	2
šola zunaj	1		postelja poleg	1	ovinek skupno	3
šola skupno	7		postelja v	1	pokopališče	2
SKUPNO	67		postelja skupno	5	pokopališče na	1
			prag na	2	pokopališče proti	1
			predal (-i) po (ob)	1	pokopališčne skupno	4
			predal v (ob)	2	polje	2
			predal skupno	3	polje na	1
			ranta na	1	polje po	1
			ranta ob	1	polje skozi	1
			ranta skupno	2	polje skupno	5
			seno v	1	pot	1
			skrinja (ob)	1	pot na	1
			skrinja k	1	pot po	2
			skrinja skupno	2	pot skupno	4
			stol na	1	potok ob	1
			stopnice po	2	potok po	1
			stopnice pod	1	potok proti	1
			stopnice proti	1	potok skupno	3
			stopnice skupno	4	rob ob	1
			streha (-e) na	1	sani na	1
			streha pod	2	senca v	1
			streha skupno	3	sneg v	1
			tla na	1	steza po	2
			tla po	1	travniki	1
			tla skupno	2	travniki po	1

truga na	1	travniki črez	1
vrata (ob)	5	travniki skupno	3
vrata med	1	vas (-i) po	1
vrata na (ob)	1	vas blizu	1
vrata pred	2	vas na	1
vrata skozi	1	vas po	7
vrata skupno	10	vas pred	1
zakladnica v (ob)	1	vas proti	1
zid ob	1	vas skozi	2
zid k	2	vas v	4
zid po	1	vas za	2
zid skupno	4	vas skupno	20
SKUPNO	105	vodnjak krog	1
		voz na	2
		vrt (-i) med	1
		vrt po	1
		vrt skupno	2
		zelnik po	1
		zelnik v	1
		zelnik skupno	2
		SKUPNO	106

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA	
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev
cesta od	1	bliže	1
cesta s	1	do ... (nekoga)	1
cesta skupno	2	dol	1
gorišče z	1	doma	11
gostilna iz	1	domov	12
hiša (-e) iz	1	gor in dol	2
hiša (-e) izmed	1	k/h ... (nekomu/nečemu)	30
hiša iz	9	kjer	3
hiša od	1	med ... (nekom/nečim)	3
hiša skupno	12	mimo	7
hlev od	1	na ... (nekje/nekaj/nekam)	9
kamen izza	1	nanje	1
koče iz	1	naprej	3
miza izza	1	naproti	3
miza od	1	nasproti	4

miza skupno	2	navkreber	1
peč s	1	nazaj	2
pisarna iz	1	noter	1
pisarna ostaviti	1	ob straneh	1
pisarna skupno	2	od ... (nekje)	3
pokopališče (s)	1	okrog	1
polje s	1	ondi	1
poslopje iz	1	po spodnji strani	1
postelja iz	1	pokonci	3
seno iz	1	poleg ... (nekoga)	9
soba iz	2	pot	4
soba ostaviti	2	pred ... (nekom)	5
soba skupno	4	predenj	4
sod izza	1	pri ... (nekom/nečem)	7
sodišče od	1	proti ... (nekomu/nečemu)	9
šola iz	2	semtertja	1
vas iz	2	skozi razjarjene kmete	1
veža iz	2	tam	5
vogel izza	1	tu	3
voz z	3	v ... (nečem/nekam/nekje)	3
vrata od	1	vkup	1
SKUPNO	46	vštric	1
		za ... (nekom/nečim)	20
		zraven ... (nekoga)	3
		zunaj	2
		SKUPNO	183

Priloga 4: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti *Boji* Frana Saleškega Finžgarja

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
bolnišnica - od bolnišnice do bolnišnice	1	hodnik (-i) po	1	duri (ob)	2	brazda v (ob)	1
cerkev po	1	hodnik na	1	duri skozi	2	brdo po	1
cerkev pred	1	hodnik skupno	2	duri skozi (ob)	1	breg na	1

cerkev v	1	izba	1	duri za	1	bukev na	1
cerkev skupno	3	izba na	3	duri skupno	6	bukovje skozi	1
drvarnica pred	1	izba v	3	jasli	1	cesta (-e) ob	1
gostilna	1	izba skupno	7	jasli ob	1	cesta (-e) po	1
gostilna mimo	1	kamra (-ica) v	2	jasli v	3	cesta do	1
gostilna v	2	kamra v	8	jasli skupno	5	cesta na	2
gostilna skupno	4	kamra skupno	10	klop (-i)	1	cesta ob	1
hiša - od hiše do hiše	1	kuhinja v	8	klop do	1	cesta po	2
hiša (blizu)	1	pisarna pred	1	klop na	11	cesta sredi	1
hiša (-e) med	1	pisarna v	7	klop po	1	cesta skupno	9
hiša (-e) pred	1	pisarna skupno	8	klop skupno	14	češnja pod	1
hiša blizu	1	shramba v	1	kot iz (v)	2	dolina v	3
hiša iz (v)	3	soba	3	kot v	2	dvorišče	1
hiša krog	1	soba - od sobe do sobe	1	kot v (ob)	1	dvorišče čez	2
hiša na sredi	1	soba (-e) v	1	kot skupno	5	dvorišče na	12
hiša po	2	soba (-ica) v	2	križ do	1	dvorišče na robu	1
hiša pred	7	soba po	3	križ h	1	dvorišče po	2
hiša pri	1	soba preko	1	križ pod	3	dvorišče z (na)	1
hiša proti	1	soba skozi	1	križ pred	1	dvorišče skupno	19
hiša sredi	4	soba sredi	4	križ skupno	6	fara k	2
hiša v	32	soba v	7	miza - od mize do mize	1	fara na	2
hiša skupno	57	soba skupno	23	miza (-e) za	1	fara skupno	4
hlev po	3	veža	1	miza čez	1	gaber ob	1
hlev pred	5	veža (-e) po	1	miza do	1	gozd	2
hlev v	11	veža pred	1	miza k	6	gozd iz (v)	1
hlev skupno	19	veža skozi	2	miza na	10	gozd v	5
krčma	1	veža v	13	miza na (ob)	2	gozd skupno	8
krčma do	1	veža skupno	18	miza na vogalu	2	gredelj na	1
krčma pred	1	zakristija pred	1	miza ob	3	grič vrh	1
krčma v	3	SKUPNO	78	miza od (blizu)	1	grič vrhu	1
krčma skupno	6			miza okrog	1	grič skupno	2
mlin mimo	1			miza po	2	grm v (ob)	1
opalta v	1			miza za	7	grm za	1

pod na	3		miza za vogel	1	grm skupno	2
pod po	2		miza skupno	39	grobovi po	1
pod pred	2		miznica v (ob)	1	hrib (-ček) na	1
pod za	1		ognjišče do	1	hrib (-i) v	1
pod skupno	8		ognjišče na	4	hrib na	1
pošta do	1		ognjišče na (ob)	2	hrib po	2
pošta na	3		ognjišče skupno	7	hrib vrhu	1
pošta pred	1		okno (-a) krog	1	hrib v	1
pošta skupno	5		okno (-ce) pri	1	hrib skupno	7
skedenj proti	1		okno (ob)	3	hruška pod	1
štacuna mimo	1		okno k	3	kapelica pri	1
štacuna v	1		okno mimo	1	klanec v	1
štacuna skupno	2		okno na (ob)	2	koleselj (na)	1
trgovina v	1		okno pri	3	koleselj pri	1
vojašnica (-e)	1		okno skozi	1	koleselj skupno	2
vojašnica pred	1		okno skupno	15	kolodvor proti	1
vojašnica skupno	2		oltar pred	1	kolovoz po	4
župnišče (blizu)	1		omara za	2	korenina na	1
župnišče do	1		paž ob	1	koruza za	1
župnišče pred	1		peč izpred	1	kozel na	3
župnišče v	3		peč k	2	kozolec h	1
župnišče skupno	6		peč krog	2	kozolec v	1
SKUPNO	118		peč pred	1	kozolec skupno	2
			peč pri	3	lata za	1
			peč skupno	9	laz do	1
			pisalnik k	1	laz na koncu	1
			pohištvo med	1	laz skupno	2
			polica na (ob)	2	leščevje za	1
			pomijnik v (ob)	1	listje na	2
			postelja (-ca) na	1	listje v	1
			postelja (na)	1	listje skupno	3
			postelja na	3	mesto po	3
			postelja pri	1	mesto v	1
			postelja skupno	6	mesto skupno	4
			prag (-i) na	1	njiva do	1
			prag čez	2	njiva k	1
			prag do	1	njiva na	2
			prag na	6	njiva na	1

		konec	
prag proti	1	njiva skupno	5
prag s (na)	3	ograja izza (za)	1
prag skupno	14	oje na	2
predalnik iz (ob)	1	oreh pod	1
predalnik k	1	oreh proti	1
predalnik skupno	2	oreh skupno	2
pult ob	1	ozara na	1
skrinja na (ob)	2	pokopališče na	1
slama na	3	polje na	2
slamnica na	1	pot na	2
stena na (ob)	2	pot ob	1
stol (-ček) na	1	pot od (blizu)	1
stol na	2	pot po	2
stol na (ob)	1	pot sredi	2
stol po (na)	1	pot skupno	8
stol skupno	5	predrje na	1
stopnice na	1	predrje po	1
stopnice po	7	predrje skupno	2
stopnice proti	1	ranta k (ob)	1
stopnice vrh	1	razpotje na	1
stopnice skupno	10	senca (-e) v	1
streha pod	1	senca iz (v)	1
tla k (na)	1	senca v	1
tla na	6	senca skupno	3
tla ob (na)	1	smrečice pri	1
tla po	1	steza (-e) po	1
tla v (na)	1	steza na	2
tla skupno	10	steza po	2
vlak	1	steza skupno	5
vlak (-i) na	1	strmina po	1
vlak skupno	2	štor iz (ob)	1
voziček v	2	štor na	1
vrata (ob)	14	štor v (ob)	1
vrata do	1	štor skupno	3
vrata izza (za)	1	tnalo na	2
vrata k	2	trata (-ina) na	1
vrata med	1	trata na	3

vrata na	1	trata skupno	4
vrata na (ob)	4	trava na	2
vrata pred	2	trg na	1
vrata pri	2	vagon proti	1
vrata proti	2	vas (blizu)	1
vrata skozi	4	vas na	2
vrata za	1	vas nad	1
vrata skupno	35	vas pod	1
zibelka v	1	vas sredi	1
zid na (ob)	1	vas skupno	6
SKUPNO	214	vodnjak k	2
		vogel (-i)	
		krog	2
		vogel za	2
		vogel skupno	4
		voz (ob)	2
		voz (-ovi) na	1
		voz k	1
		voz krog	2
		voz na	7
		voz na (ob)	2
		voz ob	1
		voz pri	1
		voz z (ob)	1
		voz skupno	18
		vrt (-iček) na	1
		vrt (-ovi) za	1
		vrt skupno	2
		zelnik mimo	2
		zelnik na nasprotni strani	1
		zelnik sredi	1
		zelnik v	2
		zelnik skupno	6
		SKUPNO	178

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA			
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev		
cerkev iz	1	blizu doma	1	s svežnja	1
dvorišče z	1	bliže	2	skozi gručo	1
gozdič izza	1	bliže župnika	1	spred	1
grmovje iz	1	daleč	2	sredi tobakarjev	1
hiša iz	7	dalje	2	tam	4
hlev iz	2	do ... (nekoga/nečesa)	11	tamkaj	9
klop iz	1	doma	7	tik nje	1
kolodvor s	1	domov	10	tjakaj	1
krčma iz	1	drug ob/za drugim/drugim	3	v ... (nekaj/nečem)	8
križ od	1	gor in dol	5	ven	5
kuhinja iz	1	iz ... (nečesa)	6	z ... (nečesa)	2
mesto iz	1	k/h ... (nekomu/nečemu)	49	za ... (nekom/nečim)	28
miza izza	2	kjer	3	zad	1
miza od	5	kotiček	1	zunaj	2
miza skupno	7	krog ... (nekoga/nečesa)	8	SKUPAJ	321
ognjišče z	1	kvišku	6		
ograja izza	1	med njimi	2		
oje z	1	mednje	2		
okno od	2	mimo	3		
pisalnik od	1	mimo ... (nekoga/nečesa)	4		
pisarna iz	1	na ... (nekoga/nekaj/nekje/nekam)	20		
plot od	1	nanjo	1		
polje s	1	naokrog	1		
postelja s	1	naprej	1		
ravnina iz	1	navkreber	2		
sedeži s	1	navzdol	3		
shramba iz	1	ob ... (nekom)	2		
soba iz	2	od ... (nekoga/nečesa)	8		
stol s	2	okrog ... (nekoga)	2		
urad iz	1	po bližnjici	1		
voz izpred	1	pod ... (nekom/nečim)	2		
voz z	3	poleg ... (nekoga)	3		
voz skupno	4	pot	6		
vrata od	2	potoma	5		
župnišče iz	1	pred ... (nekom/nečim)	14		
župnišče od	1	predenj/o	3		
župnišče skupno	2	pri ... (nekom/nečem)	32		
SKUPNO	52	proti ... (nekomu/nečemu)	22		

Priloga 5: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti *Bridka ljubezen* Franceta Bevka

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
cerkev pred	1	hodnik čez	1	deske po	1	breg na	2
cerkev v	1	hodnik na	1	klop (-i) po	1	breg v	1
cerkev skupno	2	hodnik skupno	2	klop do	2	breg skupno	3
drvarnica k	1	izba	1	klop na	8	breze med	1
drvarnica v	1	izba iz (v)	3	klop ob	2	brv	1
drvarnica skupno	2	izba na	3	klop skupno	13	brv čez	3
hiša	2	izba po	5	kot iz kota v kot	1	brv do	1
hiša izpred (pred)	1	izba sredi	2	kot v	2	brv na	1
hiša mimo	4	izba v	18	kot skupno	3	brv na drugem koncu	1
hiša okoli	1	izba z (v)	2	lestev po	2	brv ob	2
hiša po	1	izba skupno	34	ležišče na	1	brv po	1
hiša pred	7	kamra	1	ležišče v kotu	1	brv sredi	1
hiša proti	1	kamra iz (v)	1	ležišče skupno	2	brv skupno	11
hiša v	4	kamra v	10	miza čez	1	bukve med	1
hiša skupno	21	kamra skupno	12	miza k	3	cesta na	1
krčma mimo	1	podstrešje v	1	miza na	12	daljava v	1
krčma pred	4	postaja na	1	miza na vogalu	2	dolina v	3
krčma v	8	veža nad	1	miza okoli	1	dračje na	1
krčma skupno	13	veža v	14	miza po	4	dvorišče sredi	1
mlin v	1	veža skupno	15	miza za	2	fara v	1
pošta na	1	SKUPNO	65	miza skupno	25	gaz na	1
župnišče v	1			nageljni izza (za)	1	gaz po	1
SKUPNO	41			nageljni nad	1	gaz v	1
				nageljni skupno	2	gaz skupno	3
				oblanice na	1	gmajna na vrhu	1
				ogenj k	1	gmajna po	2
				ogenj na (ob)	1	gmajna skupno	3
				ogenj ob	1	gora (-e) med	1

		gora pod čelom	1
ogenj skupno	3		
ognjišče k	1	gora skupno	2
okno (ob)	1	gozd do	1
okno (-a) mimo	1	gozd v	2
okno (-a) pri	1	gozd skupno	3
okno do	1	grede sredi	1
okno k	1	grič na	1
okno mimo	1	grm po (ob)	1
okno na (ob)	5	grm pod	1
okno najbližje (blizu)	1	grm skupno	2
okno ob	3	grmovje med	2
okno pod	1	grmovje v	1
okno pri	2	grmovje skupno	3
okno skozi (ob)	3	kamen na	1
okno za	2	kamen ob	2
okno skupno	23	kamen skupno	3
omare ob	1	klanec na	2
paž v	1	klanec na vrhu	1
peč na	4	klanec ob	1
peč ob	2	klanec po	2
peč ob robu	1	klanec skupno	6
peč pred	1	kolovoz	1
peč pri	1	kotanja v	1
peč s (na)	1	led do	1
peč v (ob)	2	led na	1
peč skupno	12	led po	1
pod na	2	led skupno	3
postelja na	3	lesa (čez)	1
postelja na robu	2	lesa na	1
postelja poleg	1	lesa proti	1
postelja v	2	lesa skupno	3
postelja skupno	8	luknja do	1
prag čez	1	mesto v	1
prag na	3	mostišče na	1
prag skupno	4	obronek (-i) okoli	1
predal (ob)	1	obronek	1

		okrog	
sklednik v (ob)	1	obronek skupno	2
skrinja (ob)	1	ograda v	1
skrinja iz (ob)	1	ograja ob	1
skrinja na	1	plehi na	1
skrinja poleg	1	plot do	1
skrinja v (ob)	1	plot k	1
skrinja skupno	5	plot za	2
stena (-e) ob	1	plot skupno	4
stena (ob)	1	pot	3
stena na	2	pot na	3
stena ob	1	pot po	2
stena skupno	5	pot skupno	8
stopnice na	2	potok (-čič) do	1
stopnice po	2	potok do	1
stopnice skupno	4	potok k	1
streha pod	1	potok ob	1
svetilka bliže (blizu)	1	potok proti	1
šipa (-e) skozi (ob)	1	potok skupno	5
šipa (-e) za	2	prepad v	1
šipa na (ob)	1	reber čez	1
šipa za	1	rupa	1
šipa skupno	5	rupa v	2
tla na	7	rupa skupno	3
tnalo na	1	senca v	1
vagon v kotu	1	senožet na robu	1
vlak na	1	senožet v	2
vrata (ob)	4	senožet skupno	3
vrata do	1	skala (-e) med	1
vrata na	1	skala (-i) med dvema	1
vrata pred	1	skala skupno	2
vrata proti	1	smrečje na	1
vrata skozi	4	smreke pod	1
vrata skupno	12	sneg na	1

zdič (ob)	1	sneg skozi	1
zdič v	1	sneg v	1
zdič skupno	2	sneg skupno	3
žekn pred	1	stavbiče ob	1
SKUPNO	152	steza	1
		steza na	1
		steza na ovinku	1
		steza po	2
		steza skupno	5
		strmina po	1
		studenec k	1
		tolmun k	1
		tolmun proti	1
		tolmun sredi	1
		tolmun skupno	3
		trš ob	1
		vas na drugi strani	1
		vas po	1
		vas skupno	2
		vogal do	1
		voz na	3
		voz na (ob)	3
		voz skupno	6
		vrhovi pod	1
		železni križi med (ob)	1
		SKUPNO	123

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA	
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev
debla izmed	1	blizu	1
dolina iz	1	bliže	1
gaz iz	1	čezenj	1
gozd iz	1	daleč od njega	1
hiša iz	3	do ... (nekoga/nečesa)	4
hiša od	1	doma	2
hiša skupno	4	domov	10
izba iz	2	drug nasproti drugemu	1

kamra iz	4	drug za drugim	1
kamra od	2	izpred nje	1
kamra skupno	6	k/h ... (nekomu)	19
postelja s	1	med potjo domov	1
pot s	1	med tovarišice	1
steza pustiti	1	mimo	6
tla s	1	na ... (nekje/nekam)	7
travnik s	1	nad ... (nekom)	5
župnišče iz	1	nanj/nanjo	2
SKUPNO	22	naproti	1
		nasproti	1
		navzgor	1
		nazaj	1
		nedaleč od nje	1
		ob njem	1
		od njega	1
		od znotraj	1
		okrog skleda	1
		po desni	1
		pod njim	2
		poleg ... (nekoga)	6
		pot	2
		pred ... (nekom/nečim)	11
		pri ... (nekom)	3
		proti ...	
		(nekomu/nečemu)	5
		tam	1
		tja	2
		v ... (nekje/nekam)	2
		više	1
		za ... (nekom/nečim)	7
		zraven ... (nekoga)	1
		SKUPNO	117

Priloga 6: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v delu *Moč zemlje* Ivana Matičiča

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
bajta (-e)	1	izba	4	divan na	3	brdo (-a) po	1
bajta (-e) v	1	izba (-e) po	1	divan v	1	brdo (-a) v	3
bajta izza (za)	1	izba (-ica) v	1	divan skupno	4	brdo pod	1

bajta za	1	izba po	1	dveri skozi	1	brdo skupno	5
bajta skupno	4	izba v	2	dveri (ob)	1	breg po	1
birtija pred	1	izba skupno	9	dveri skupno	2	breg v	2
birtija v	4	kamra	3	izhod pri	1	breg skupno	3
birtija skupno	5	kamra (-e) po	1	jasli pod	3	brin za	1
cerkev	1	kamra (-e) v	1	klavir pri	1	cesta na	4
cerkev k	2	kamra pred	1	klop (-i) na	2	cesta na sredi	1
cerkev po sredini	1	kamra v	3	klop (-i) po	1	cesta po	2
cerkev pred	1	kamra skupno	9	klop (-i) po robih	1	cesta sredi	1
cerkev v	3	kašče po	1	klop na	3	cesta v (na)	1
cerkev skupno	8	klet v	1	klop v	3	cesta skupno	9
farovž	1	kletišče iz (v)	2	klop skupno	10	cirkus okrog	1
farovž pred	1	kor na	1	kot	1	deblo (ob)	1
farovž skupno	2	kor pod	3	kot - iz kota v kot	2	dol v	3
gostilna	2	kor skupno	4	kot (-i) po	3	drevesa v (ob)	1
gostilna (-ica) v	1	kuhinja	1	kot iz (v)	2	drevje skozi	1
gostilna skupno	3	kuhinja v	6	kot v	8	dvorišče na	2
hiša	4	kuhinja skupno	7	kot skupno	16	fara k	1
hiša - od hiše do hiše	5	menaža v	2	leca na	1	gaz	1
hiša (-e)	2	peron na	1	leca proti	1	gmajna v	2
hiša (-e) na vogalih	1	postaja na	3	leca skupno	2	gora (-e) v	1
hiša (-e) okrog	1	postaja proti	2	miza (-e) (ob)	1	gora čez	1
hiša (-e) po	5	postaja skupno	5	miza (-e) v (ob)	1	gora v	1
hiša (-e) pred	1	soba	3	miza do	1	gora skupno	3
hiša (-e) v	1	soba iz (v)	2	miza izza (za)	1	gošča v	1
hiša (-e) za	1	soba po	1	miza k	4	gozdovi v	1
hiša do	1	soba pred	1	miza krog	1	grm (-i) izpod (ob)	1
hiša k	1	soba sredi	1	miza na	1	grm pod	1
hiša na (ob)	1	soba v	6	miza na (ob)	1	grm pod (ob)	1
hiša na koncu	1	soba skupno	14	miza na koncu	1	grm skupno	3
hiša ob	1	spovednice k	1	miza na robu	1	grmovje (ob)	1
hiša po	2	svisli k	1	miza ob	1	grmovje ob	2
hiša pred	15	svisli	1	miza po	3	grmovje po	1

hiša v	16	svisli skupno	2	miza pod (ob)	1	grmovje skupno	4
hiša za	2	svinjak (-i) v	1	miza pri	1	grobje pred	1
hiša skupno	61	svinjak za	1	miza v (ob)	1	gugalnice okrog	1
hlev (-i)	1	svinjak skupno	2	miza v sredini	1	hoja na (ob)	1
hlev (-i) okrog	1	štibelc sredi	1	miza skupno	21	hoja pod	1
hlev (-i) po	1	tunel pred	1	nageljni za	1	hoja skupno	2
hlev na	1	tunel v	4	nakovalo okrog	1	hosta v	1
hlev v	6	tunel skupno	5	nakovalo po (ob)	2	hruške pod	1
hlev za	1	veža (-e) v	1	nakovalo skupno	3	jablane mimo	1
hlev skupno	11	veža po	1	oder na	1	jelka pod	1
hram	1	veža skozi	1	ognjišče k	1	klanec (-i) v	1
koča za	1	veža v	11	ognjišče na	1	klanec v	5
koča (-e) pred	1	veža skupno	14	ognjišče na (ob)	2	klanec skupno	6
koča skupno	2	zakristija skozi	1	ognjišče na koncu	1	košenice	1
kovačija h	2	žagrada v	2	ognjišče pri	1	laz na	1
kovačija ob (v)	1	SKUPNO	83	ognjišče za	1	lipa do	1
kovačija v	1			ognjišče skupno	7	lipa k	1
kovačija skupno	4			ograja k	1	lipa krog	2
krčma	3			okno (-a) k	1	lipa mimo	1
krčma v	8			okno (-a) na	1	lipa pod	7
krčma skupno	11			okno (-a) ob	1	lipa skupno	12
mesarija pred	2			okno (-a) po (ob)	1	loka	1
mesnica v	1			okno (-a) v (ob)	1	loka (-e) po	1
rotovž do	1			okno (-a) z (na)	1	loka skupno	2
senik v	1			okno (-a) za	1	luč do	1
skedenj	1			okno (-ce) (ob)	1	meja ob	1
skedenj - od skednja do skednja	1			okno (ob)	1	mesto proti	1
skedenj (-i) v	2			okno k	1	mravljišče v (ob)	1
skedenj po	1			okno na	1	njiva (-e) pri	1
skedenj v	2			okno na (ob)	1	njiva mimo	1
skedenj skupno	7			okno pod	2	njiva na	2
svetišče v	1			okno pri	1	njiva	4

					skupno	
šiša po	1		okno skozi	1	ozare za	2
šiša v	3		okno z (ob)	1	park v	1
šiša skupno	4		okno skupno	17	pas v	1
šola k	1		oltar (-ji) ob	1	planke ob	1
šola pred	3		oltar do	1	plot na	2
šola v	3		oltar k	1	plot ob	1
šola skupno	7		oltar pred	4	plot skupno	3
štala (-e)	1		oltar skupno	7	pogorišče po	1
štala iz (v)	2		peč k	1	polje	1
štala pred	2		peč krog	1	polje na	3
štala v	9		peč ob	1	polje po	1
štala skupno	14		peč skupno	3	polje skozi	2
župnišče v	1		peček za	2	polje v	1
župnišče v kotu	1		plesišče	1	polje skupno	8
župnišče skupno	2					
SKUPNO	152		plesišče okrog	1	pot čez	2
			plesišče pred	1	pot na	12
			plesišče skupno	3	pot skupno	14
			pod (-i) (na)	1	potok pri	1
			pod na	1	ravan na	1
			pod skupno	2	reber po	1
			podboj na	1	reber v	1
					reber skupno	2
			polkno izza (za)	2	rov na	1
			postelja k	1	seča v	1
			postelja v	1	seča za	1
			postelja skupno	2	seča skupno	2
			prag (-i) na	1	sejmišče na	1
			prag čez	1	senca v	1
			prag na	12	seno v	1
			prag skupno	14	skala na (ob)	1
			prema v (ob)	1	skala ob	1
			rov iz (v)	1		
					skala skupno	2
			rov k	2	sklede okrog	2
			rov na	1	sneg v	5
			rov pred	1	stena ob	1
			rov v	2	steza po	4
			rov skupno	7	strmina v	1
			rože med	1		
					studenčnica k	1
			slama na	1		

stebri za	1	tepke mimo	1
stol (-i) na	2	trava v	1
stol na	1	trg čez	1
stol skupno	3	trg na	1
stopnica na	3	trg proti	1
stopnica (-e) po	2	trg skupno	3
stopnica skupno	5	ulica po	1
tla k (na)	5	ulica skozi	1
tla na	2	ulica skupno	2
tla po	3	ulnjak v	1
tla skupno	10	vas	2
tornistre na	1	vas na	8
vagon	1	vas na koncu	2
vagon (-i) med	1	vas na sredi	1
vagon (-i) v	1	vas po	6
vagon v	2	vas po sredi	1
vagon skupno	5	vas pod	1
vlak	2	vas skozi	9
vrata - od vrat do			
vrat	1	vas sredi	1
vrata (ob)	10	vas v	7
vrata k	4	vas za	1
vrata med	2	vas skupno	39
vrata mimo	1	vhod ob	1
vrata na	1	vodnjak na	1
vrata po (ob)	2	vodnjak ob	1
		vodnjak	
vrata pred	2	skupno	2
vrata skozi	1	voz (-ovi) na	1
vrata v	2	voz na	3
vrata v (ob)	5	voz skupno	4
vrata za	1	vrt (-ovi)	3
vrata skupno	32	vrt (-ovi) na	3
zapeček ob	1	vrt (-ovi) po	1
zapeček v	1	vrt (-ovi) za	3
zapeček skupno	2	vrt na	3
zapečje v	1	vrt skupno	13
		vrtljaki	
zid (ob)	1	okrog	1
zid k	1	zemlja na	1
zid na	2	SKUPNO	207
zid na (ob)	1		
zid ob	2		

zid za	1
zid skupno	8
zrcalo (-ce) pred	1
zrcalo pred	1
zrcalo skupno	2
žara na (pred)	1
žara v	1
žara skupno	2
SKUPNO	210

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA	
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev
bajta iz	2	bliže	4
cerkev iz	2	čez	1
dol iz	1	dalje	11
glasovališče iz	1	do ... (nekoga/nečesa)	8
gmajna z	1	doli	12
gora izpod	1	doma	2
gošča iz	1	domov	4
grmovje iz	1	drug k drugemu	1
hiša (-e) iz	1	gori	6
hiša iz	6	gori in doli	3
hiša izza	1	iz ... (nečesa)	5
hiša od	1	izza njenega hrbta	1
hiša skupno	9	k/h ... (nekomu/nečemu)	43
hlev iz	1	križen kražem	1
hram iz	1	krog Jozeja	1
klet iz	1	med ... (nekom/nečim)	6
kočija iz	1	mednje	1
kor s	1	mimo	9
koti iz	2	mimo ... (nekoga/nečesa)	2
krčma iz	1	na ... (nekoga/nekaj/nekje/ nekam)	16
kuhinja iz	4	nad sinom	1
mesto iz	1	naprej	20
ognjišče izza	1	naproti	1
okno od	1	naravnost	1

pisarna iz	1	nasproti	2
plesišče s	2	navkreber	1
polje s	2	navzdol	4
postelja s	1	navzgor	1
seča iz	1	nazaj	5
sence iz	1	nizdol	1
slamnjača s	1	noter	7
svetišče iz	2	ob ... (nekom/nečem)	7
štala iz	3	obenj	1
tunel iz	2	od ... (nekje)	5
vagon iz	2	odzunaj	1
veža iz	4	okrog	1
zapeček iz	3	okrog ... (nekoga/nečesa)	3
žara iz	1	po ... (nečem)	2
SKUPNO	60	pod njo	1
		pot	4
		pred ... (nekom/nečim)	9
		predenj/o/e	8
		pri ... (nekom)	4
		proti ... (nečemu)	4
		sem in tja	1
		skozi rajanje	1
		sredi	1
		sredi družine	1
		tam	3
		tu	5
		tu in tam	3
		v ... (nekaj/nečem)	15
		ven	28
		za ... (nekom/nečim)	32
		zadaj	2
		zraven	1
		zunaj	8
		SKUPAJ	332

Priloga 7: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v delu *Mora Ivana Albrehta*

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
bajta do	1	čumnata	2	klop na	3	bljižnica po	1
bajta pred	1	čumnata v	2	miza - od mize do mize	2	brdo (-a) z (na)	1
bajta proti	1	čumnata skupno	4	miza na	3	brdo po	1
bajta v	10	izba (-ica) v	8	miza po	1	brdo skupno	2
bajta skupno	13	izba v	1	miza za	3	breg po	1
cerkev pred	2	izba skupno	9	miza skupno	9	brezno v	1
cerkev v	1	ječa v	1	odeja izpod (pod)	1	brežina po	1
cerkev skupno	3	kašča v	1	okno (ob)	3	bukev do	1
hiša izpred (pred)	1	kuhinja po	1	okno k	1	cesta na	1
hiša k	1	kuhinja v	10	okno na	2	cesta po	1
hiša okrog	1	kuhinja skupno	11	okno pod	2	cesta skupno	2
hiša onkraj	1	pisarna proti	1	okno skozi (ob)	1	dolina v	1
hiša po	2	pisarna v	3	okno v (ob)	1	drevje med	2
hiša pred	9	pisarna skupno	4	okno skupno	10	dvorišče na	5
hiša v	7	podstrešje na	1	omara z (ob)	1	dvorišče po	2
hiša skupno	22	soba (-ica) v	1	peč k	1	dvorišče z (na)	2
hlev na	1	soba po	3	peč na	2	dvorišče skupno	9
hlev v	1	soba v	7	peč za	3	fara proti	1
hlev skupno	2	soba skupno	11	peč skupno	6	gošča po	1
koča	1	veža iz (v)	2	postelja k	2	gošča v	2
koliba proti	1	veža skozi	1	postelja na	8	gošča skupno	3
podružnica k	1	veža v	11	postelja ob koncu	1	gozd v	2
svisli na	1	veža skupno	14	postelja po	1	grm do	1
šupa do	1	SKUPNO	56	postelja pri	1	grmovje izpod (ob)	1
šupa nad	1			postelja v	1	grmovje v	1
šupa okrog	1			postelja skupno	14	grmovje skupno	2
šupa v	1			prag na	3	hoja do	1

šupa skupno	4		seno po	1	hoja za	1
SKUPNO	48		skrinja na	1	hoja skupno	2
			stopnice po	1	hrast do	1
			streha pod	1	hrast pod	1
			vrata (ob)	5	hrast skupno	2
			vrata mimo	1	javor pod	1
			vrata na (ob)	1	klanec po	1
			vrata na podbojih	1	klonica nad	1
			vrata proti	1	klonica za	1
			vrata skozi	1	klonica skupno	2
			vrata za	1	kozolec na (ob)	1
			vrata skupno	11	kozolec v	1
			SKUPNO	62	kozolec skupno	2
					lazi po	1
					lina skozi	1
					ogel izza (za)	1
					ogenj k	1
					pot (-i) po	1
					pot na	2
					pot skupno	3
					praprot na	1
					precep na	1
					ravnica na	1
					reber po	2
					reber v	1
					reber skupno	3
					senca v	4
					senožet po	2
					senožet v	1
					senožet skupno	3
					slemena s (na)	1
					tnalo na	2
					tnalo po	1
					tnalo po	3
					travnik	1
					travnik na	1
					travnik po	1
					travnik skupno	3
					vas na	2

veje na	1
voz na	3
vrt (-ovi) čez	1
vrt (-ovi) po	1
vrt na	4
vrt po	1
vrt z (na)	1
vrt skupno	8
vznožje ob	1
SKUPNO	82

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA			
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev		
bajta iz	2	blizu ... (nekoga)	3	tam	4
bajta od	2	dalje	6	tam doli	1
bajta skupno	4	do ... (nekoga/nečesa)	3	tja	1
brežine z	1	dol	1	tu	2
cerkev iz	1	doma	6	v ... (nekje/nekam)	5
cerkev izpred	1	domov	4	venkaj	3
cerkev skupno	2	iz ... (nečesa)	2	vštric	1
dolinice iz	1	k/h ... (nekomu/nečemu)	32	za ... (nekom/nečim)	17
dvorišče z	1	kraj ... (nekoga)	2	zadaj	3
gozd iz	1	med ... (nekom)	4	zunaj	1
hlev iz	1	med potjo	3	SKUPNO	144
izbica iz	2	mimo	1		
miza (-e) izza	1	na ... (nekje/nekam)	6		
miza izza	1	navzdol	2		
miza skupno	2	nazaj	3		
ogel izza	1	nekam	1		
postelja iz	3	od ... (nekoga/nečesa)	5		
pot s	1	okrog	1		
slemena s	1	po svetu	2		
veža iz	1	pod njim	1		
vrt z	1	pot	2		
SKUPNO	23	pred ... (nekom)	2		
		prednjo	2		
		pri ...	3		

	(nekom/nečem)	
	proti ... (nekomu/nečemu)	3
	s pogreba	2
	spredaj	3
	sredi pota	1

Priloga 8: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v delu *Težaki* Miška Kranjca

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
bolnica v	1	klet v	1	duri (ob)	6	akacija (-e) mimo	1
gostilna v	1	kuhinja v	1	duri do	1	akacija (-e) za	1
hiša (-e) k	2	soba	5	duri izza (za)	1	akacija ob	1
hiša (-e) pri	2	soba (-e) iz (v)	1	duri mimo	1	akacija skupno	3
hiša (-e) proti	2	soba (-e) po	1	duri na (ob)	1	brazde v (ob)	1
hiša (-e) za	1	soba do	1	duri pri	4	cesta ob	1
hiša na koncu	2	soba na sredi	1	duri skupno	14	čebelnjak pri	1
hiša ob	1	soba po	6	jasli pod (ob)	1	deska na	1
hiša pred	5	soba proti	1	klop (na)	1	gnojišče na	1
hiša za	1	soba sredi	2	klop na	2	gozdovi v	1
hiša skupno	16	soba v	14	klop skupno	3	koleselj na	1
krčma v	1	soba skupno	32	kola s (ob)	1	listje med	1
mafor na	3	SKUPNO	34	kot v	3	njiva (-e) po	2
marof okoli	2			lestve na	1	njiva (-e) pri	1
marof v	1			luč do	1	njiva na koncu	2
marof skupno	6			luč k	1	njiva skupno	5
SKUPNO	25			luč pri	1	plug po	1
				luč skupno	3	pokopališče na	1
				miza (ob)	2	polje	1
				miza do	1	polje (-a) med	1
				miza na	1	polje (-a) po	1
				miza na koncu	1	polje po	2
				miza nad (ob)	1	polje prek	1
				miza ob	2	polje sredi	1
				miza pod	1	polje skupno	7

miza za	8	pot po	1
miza skupno	17	ravnina po	1
ogenj okoli	1	ropotija med	1
ognjišče pri	1	sneg po	1
okno na	1	sneg v	1
okno pri	1	sneg skupno	2
okno skozi	1	studenec nad	1
okno skupno	3	studenec proti	1
peč pri	1	studenec skupno	2
posoda za (ob)	1	vas v	1
postelja (ob)	1	voz (-ovi) na	2
postelja na	1	voz (-ovi) ob	1
postelja pod	1	voz na	1
postelja pred	1	voz skupno	4
postelja v	1	SKUPNO	37
postelja skupno	5		
prag čez	1		
prag na	12		
prag pred	2		
prag s (na)	1		
prag skupno	16		
sod (-i) med	2		
sod do	1		
sod ob	1		
sod skupno	4		
stena (-e) na (ob)	1		
stena do	1		
stena k	1		
stena na (ob)	1		
stena ob	1		
stena s (ob)	3		
stena skupno	8		
stol (na)	1		
stol na	1		
stol skupno	2		
škaf nad (ob)	1		
tla na	1		
vrata (ob)	4		
vrata pred	1		
vrata pri	1		
vrata proti	1		
vrata skozi	1		
vrata skupno	8		

zibel do	1
SKUPNO	96

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA	
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev
domovje iz	1	do ... (nekoga)	12
dvorišče z	1	doma	5
kočija s	1	domov	1
kola s	1	gor in dol	1
marof z	1	k/h ... (nekomu/nečemu)	10
okno od	1	med ... (nekom/nečim)	3
polje s	1	mimo ... (nekoga)	2
postelja spod	1	na ... (nekje/nekam)	5
soba iz	1	nanj	1
sodi od	1	naproti	1
stol s	1	nasproti	2
studenec od	1	ob ... (nekom/nečem)	6
SKUPNO	12	od nekod	1
		od sebe	1
		okoli njega	1
		po svetu	1
		poleg	1
		poleg ... (nekoga)	3
		pred ... (nekom/nečim)	10
		predenj	1
		pri ... (nekom/nečem)	11
		s sabo	2
		spredaj	4
		tja	1
		v ... (nekaj/nečem)	3
		ven	1
		za ... (nekom/nečim)	7
		zraven	1
		zunaj	1
		SKUPAJ	99

Priloga 9: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v delu *Lovrač* Jana Plestenjaka

PROSTORI KATEGORIJE PROSTOR							
Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
bajta (blizu)	1	čumnata	1	duri (ob)	2	breg (-i) v	1
cerkev mimo	1	čumnata iz (v)	1	duri proti	1	breg po	3
cerkev v	3	čumnata v	3	duri skupno	3	breg v	2
cerkev skupno	4	čumnata skupno	5	klop na	10	breg skupno	6
gostilna pred	1	dvorana v	2	kor pod	1	breza na	1
gostilna v	2	kamra v	1	kot - iz kota v kot	1	brežine po	1
gostilna skupno	3	kašča v	2	kot v	1	cesta (blizu)	1
hiša	1	kuhinja v	1	kot skupno	2	cesta po	3
hiša (-e) med	1	podstrešje v	3	ležišče k	2	cesta skupno	4
hiša (-ica) v	1	soba po	1	ležišče po	1	češnja pod	1
hiša iz (v)	1	soba v	1	ležišče skupno	3	dolina po	1
hiša krog	1	soba skupno	2	miza (-e) okrog	1	dolina proti	2
hiša nad	1	svisli v	2	miza do	1	dolina v	14
hiša okrog	1	veža skozi	1	miza k	1	dolina skupno	17
hiša po	3	veža v	5	miza na	3	drča nad	1
hiša pod	1	veža skupno	6	miza ob	2	drča po	2
hiša pred	10	SKUPNO	24	miza po	3	drča skupno	3
hiša tik	1			miza za	13	drevje mimo	1
hiša v	18			miza skupno	24	drevesa v	1
hiša skupno	40			odeja pod	2	drevesa (-sca) pri	1
hlev	1			ognjišče izpred	1	drevesa skupno	2
hlev izza (za)	1			ognjišče poleg	1	drva na	1
hlev spred	1			ognjišče pred	3	dvorišče na	3
hlev v	4			ognjišče skupno	5	dvorišče po	1
hlev skupno	7			okno - od okna do okna	1	dvorišče skupno	4
kavarna v	1			okno (ob)	4	fara k	3
koliba (pri)	1			okno na (ob)	2	fara pri	3
krčma (-e) po	1			okno ob	1	fara proti	1

krčma proti	1		okno pod	1	fara	
krčma v	3		okno pri	2	skupno	7
krčma					globel v	2
skupno	5		okno skozi	1	gmajna v	1
listnjak pred	1		okno skozi (ob)	2	goličave po	1
listnjak v	3		okno skupno	14	gošča skozi	1
listnjak						
skupno	4		peč k	1	gozd	1
skedenj pred	1		peč na	2	gozd po	1
skedenj v	1		peč pred	1	gozd v	3
skedenj					gozd	
skupno	2		peč pri	3	skupno	5
staja v	1		peč v (ob)	2	grapa	2
šola v	1		peč za	1	grapa (-e)	2
					grapa (-e)	
štacuna k	1		peč skupno	10	po	1
zapor v	1		pod po	1	grapa po	1
SKUPNO	72		podboji pri	1	grapa proti	1
			postelja k	1	grapa sredi	1
					grapa	
			postelja na	5	skupno	8
					griček	
			postelja ob	1	mimo	1
					grmovje	
			postelja po	1	skozi	1
			postelja pri	1	grmovje v	1
					grmovje	
			postelja v	1	skupno	2
			postelja skupno	10	grob do	2
			prag (čez)	1	grob na	3
					grob v	
			prag na	3	bližini	1
					grob	
			prag s (na)	1	skupno	6
			prag skupno	5	groblja h	1
					grunt	
			rakev v	1	mimo	1
			sedež na	1	hrib v	11
			seno na	2	izložbe med	1
			seno po	1	izložbe pred	1
					izložbe	
			seno s (na)	1	skupno	2
			seno v	2	jaso sredi	1

seno skupno	6	kamenje na	1
skrinja (ob)	2	klanec na vrhu	1
skrinja k	1	klanec po	1
skrinja po (ob)	1	klanec v	2
skrinja za	1	klanec skupno	4
skrinja skupno	5	klepalnik na	1
stena ob	1	kopa pri	1
stena s (ob)	1	kopišče (-a)	1
stena skupno	2	kopišče (-a) na	2
stol na	1	kopišče na	1
tla ob	1	kopišče skupno	4
tla po	1	košenina (-e)	1
tla skupno	2	košenina (-e) po	1
vrata (ob)	7	košenina na	2
vrata do	1	košenina po	1
vrata sredi	1	košenina skupno	5
vrata skupno	9	križpot na	1
zapeček (ob)	1	krsta v	1
zapeček iz (ob)	1	krsta za	1
zapeček v	1	krsta skupno	2
zapeček skupno	3	meja do	1
zibel k	1	meja za	1
železni križi na	1	meja skupno	2
SKUPNO	123	melina	1
		melina (-e) po	1
		melina skupno	2
		mesto (blizu)	1
		mesto sredi	1
		mesto v	7
		mesto skupno	9

	mlaka v	1
	močvare v	1
	njiva (-e)	1
	njiva na	3
	njiva na rob	1
	njiva	
	skupno	5
	ovinki na	1
	ovinki po	1
	ovinki za	1
	ovinki	
	skupno	3
	pesek na	1
	pesek po	1
	pesek	
	skupno	2
	pokopališče	
	na	3
	pokrajina v	1
	pot	1
	pot na	1
	pot po	4
	pot pred	1
	pot v	1
	pot skupno	8
	robidovje	
	skozi	2
	rogovila v	1
	sani na	1
	sani za	1
	sani	
	skupno	2
	senca v	4
	skala pod	3
	skladovnica	
	po	1
	skladovnica	
	poleg	1
	skladovnica	
	skupno	2
	srobot	
	skozi	1
	steza (-e) po	1

steza do	1
steza na	1
steza skupno	3
stopnice po	1
strmina po	2
studenec na obronkih	1
studenec pri	1
studenec skupno	2
tnalo na	1
travnik	1
trg v	1
ulica v	1
veje skozi	1
vejevje v	1
voz na	4
voz na (ob)	3
voz pred	1
voz skupno	8
vreče na	1
vrt	1
zid čez	1
zid na	1
zid ob	1
zid za	1
zid skupno	4
SKUPNO	190

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA	
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev
cesta s	1	doli	1
drevo z	1	dom	1
hiša iz	6	doma	6
hlev iz	1	domov	9
hrib iz	1	k/h ... (nekomu/nečemu)	18
hrib s	1	med fanti	1
hrib skupno	2	na ... (nekaž)	2
krčma iz	1	naprej	2
listnjak iz	1	navkreber	1

mesto iz	1	nizdol	1
miza izza	3	ob ... (nekom/nečem)	4
ognjišče od	1	od koder	1
okno od	1	okrog mene	1
peč s	3	po svetu	1
pokopališče s	2	poleg Marjanice	1
postelja iz	3	pot	8
ruša z	1	pota	3
senjak s	1	pred ... (nekom/nečim)	9
seno iz	1	pri ... (nekom/nečem)	13
skrinja izza	1	proti ... (nekomu/nečemu)	6
stena izpod	1	sem	1
streha izpod	1	sem in tja	1
veža iz	1	spredaj	1
voz z	1	tja	1
SKUPNO	35	v ... (nekje/nekam)	4
		ven	1
		z ... (nečesa/nekje)	5
		za ... (nekom)	6
		zraven nje	1
		zunaj	1
		SKUPNO	111

Priloga 10: Seznam prostorov in njihovih pojavitev v povesti *Na konju Andreja Budala*

Stavba	Št. pojavitev	Prostor v stavbi	Št. pojavitev	Del prostora/zunanosti	Št. pojavitev	Zunaj	Št. pojavitev
baraka	1	dvorana po	1	duri v	1	akacija pod	2
baraka v	1	dvorana v	1	dvokolnica na	1	brajda ob	1
baraka skupno	2	dvorana skupno	2	jerbas (-i) k	1	brajda v	2
bolnica v	1	hodnik na	3	jerbas k	1	brajda skupno	3
bolnišnica v	1	hodnik po	1	jerbas nad	1	breg na	1
cerkev pred	2	hodnik pod	1	jerbas okrog	1	breg pod	2
hiša (-ica)	1	hodnik pri	1	jerbas pri	1	breg skupno	3
hiša (-ica) v	1	hodnik skupno	6	jerbas skupno	5	cesta na	5
hiša po	2	kuhinja v	1	kad pri	1	cesta po	1
hiša pred	2	pisarna v	2	kot (-i) po	2	cesta proti	1
hiša proti	2	soba	1	kot v	6	cesta s (na)	1

hiša sredi	2	soba do srede	1	kot skupno	8	cesta skupno	8
hiša v	13	soba po	1	ležišče na	1	deblo ob	2
hiša za	1	soba v	5	miza (-ica) na	1	dežele v	1
hiša skupno	24	soba skupno	8	miza (-ica) pri	1	dvorišče (ob)	1
hlev (-i) proti	1	veža pred	1	miza k	1	dvorišče čez	2
hlev v	2	veža v	1	miza na	1	dvorišče na	6
hlev skupno	3	veža skupno	2	miza nad	1	dvorišče po	1
koliba (-e) do	1	županstvo na	1	miza ob	1	dvorišče pred	1
koliba (-e) v	1	SKUPNO	22	miza od (ob)	1	dvorišče v kotu	1
koliba pred	1			miza skupno	7	dvorišče skupno	12
koliba v	2			odeja na	1	fronta po	1
koliba skupno	5			ognjišče k	2	gaj skozi	1
lekarna v	1			ognjišče na	1	gora pod	1
muzej v	1			ognjišče pri	1	gozd	1
pod na	2			ognjišče k	4	grad za	1
postaja (-e) po	1			okno (-ce) skozi	1	gredica h	1
postaja do	1			okno pod	1	grive (ob)	1
postaja na	13			okno pri	1	grm (-i) (ob)	1
postaja skozi	1			okno skozi (ob)	1	grm za	1
postaja skupno	16			okno z (ob)	1	grm skupno	2
skedenj k	1			okno skupno	5	groblja pri	1
skedenj na	2			plahte pod	1	grude po	1
skedenj po	1			postelja (ob)	1	gruč po	1
skedenj pred	1			postelja blizu	1	jarek ob	1
skedenj pri	1			postelja na	1	kal za	1
skedenj v	3			postelja ob	1	klop na	1
skedenj skupno	9			postelja ob vznožju	1	korito na robu	1
svetišče v	1			postelja skupno	5	korito pri	1
urad proti	1			prag (čez)	1	korito skupno	2
vojašnica v	1			prag čez	2	križišče na	1
železnica (blizu)	1			prag na	8	latnik izpod (pod)	1
SKUPNO	71			prag pred	1	leha (-e)	1
				prag s (na)	2	leha (-ica) (-e) pri	1

prag za	1	leha na	2
prag skupno	15	leha skupno	4
sedež na	1	lesa (ob)	3
skrinja (ob)	1	lesa do	1
stebrovje pod	1	lesa pri	1
stena (-e) med	2	lesa proti	1
stena (ob)	1	lesa skozi	2
stena skupno	3	lesa v	1
stojišče na	1	lesa skupno	9
stolica na	1	luža k	1
stopnica (-e) (na)	2	luža v	1
stopnica (-e) po	1	luža skupno	2
stopnica (-e) vrh	1	meja (-e) čez	1
stopnica na	1	meja (-e) do	1
stopnica skupno	5	meja (-e) za	2
streha pod	1	meja v	1
tla na	6	meja skupno	5
tla po	1	mesto	1
tla skupno	7	mesto proti	3
vagoni v	1	mesto skupno	4
vlak (na)	4	most (čez)	1
vlak (-i) po	1	most (-i) na	1
vlak (-i) pri	1	most (-i)	1
vlak (-i) sredi	1	onstran	1
vlak ob	1	most (-i) pri	2
vlak skupno	8	most skupno	5
vrata (ob)	2	mukvič v	1
zavesa pri	1	murva (-e)	1
zaviralnica	1	med	1
zaviralnica v	1	murva (ob)	1
zaviralnica skupno	2	murva do	1
zid proti	1	murva k	2
SKUPNO	91	murva ob	3
		murva pod	4
		murva pri	1
		murva proti	1
		murva z (na)	1
		druge strani	1
		murva skupno	15
		nabrežje (čez)	1

nasadi mimo	1
nasadi sredi	1
nasadi skupno	2
njiva	2
njiva (-e) čez	1
njiva (-e) na	2
njiva (-e) po	1
njiva (-e) pred	1
njiva (-ica)	1
njiva do	1
njiva mimo	1
njiva na	1
njiva na koncu	1
njiva skupno	12
ogel na	1
ograja na	1
ograja na (ob)	1
ograja ob	1
ograja proti (ob)	1
ograja v	1
ograja skupno	5
ograjek mimo	1
ovinek okoli	1
ovinek z (na)	1
ovinek skupno	2
palača pred	1
pipe k	1
plevel v	1
plot čez	1
podrtija na	1
poljana v	2
polje	2
polje (-a) čez	1
polje (ob)	1

polje na	2
polje po	1
polje v	2
polje skupno	9
pot na	1
reka k	2
reka pri	1
reka skupno	3
robida v	1
ruševine v	1
sirčje na	1
skala (-e) nad	2
skala (-e) proti	1
skala na	1
skala skupno	4
skalovje v	1
sliva pod	2
steber (ob)	1
steza na	2
šetališče v	1
tir (-i) čez	1
tir (-i) po	2
tir na	1
tir skupno	4
tračnice med	1
tračnice po	2
tračnice skupno	3
trata na	2
trava na	2
travnik na	1
trg (-i)	1
trg na	3
trg skupno	4
vas	1
vas na	1
vas po	1
vas proti	3
vas skozi	1
vas v	1
vas skupno	8

vedro nad	1
voda do	1
voda proti	1
voda v	1
voda skupno	3
vodnjak k	1
vodnjak pri	1
vodnjak skupno	2
voz (na)	5
voz (ob)	1
voz (-ovi) po	2
voz k	2
voz na	2
voz na strehi	1
voz v (ob)	
zadnji konec	1
voz z (na)	1
voz skupno	15
vrbe za	1
vrt (-ovi) na	1
vrt na	4
vrt ob	1
vrt po	1
vrt pri	1
vrt skupno	8
zaboj na	1
zelenika do	1
zelenika v (ob)	1
zelenika skupno	2
žica za	1
žito v	1
SKUPNO	212

PROSTORI KATEGORIJE ZAPUŠČANJE PROSTORA		PROSTORI KATEGORIJE DRUGAČNA POIMENOVANJA	
Prostor	Št. pojavitev	Prostor	Št. pojavitev
blazine z	1	blizu	1
cerkev iz	1	bliže	1
cesta s	2	čez vdrtime	1

dvorišče z	2	dalje	3
hiša od	1	do ... (nekoga/nečesa)	9
hlev iz	1	dom	1
klet iz	1	doma	4
lesa od	1	domov	3
ležišča z	1	iz ... (nekje)	2
luža iz	1	k/h ... (nekomu/nečemu)	27
mesto iz	1	kjer	2
mesto od	1	med ... (nekoga/nekom)	3
mesto skupno	2	mimo	3
ograja z	1	mimo ... (nekoga)	2
oltar od	1	na ... (nekoga/nekaj/nekje/nekam)	14
polje od	1	nad lisami	1
prag s	1	naokrog	1
reka od	1	naravnost	1
tla s	1	navzdol	2
vas od	1	navzgor	1
voz (-ovi) iz	1	nazaj	1
voz od	1	ob ... (nekom/nečem)	4
voz z	1	od ... (nekoga/nečesa/nekje)	9
voz skupno	3	po ... (nečem)	4
vrt z	1	pokonci	1
železnica od	1	pot	1
SKUPNO	26	pred ... (nekom/nečim)	11
		pri ... (nekom/nečem)	11
		proti ... (nekomu/nečemu)	5
		sem	2
		skozi množico	1
		spredaj	2
		sredi ljudi	1
		tam	3
		tik njega	1
		tja	3
		tu	1
		tu in tam	1
		v ... (nekaj/nečem)	9
		ven	1
		z rok	1
		za ... (nekom/nečim)	11
		zadaj	1
		zunaj	4
		SKUPNO	171

Izjava o avtorstvu

Spodaj podpisana Anja Nikolavčič izjavljam, da je magistrsko delo v celoti moje avtorsko delo ter da so uporabljeni viri in literatura v skladu z mednarodnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Obenem izjavljam, da je besedilo magistrskega dela v tiskani in elektronski obliki istovetno, in *dovoljujem* objavo magistrskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

Ljubljana, 14. november 2017

Anja Nikolavčič